

NWO-Jaarverslag 2005

Prestatie-indicatoren en Jaarrekening

Colofon

Redactie

Gertjan Boshuizen, Cas Maessen, Dominique de Vet

Vormgeving

Christiane Renard

Digitaal drukwerk

Roto Smeets GrafiServices, Utrecht

CD-ROM

Sampac, Badhoevedorp
Tapes Mediaproducties, Rotterdam

Uitgever

Nederlandse Organisatie
voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
Postbus 93138
2509 AC Den Haag
Telefoon +31 (0)70 344 06 40
Fax +31 (0)70 385 09 71
voorlichting@nwo.nl
www.nwo.nl
Den Haag, juni 2006

ISBN 90-77875-11-5
ISSN 0167-6792

Meer informatie

Dit Jaarverslag 2005 bevat de formele bestuurlijke verantwoording over 2005 van het Algemeen Bestuur van NWO, op basis van de prestatie-indicatoren en de jaarrekening. Het Jaarverslag is in het bijzonder bedoeld voor de opdrachtgevers van NWO en haar bestuurlijke relaties in de wetenschap.

Naast dit formele Jaarverslag 2005 geeft NWO in 2006 twee jaaruitgaven uit voor andere doelgroepen:

- Voor de brede kring van professionele relaties in wetenschap en samenleving geeft NWO in een oplage van 15.000 een jaarspecial van haar blad *Hypothese* uit, getiteld *Synthese*. Hierin zijn *highlights* te vinden uit ontwikkelingen bij de NWO-gebieden, -stichtingen, -instituten en regieorganen. Deze uitgave gaat vergezeld van een CD-ROM. Kern van de CD-ROM is een unieke, eenvoudig te raadplegen database met informatie over in 2005 gehonoreerde, lopende en afgeronde onderzoeksprojecten. Daarnaast bevat deze CD-ROM het Sociaal Jaarverslag 2005, en een aantal andere NWO-publicaties te weten de uitgaven van *Hypothese* in 2005 en de NWO-Strategienota 2007–2010 *Wetenschap gewaardeerd!* die in mei 2006 is verschenen.
- Om het grote publiek te informeren over ontwikkelingen in de wetenschap geeft NWO bij Uitgeverij Boom het publieksboek *Verwondering. Wetenschap in Nederland 2006* uit, te verkrijgen via de boekhandel (verschijningsdatum half oktober 2006). Daarin worden bijzondere resultaten uit het door NWO gefinancierde wetenschappelijk onderzoek toegelicht aan de hand van interviews met onderzoekers, illustraties, korte artikelen, en spreken onderzoekers over hun passie voor de wetenschap. Meer informatie via verwondering@uitgeverijboom.nl

Woord vooraf

Het jaar 2005 was voor NWO een cruciaal jaar: 2005 was het laatste jaar van de strategische periode *Thema's met Talent* en tevens het jaar waarin de NWO-strategie 2007–2010 werd voorbereid. Een jaar van vooruitgang en resultaten, maar ook van bezinning.

Als nationale onderzoeksorganisatie heeft NWO de verantwoordelijkheid de hoge kwaliteit van het Nederlandse onderzoek verder te versterken en innovatie aan te jagen. En als intermediair tussen wetenschap en maatschappij is NWO bovendien toegerust om de belangen van wetenschap en maatschappij zorgvuldig te wegen en met elkaar te verbinden. Met haar werk wil NWO bijdragen aan realisatie van een koploperpositie van de Nederlandse kennissamenleving in Europa. Deze ambitie kreeg de afgelopen jaren vorm via de NWO-strategie 2002–2005 *Thema's met Talent*. In dit Jaarverslag doet NWO aan de hand van de prestatie-indicatoren en de jaarrekening verslag van de voortgang in haar werk in 2005. We zijn trots op de resultaten die we hebben bereikt.

Het talentbeleid waarin de Vernieuwingsimpuls een belangrijke rol speelde werpt duidelijk zijn vruchten af. Jonge onderzoekers blijken met behulp van de Vernieuwingsimpuls duidelijk een push te kunnen geven aan hun carrière; veel laureaten werden de afgelopen jaren bevorderd en kregen vaste aanstellingen. Binnen de thema's ontwikkelde NWO een rijk geschakeerd portfolio aan programma's, waarin veelal wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstellingen elkaar ontmoeten. Helaas is het in 2001 gevraagde accres voor deze thematische benadering niet gerealiseerd, waardoor de bedoelde impuls beperkter was dan voorzien.

Op het terrein van internationalisering heeft NWO prima resultaten geboekt. NWO-onderdelen werken in een groot aantal programma's en netwerken samen met onderzoeksorganisaties elders in Europa. Op die manier draagt NWO bij aan de focus en massa in de wetenschap die (ook) op Europees niveau nodig is om de concurrentie met de Verenigde Staten en de *emerging economies* aan te kunnen. Het investeringsbeleid van NWO gericht op ontwikkeling en exploitatie van onderzoeksfaciliteiten, kreeg in 2005 een fantastische nieuwe loot aan de stam met het door het Innovatieplatform geïnitieerde Nationaal programma voor investeringen in grootschalige researchfaciliteiten (ook wel bekend als het programma BIG-facilities). Dankzij dergelijke investeringen kan Nederland haar positie als aantrekkelijk wetenschapsland verder versterken. Tot slot trokken de activiteiten die NWO ontplooidde op het terrein van communicatie en kennisoverdracht veel belangstellenden, en met ruim 1900 berichten in de media over NWO en NWO-gefinancierd onderzoek was de wetenschap via NWO nadrukkelijk zichtbaar in de Nederlandse samenleving.

Kortom: 2005 was een jaar om trots op te zijn.

Maar zoals gezegd was 2005 ook een jaar van bezinning. NWO verdiepte zich samen met haar vele kennispartners in haar rol, haar mogelijkheden en haar ambities voor de periode tot 2010, en heeft er nadrukkelijk voor gekozen bij dat proces 'van buiten naar binnen te kijken'. Om positionering, mogelijkheden en ambities helder te krijgen heeft NWO zich in 2005 zeer nadrukkelijk op de buitenwereld gericht. Om input te verzamelen is een intensief communicatietraject opgezet en uitgevoerd waarin we onze kennispartners op allerlei verschillende manieren hebben geraadpleegd, vanuit de gedachte dat samenwerking met deze organisaties en individuen voor NWO een *conditio sine qua non* is om haar werk goed te kunnen doen. Basis voor het werk van NWO is de samenwerking met (individuele) onderzoekers, universiteiten en overige publieke kennisinstellingen. De intermediaire rol betekent daarnaast intensief contact met departementen, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partijen. Al deze partijen zijn dan ook gevraagd om in een reeks bilaterale bestuurlijke gesprekken, via enquêtes en interviews, workshops en presentaties hun mening te geven. Deze consultatieronde vormde de basis voor de strategie 2007–2010 *Wetenschap gewaardeerd!* die op 22 mei 2006 werd gepresenteerd in een drukbezochte bijeenkomst in de Grote Kerk in Den Haag. De reacties uit onder andere de politiek op deze strategie waren veelbelovend. NWO zal de uitvoering van deze strategie vanaf 2006 voortvarend ter hand nemen, en gaat er vanuit dat de politiek haar positieve reactie zo spoedig mogelijk zal omzetten in de benodigde extra financiële inzet van 433 miljoen euro.

Kerncijfers (geconsolideerd)

Staat van baten en lasten (x €1000)	2005	2004
Rijksbijdrage OCW	305.969	303.597
Subsidies OCW	80.944	55.225
Subsidies en bijdragen derden	93.873	79.450
Overige baten	9.393	13.383
Totaal baten	490.179	451.655
Subsidies aan derden	302.801	288.232
Exploitatie NWO-instituten	168.992	156.339
Beheerskosten	37.087	33.315
Overige lasten	3.214	2.782
Totaal lasten	512.094	480.668
Resultaat operationele bedrijfsvoering	-21.915	-29.013
Financiële baten	7.544	6.153
Resultaat	-14.371	-22.860
Mutatie bestemde fondsen	20.566	20.198
Mutatie algemene reserve	-34.937	-43.058

Gefinancierde medewerkers 31 december (in fte's)	2005	2004
NWO-instituten	1.352	1.350
Universiteiten	4.326	3.759
Overige onderzoeksinstituten	445	427
NWO-bureau	398	406
Totaal	6.522	5.942

Publicaties	2005	2004
Publicaties in gerefereerde tijdschriften	5.650	5.993
Publicaties in andere wetenschappelijke tijdschriften	2.386	1.861
Bijdragen aan boeken	795	744
Monografieën	240	179
Proefschriften	461	479
Octrooien	50	51
Overige professionele producten	1.149	1.132

Inhoudsopgave

1	Missie en positionering NWO	7
2	Talent en open competitie	13
3	Thema's	19
4	Internationalisering	27
5	Infrastructuur	31
6	Communicatie en kennisoverdracht	35
7	Subsidieverlening: selectie, input en output	37
8	Financieel beleid	49
9	Governance	53
10	NWO-Jaarrekening 2005	55
	Bijlagen	83
	Afkortingen	103

1 Missie en positionering NWO

NWO heeft tot taak kwaliteit en vernieuwing van de Nederlandse wetenschap te bevorderen. Aan deze missie gaf NWO in 2005 invulling vanuit de strategie *Thema's met Talent*. Tegelijkertijd was 2005 een overgangsjaar richting de strategie *Wetenschap gewaardeerd!*; samen met haar vele kennispartners in wetenschap en maatschappij heeft NWO zich in 2005 bezonnen op haar rol, haar mogelijkheden en haar ambities voor de periode 2007–2010.

In dit hoofdstuk een beschrijving van de NWO-missie, de positionering van NWO in wetenschap en maatschappij, en de samenwerkingsrelaties die daar in 2005 uit voortvloeiden.

1.1 NWO-missie

Om als Nederland internationaal te kunnen blijven concurreren, is een krachtig kennissysteem nodig met sterke universiteiten en kennisinstellingen. NWO is als tweede-geldstroomfinancier onder verantwoordelijkheid van het ministerie van OCW een van de organisaties waarvan een grote bijdrage aan versterking van het Nederlandse kennissysteem wordt verwacht. De positie van NWO als kwaliteitshoeder van de wetenschap, als organisatie die door programmering in samenwerking met het onderzoeksveld mede richting geeft aan het wetenschappelijk onderzoek en als intermediair tussen wetenschap en maatschappij, biedt daarvoor een goed vertrekpunt. Door zorgvuldige selectie bewaakt en versterkt NWO de kwaliteit van de Nederlandse wetenschap. En door alert in te spelen op nieuwe mogelijkheden jaagt NWO innovatie aan die de kennissamenleving als geheel ten goede komt.

1.2 Ontwikkeling strategie *Wetenschap gewaardeerd!*

In 2005 kwam de positie van NWO als kwaliteitshoeder in de wetenschap en als intermediair naar de maatschappij op verschillende manieren concreet tot uiting, enerzijds als resultante van de strategie *Thema's met Talent* (waarover in dit Jaarverslag wordt gerapporteerd) en anderzijds in het strategie-ontwikkelingstraject 2007–2010. De strategie *Wetenschap gewaardeerd!*, die op 22 mei 2006 werd gepresenteerd in de Grote Kerk in Den Haag, is tot stand gekomen in nauw overleg met alle *stakeholders* van NWO in de wetenschap, bij de overheid, in het bedrijfsleven en in andere maatschappelijke geledingen.

In 2005 hebben zij op verzoek van NWO bij plenaire bijeenkomsten, in bilateraal overleg en via enquêtes, hun visie gegeven op ontwikkelingen in wetenschap en maatschappij, en op de manier waarop die ontwikkelingen de strategie van NWO voor de komende periode richting kunnen geven. Dankzij deze inbreng is de nieuwe strategie een evenwichtig en ambitieus plan geworden, dat NWO graag en voortvarend zal uitvoeren. Ook bij de implementatie zal NWO haar partners betrekken; over de uitvoering zal NWO uiteraard in volgende jaarverslagen rapporteren.

1.3 Kwaliteitshoeder in de wetenschap

Centraal in de uitvoering van haar taken stelt NWO de kwaliteit van het gefinancierde onderzoek en vernieuwing van de onderzoeksagenda. Mondiale top is hier de doelstelling. NWO geeft deze doelstelling sinds 2002 vorm via een beleid met de volgende speerpunten: talentontwikkeling en open competitie, thematisch onderzoek, versterking van internationalisering, verbetering van infrastructuur en intensivering van communicatie en kennisoverdracht:

- Het is van groot belang te investeren in het intellectueel kapitaal van jonge wetenschappers. NWO spoort dan ook jong talent aan om te kiezen voor een wetenschappelijke carrière, zij geeft jonge wetenschappers kansen om tot wasdom te komen en ondersteunt bewezen talent. NWO heeft daarvoor een aantal persoonsgerichte subsidie-instrumenten, waaronder de Vernieuwingsimpuls en het Rubicon-programma. Individueel talent wordt ook ondersteund via de open competitie, die tevens tot doel heeft nieuwe ontwikkelingen te stimuleren die kunnen uitgroeien tot de thema's van de toekomst.

- Er is behoefte aan onderzoek dat antwoorden geeft op steeds complexer wordende vraagstukken in de maatschappij. Het gaat veelal om multidisciplinair onderzoek waarbij verschillende wetenschappelijke disciplines, overheid en/of bedrijfsleven uit binnen- en buitenland nauw samenwerken. In negen **thema's** krijgt dit multidisciplinaire onderzoek bij NWO gestalte.
- Door **internationale samenwerking** ontstaat bundeling van kennis en onderzoek. NWO zet met name in op samenwerking binnen Europa.
- Een moderne **onderzoeksinfrastructuur** is een belangrijke voorwaarde voor toponderzoek. NWO investeert daarom in toenemende mate op verschillende manieren in (internationale) onderzoeksfaciliteiten.
- **Communicatie over en kennisoverdracht** van de resultaten die voortkomen uit NWO-gefinancierd onderzoek bevorderen gebruik van wetenschap in beleid of praktijk.

Deze speerpunten uit *Thema's met Talent* vragen ook in de nieuwe strategie van NWO versterkt om aandacht.

1.4 Intermediair tussen wetenschap en samenleving

NWO hecht veel belang aan *partnerships* met maatschappelijke partijen. In 2005 kreeg deze samenwerking onder andere vorm via een aantal reeds langer bestaande samenwerkingsverbanden met diverse ministeries naast het ministerie van OCW en via de start van een aantal programma's mede gefinancierd uit het NWO-Stimuleringsfonds (zie hierna). Een compleet overzicht van externe financiers in 2005 is te vinden in Bijlage I van de Jaarrekening.

Samenwerking met het ministerie van Economische Zaken

NWO is samen met het ministerie van Economische Zaken (EZ) opdrachtgever van de Stichting Technische Wetenschappen. Daarnaast werkt NWO steeds vaker samen met SenterNovem, de uitvoeringsorganisatie van EZ. Deze samenwerking resulteert bij uitstek in wetenschappelijke onderzoeksprojecten waarin kennisoverdracht vanaf de start is geïncorporeerd.

In 2005 is door de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en EZ samen met SenterNovem en NWO het Smart Mix-programma ontwikkeld. De Smart Mix is gericht op vraaggestuurde onderzoeksprogramma's, die uitgevoerd worden door consortia bestaande uit kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties en bedrijven. Doel van het programma is tweeledig: het creëren van maatschappelijke en economische waarde (valorisatie) in de brede betekenis van het begrip en het versterken van focus en massa in wetenschappelijk excellent onderzoek. De eerste oproep tot het indienen van aanvragen volgt in de loop van 2006.

Behalve in de Smart Mix werkte NWO in 2005 ook samen met EZ/SenterNovem in het STEVIN-programma en het Nationaal programma voor investeringen in grootschalige onderzoeksfaciliteiten (zie hoofdstuk 5; ook wel bekend als het programma BIG-facilities). De monitoring van de BSIK-programma's wordt door SenterNovem en NWO gezamenlijk ter hand genomen. NWO en EZ hebben ook besloten tot de gezamenlijke financiering van een IOP op het terrein van Photonic Devices.

Samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In de organisatie ZonMw gaat sinds 2001 het door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gefinancierde ZON samen met het NWO-gebiedsbestuur Medische Wetenschappen. Deze samenwerking heeft in 2005 geleid tot het opstellen van gemeenschappelijke werkafspraken en daarmee tot een concretere invulling van het gezamenlijke opdrachtgeverschap van VWS en NWO. Hiermee komen beide organisaties tegemoet aan een van de aanbevelingen uit het evaluatierapport van ZonMw. Het gezamenlijk opdrachtgeverschap is verder geconcretiseerd door de gezamenlijke financiering van het programma Risicogedrag en afhankelijkheid en door het initiatief om te komen tot academische werkplaatsen.

Samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken

De stichting WOTRO wordt medegefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Centraal doel van WOTRO is de versterking van de onderzoekscapaciteit in ontwikkelingslanden. Via inzet op de onderzoeksthema's Poverty and Hunger, International Relationships, Global Health en Sustainable Environment speelt WOTRO in op de Millennium Development Goals van de Verenigde Naties.

Samenwerking met diverse ministeries

Regieorganen

In nauwe interactie tussen diverse ministeries en NWO zijn drie nationale regieorganen ingesteld, die de nationale coördinatie op een specifiek gebied ter hand nemen. De regieorganen zijn met name verantwoordelijk voor het tot stand brengen van de interactie tussen wetenschap, bedrijfsleven en andere afnemers van kennis.

Het regieorgaan Advanced Chemical Technology for Sustainability (ACTS) richt zich op de ontwikkeling van chemie en chemische technologie in relatie tot duurzaamheid. Het regieorgaan is een samenwerkingsverband van de ministeries van EZ, Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), het chemische bedrijfsleven en NWO. Van groot belang voor de ontwikkeling van het regieorgaan en de Nederlandse chemie in het algemeen was de verkiezing van de Nederlandse chemie tot sleutelgebied door het Innovatieplatform in 2005.

Het regieorgaan Netherlands Genomics Initiative (NGI) heeft als centrale doelstelling het opbouwen van een internationaal leidende infrastructuur die onderzoek van excellente kwaliteit stimuleert, en nieuwe economische activiteiten op het gebied van genomics activeert; dit alles goed verankerd in de samenleving. In 2005 werd de mid-term-evaluatie van NGI uitgevoerd door een externe commissie. De resultaten daarvan zijn aangeboden aan de minister van OCW. De aanbevelingen en conclusies van deze evaluatie zullen worden meegenomen in het nieuwe strategische plan van NGI.

Het Nationaal Regieorgaan ICT-onderzoek en -innovatie (ICTRegie) heeft tot taak de ICT-kennisinfrastructuur in Nederland te versterken en vraag en aanbod met elkaar te verbinden. In oktober 2005 is het regieorgaan officieel van start gegaan en werd het strategisch plan gepresenteerd.

Casimir-programma

Met financiering van het Deltapunt Bèta/Techniek als gedelegeerd opdrachtgever namens de ministeries van OCW en EZ, voert NWO het Casimir-programma uit. Doel van dit programma is de mobiliteit van onderzoekers te vergroten en meer uitwisseling van onderzoekers tot stand brengen tussen bedrijven en publieke kennisinstellingen. Er werden voor de eerste ronde van dit programma in 2005 151 aanvragen ingediend, waarvan er 23 gehonoreerd konden worden.

Programma Omstreden democratie

In samenwerking met de ministeries van AZ, BiZa, Justitie, OCW, VROM, LNV, en andere maatschappelijke organisaties ontwikkelde NWO het programma Omstreden democratie. Het programma richt zich op het functioneren en de kwetsbaarheid van de democratie.

Overige samenwerkingsverbanden

Middelen uit het Stimuleringsfonds werden verder ter beschikking gesteld voor een samenwerking tussen het FOM-instituut Rijnhuizen en Carl Zeiss. Deze samenwerking heeft tot doel het ontwikkelen van een tweede generatie extreem UV reflecterende multilaagstructuren, die met name van belang zijn voor de micro-elektronica. Binnen het kader van publiek-private samenwerking zijn in het Stimuleringsfonds ook middelen gereserveerd voor een Nanolaboratorium in een transmissie elektronenmicroscop; een samenwerking met FEL-company.

1.5 Herkomst budget en budgetverdeling 2005

Het budget dat NWO in 2005 kon besteden aan toponderzoek is in belangrijke mate afkomstig van het ministerie van OCW en daarnaast van verschillende andere financiers. Tabel 1 geeft een overzicht van de herkomst van de NWO-middelen.

De toename van deze subsidies van OCW in 2005 ten opzichte van 2004 (van M€ 55,2 naar M€ 80,9) wordt hoofdzakelijk verklaard door bijdrage voor het programma Rubicon (M€ 4), de MTI's (M€ 11,7), bijdragen voor het regieorgaan NGI (M€ 9,1) en een bijdrage voor BSIK (M€ 6,8).

Tabel 1: Budgetindicatoren

	Rijksoverheid				Overig	Totaal
	OCW		Andere departementen	Totaal rijksoverheid		
	Basisbaten	Overig				
Baten 2005 (k€)	305.969	80.944	56.732	443.645	46.534	490.179
Aandeel in totale baten %	63%	16%	12%	90%	10%	100%
Baten 2004 (k€)	303.597	55.225	53.760	412.582	39.073	451.655
Aandeel in totale baten %	67%	12%	12%	91%	9%	100%

Toelichting bij tabel 1

Deze tabel geeft inzicht in de herkomst van de NWO-inkomsten.

- **Basisbaten** – De basisbaten (rijksbijdrage) hebben betrekking op de reguliere baten die NWO jaarlijks van het ministerie van OCW ontvangt.
- **Overig** – De overige (geoormerkte) bijdragen, die NWO van het ministerie van OCW ontvangt.
- **Andere departementen** – De geoormerkte baten, die NWO van andere departementen dan OCW verkrijgt, daarmee bijdragend aan NWO's rol van preferred partner. Deze middelen zijn afkomstig van Ministerie van Justitie, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- **Totaal rijksoverheid** – Som van de baten, verkregen van het ministerie van OCW en overige departementen.
- **Overig** – Inkomsten verkregen van organisaties buiten de overheid daarmee bijdragend aan NWO's rol van preferred partner.
- **Totaal** – Totale baten, verkregen via de rijksoverheid en andere organisaties.

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de lasten in 2005 en 2004 waren verdeeld over de speerpunten van NWO-beleid.

Tabel 2: Verdeling budget over strategische doelen

Allocatie strategienota (bedragen in M€)	Jaarrekening	
	2005	2004
Thema's	76	74
Talent	66	58
Nieuwe ontwikkelingen (o.a. vrije competitie)	154	155
Investerings/infrastructuur	27	26
Internationalisering	12	9
Overige	30	29
Totaal subsidies	366	350
Instituten	104	94
Beheerskosten	37	33
Overige	5	4
Totaal NWO	512	481

Toelichting bij tabel 2

Indeling in categorieën stemt overeen met de afspraken in het kader van het indicatorenconvenant met OCW. De cijfers zijn geconsolideerd.

- Nieuwe ontwikkelingen worden gestimuleerd onder meer door de 'vrije' competitie, waarin onderzoekers voorstellen kunnen indienen voor niet-onderwerpgebonden onderzoek. Selectie en honorering vindt plaats op basis van kwaliteit van de ingediende voorstellen.
- Voor het stimuleren van de verdere internationalisering van het wetenschappelijk onderzoek heeft het AB een bescheiden bedrag uitgetrokken.

- Het voornemen van het AB om de bijdrage aan de instituten te handhaven en zo mogelijk uit te breiden kreeg gestalte door een uitbreiding van de middelen voor vervangend onderhoud en een eenmalige compensatie voor de in de afgelopen jaren door OCW niet uitgekeerde prijscompensatie.
- De middelen voor de instituten zijn exclusief die middelen die de instituten verwerven uit de andere strategische doelen.

1.6 Jaarverslag 2005: prestatie-indicatoren en jaarrekening

De resultaten van de investeringen 2005 via NWO, worden gerapporteerd in dit Jaarverslag. In de hoofdstukken 2 tot en met 9 zijn gegevens opgenomen over de resultaten met name aan de hand van de prestatie-indicatoren die NWO en OCW in 2002 overeen zijn gekomen. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- Talent
- Thema's
- Internationalisering
- Infrastructuur
- Communicatie en kennisoverdracht
- Subsidieverlening: selectie, input, output
- Financieel beleid
- Governance

Daarna is opgenomen de NWO-Jaarrekening 2005, bestaande uit de geconsolideerde en de enkelvoudige Jaarrekening.

2 Talent en open competitie

Een absolute basisvoorwaarde voor kwalitatief sterk, vernieuwend onderzoek, zoals NWO dat van oudsher voor ogen staat, is de aanwezigheid van een voldoende groot aantal onderzoekers dat de gelegenheid krijgt om de passie voor het vak stevig vorm en inhoud te geven. Om dit fundament te versterken heeft NWO de laatste jaren via een aantal gerichte subsidie-instrumenten flink geïnvesteerd in mensen. Het gaat daarbij om talentprogramma's als de NWO-Spinozapremie, Vernieuwingsimpuls, Talent (opgegaan in Rubicon), Mozaïek en Aspasia.

2.1 NWO-Spinozapremie

In 2005 heeft NWO voor de elfde keer de NWO-Spinozapremie uitgereikt aan onderzoekers aan Nederlandse universiteiten die tot de absolute wereldtop op hun vakgebied behoren. De NWO-Spinozapremie is de hoogste Nederlandse onderscheiding in de wetenschap. In 2005 ging deze naar:

Prof. dr. R. (René) Bernards, moleculair bioloog aan het Nederlands Kanker Instituut – Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en de Universiteit Utrecht.

Hij ontwikkelde drie innovatieve genetische technologieën om het proces van celdeling te bestuderen en ontdekte een patroon van genexpressie dat uitzaaiingen van borstkanker voorspelt.

Prof. dr. P. (Peter) Hagoort, cognitief neurowetenschapper aan het F.C. Donders Centre for Cognitive Neuroimaging en de Radboud Universiteit Nijmegen.

Hij toonde aan dat hersenen waarin het taalverwerkende gebied is beschadigd, via andere routes alsnog taal kunnen begrijpen. Bovendien leidde hij het F.C. Dondersinstituut binnen vijf jaar naar wereldfaam.

Prof. dr. D. (Detlef) Lohse, natuurkundige aan de Universiteit Twente.

Hij gaf de wereldwijd erkende verklaring van sonoluminescentie, het verschijnsel dat een microbelletje onder invloed van geluid licht kan uitzenden.

Prof. dr. A. (Lex) Schrijver, wiskundige aan het Centrum voor Wiskunde en Informatica en de Universiteit van Amsterdam.

Hij schreef twee standaardwerken op het gebied van de combinatoriek en algoritmie, en vulde tijdens het schrijven hiervan hiaten in de theorie op met nieuwe stellingen en bewijzen.

2.2 Vernieuwingsimpuls

De Vernieuwingsimpuls speelt in op verschillende fasen van de wetenschappelijke carrière. Tabel 3 geeft een overzicht van de aantallen ontvangen aanvragen en honoreringen, en de honoreringspercentages voor de drie onderdelen van de Vernieuwingsimpuls in 2005.

Het bruto honoreringspercentage is een maat voor de kans op succes voor een aanvraag. Over de gehele linie kan geconstateerd worden dat het aantal ingediende aanvragen over 2005 hoger was dan in 2004; in 2004 was het totaal bruto honoreringspercentage met 26,2% aanzienlijk hoger dan in 2005. In het Vici-programma wordt de belasting van de onderzoekers via het systeem van vooraanmeldingen beperkt. Hierdoor wordt het netto honoreringspercentage voor de volledig uitgewerkte aanvragen getild naar een niveau van circa 40%, hetgeen een aanvaardbaar niveau is gezien de inspanning die de Vici-onderzoekers moeten leveren voor het opstellen van een volledige aanvraag.

Tabel 3: Vernieuwingsimpulsindicatoren, aanvragen en honoreringen

	Aantal vooraanmeldingen			Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Veni	0	0	0	479	332	811	101	78	179	21,1	23,5	22,1	21,1	23,5	22,1
Vidi	0	0	0	202	105	307	52	27	79	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7
Vici	114	31	145	55	13	68	23	4	27	20,2	12,9	18,6	41,8	30,8	39,7
Totaal 2005	114	31	145	736	450	1186	176	109	285	22,1	23,3	22,6	23,9	24,2	24,0
Totaal 2004	111	25	136	469	201	670	134	61	195	25,4	28,2	26,2	28,6	30,3	29,1

Toelichting bij tabel 3

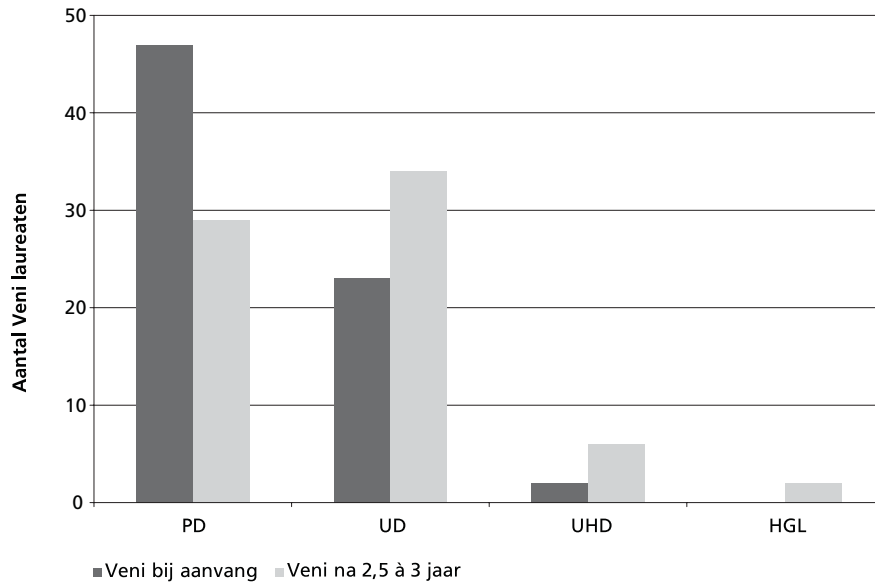
- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

Binnen de Vernieuwingsimpuls is ook speciale aandacht voor de positie van vrouwelijke onderzoekers. NWO garandeert dat de honoreringspercentages voor vrouwelijke kandidaten gemiddeld en in meerjarig perspectief tenminste even hoog zijn als die van de mannelijke kandidaten.

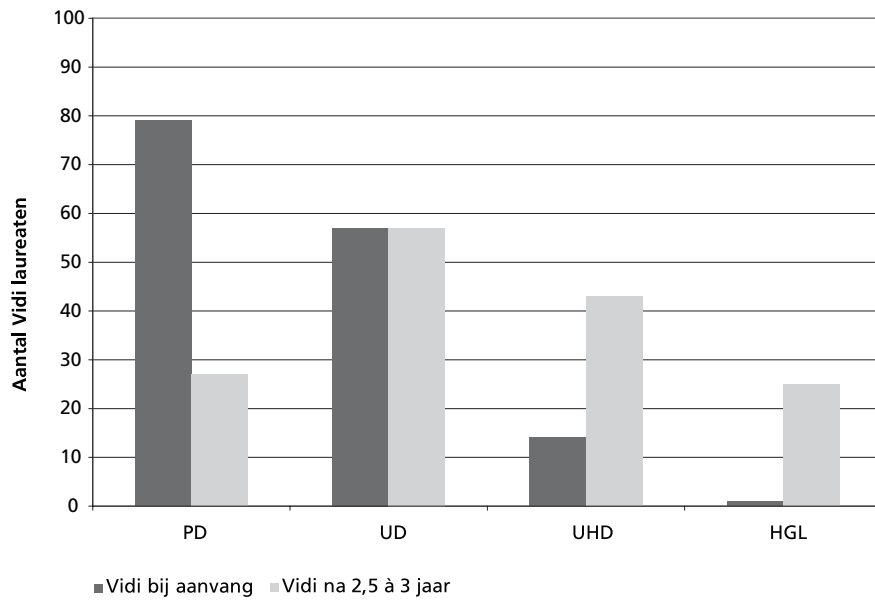
Voor 2005 zijn de honoreringspercentages voor vrouwen bij Veni en Vidi hoger dan of gelijk aan die voor mannen. Bij het Vici-programma is het honoreringspercentage voor vrouwen helaas lager dan bij mannen. In 2004 was het honoreringspercentage voor vrouwen beter bij Vidi en Vici. Voor de periode 2002–2005 geldt dat het honoreringspercentage voor vrouwen in de Vernieuwingsimpuls iets hoger is dan het honoreringspercentage voor mannen (v: 23,5%; m: 22%)

In totaal werden tot en met 2005 via de Vernieuwingsimpuls 470 Veni-, 315 Vidi- en 108 Vici- onderzoekers in de gelegenheid gesteld hun innovatieve en grensverleggende onderzoek uit te voeren. Deze cijfers liggen in lijn met de overeengekomen aantallen van 115 Veni-, 75 Vidi- en 25 Vici-toekenningen per jaar.

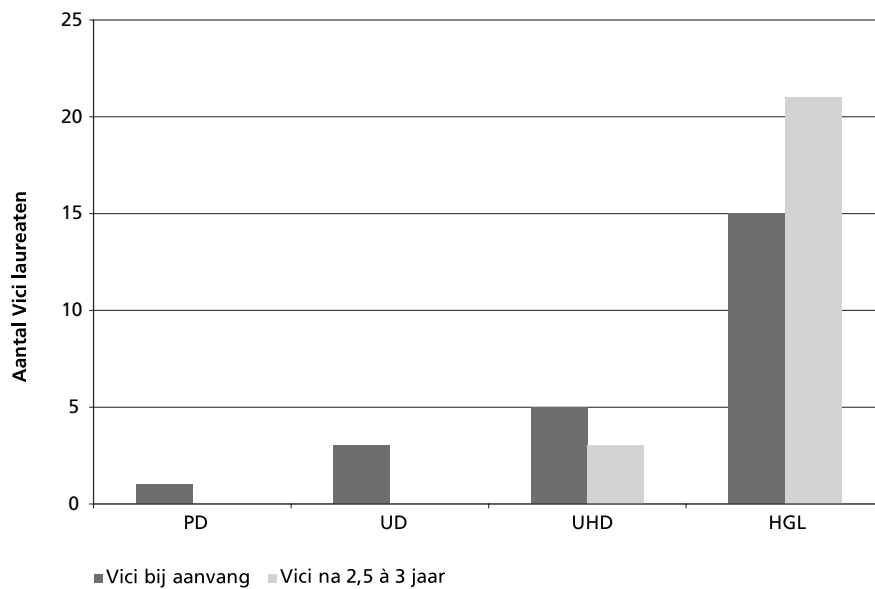
Een belangrijke doelstelling van de Vernieuwingsimpuls is het bieden van een loopbaanperspectief voor een wetenschappelijke carrière. In figuur 1 t/m 3 hiernaast is het carrièreverloop van de drie groepen laureaten in beeld gebracht. Met name voor de Vidi-laureaten is er een duidelijke vooruitgang te zien van postdoc-posities (PD) naar posities als universitair docent (UD), universitair hoofddocent (UHD) of hoogleraar (HGL). In totaal laat zo'n 24% van de laureaten gedurende de eerste helft van de looptijd van hun projecten vooruitgang in functie zien.

Figuur 1: Loopbaanontwikkeling van Veni-laureaten

Figuur 2: Loopbaanontwikkeling van Vidi-laureaten

Figuur 3: Loopbaanontwikkeling van Vici-laureaten

In tabel 4 is de vervolgcarrière van laureaten aangegeven. Hieruit blijkt dat het aantal bevorderingen van vrouwelijke onderzoekers achterblijft bij dat van de mannelijke collega's. NWO hoopt dat het incorporeren van de Aspasia-premie vanaf 2005 in de Vernieuwingsimpuls hier een extra stimulans kan betekenen voor de doorstroom van vrouwelijke laureaten. De resultaten hiervan worden in de loop van 2006 zichtbaar.

Tabel 4: Vernieuwingsimpulsindicatoren, vervolgcarrière

	Aandeel PD/UD/UHD/HGL op moment van indiening (%)								Aandeel PD/UD/UHD/HGL 2,5 à 3 jaar na toekenning (%)							
	PD		UD		UHD		HGL		PD		UD		UHD		HGL	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Veni	63	69	33	31	4	0	0	0	37	48	48	48	11	4	4	0
Vidi	51	57	38	36	10	7	1	0	16	26	38	35	28	29	18	10
Vici	5	0	15	0	20	25	60	75	0	0	0	0	15	0	85	100
Totaal 2005	49	59	34	31	10	5	7	5	20	34	37	39	24	17	19	9

Toelichting bij tabel 4

PD : Postdoc

UD : Universitair Docent

UHD : Universitair Hoofddocent

HGL : Hoogleraar

Deze tabel dient als volgt gelezen te worden:

- Van het totaal aantal mannelijke/vrouwelijke laureaten in Veni, Vidi, Vici is bij indiening x% PD, UD, UHD of HGL.
- Van het totaal aantal mannelijke/vrouwelijke laureaten in Veni, Vidi, Vici is na 2,5 à 3 jaar x% PD, UD, UHD of HGL.
- De gegevens hebben betrekking op de rondes 2000 en 2001 (oude stijl) en de ronde 2002 (nieuwe stijl). Voor het eerst zijn de gegevens van de Veni- en Vici-subsidies weergegeven.

2.3 Van Talent- naar Rubicon-programma

De laatste ronde van het Talent-programma van NWO sloot op 15 september 2005. In de loop van 2005 werd een vergelijkbaar aantal aanvragen ingediend en gehonoreerd als in 2004 (2004: 115 aanvragen en 47 honoreringen).

Tabel 5: Talentbeurzen

	Aantal voor-aanmeldingen			Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Talent-beurzen	0	0	0	68	57	125	22	21	43	32,4	36,8	34,4	32,4	36,8	34,4

Toelichting op tabel 5

- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

Het bruto honoreringspercentage geeft een beeld van de totale aanvraagdruk. Het netto honoreringspercentage geeft een beeld van de belasting van de onderzoekers en sluit aan bij de doelstelling uit de strategienota 2002–2005 om de streven naar een gemiddeld netto honoreringspercentage van 30%.

Voor de doelgroep van pas gepromoveerde onderzoekers is het Rubicon-programma in de plaats gekomen van het Talent-programma. Het Rubicon-programma komt voort uit een in december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Rubicon-amendement van Visser c.s.:

“Dit amendement strekt ertoe extra middelen beschikbaar te stellen voor het stimuleren van veelbelovende jonge onderzoekers en wetenschappers. Gebleken is dat er een gat zit tussen het moment van afstuderen, de mogelijke start van een wetenschappelijke carrière en het moment dat onderzoekers in aanmerking komen voor de beurzen uit de Vernieuwingsimpuls van NWO. De via dit amendement beschikbaar gestelde middelen worden op persoonlijke basis ter beschikking gesteld aan jonge wetenschappers. De middelen zijn expliciet bedoeld voor jong talent door voor hen een pre-Veni-subsidie op te zetten via NWO. Het beschikbare geld dient te worden gekoppeld aan de jonge wetenschapper en zijn of haar voorstel.”

Rubicon bevordert net als Talent de wetenschappelijke mobiliteit van pas gepromoveerde onderzoekers. Bij Rubicon is echter de periode van een verblijf in het buitenland verdubbeld van 1 naar 2 jaar. Hiermee verwacht NWO jonge talentvolle onderzoekers een goede overbrugging te bieden als aanloop naar het Veni-programma van de Vernieuwingsimpuls. NWO zal in 2006 de eerste Rubicon-beurzen toekennen.

2.4 Speciale doelgroepen

Mozaïek

Het Mozaïek-programma richt zich op de instroom van afgestudeerden en afgestudeerden uit minderheidsgroepen (volgens de definitie van de Wet Samen) in de wetenschap. Hier richt NWO haar pijlen dus op personen zonder onderzoekservaring: de pas afgestudeerde academici. De eerste ronde van het programma heeft plaatsgevonden in 2004. Vanwege de grote belangstelling voor het programma, de goede kwaliteit van de kandidaten, de positionering van het programma in de talentlijn van NWO en de grote aandacht voor minderheidsgroeperingen die het programma genereerde, is het in 2005 gecontinueerd. Per 10 januari 2005 zijn er 142 vooraanmeldingen voor Mozaïek ontvangen. Na een eerste selectie werden hiervan 45 aanvragers uitgenodigd hun aanvraag verder uit te werken. Hiervan werden er uiteindelijk 22 gehonoreerd. Universiteiten zelf honoreerden daarnaast ook nog een aantal van de als zeer goed beoordeelde aanvragen.

Aspasia

Het Aspasia-programma heeft tot doel het vergroten van het aantal vrouwelijke universitair hoofddocenten. In 2004 heeft NWO na overleg met het ministerie van OCW besloten Aspasia-premies beschikbaar te stellen voor Colleges van Bestuur die vrouwelijke Vidi- en Vici-laureaten bevorderen. In 2005 is dit model voor het eerst toegepast. In de loop van 2005 zijn van vele laureaten bevorderingsvoorstellen in gang gezet. De Colleges van Bestuur hebben nog tot augustus 2006 de tijd om de vrouwelijke laureaten te bevorderen en de Aspasia-premie in ontvangst te nemen.

MEERVOUD en FOm/v

Naast deze NWO-brede stimuleringsprogramma's ter bevordering behoud en doorstroom van vrouwelijke onderzoekers hebben verschillende NWO-gebieden ook eigen activiteiten. Via het MEERVOUD-programma stimuleren de NWO-gebieden ALW, CW en EW de doorstroom van vrouwelijke onderzoekers van postdoc naar UD. In dit programma werd dit in 2005 voor zeven onderzoekers mogelijk gemaakt.

Het FOm/v programma tracht vrouwelijke natuurkundigen te behouden voor de wetenschap. In 2005 werd het tweede FOm/v-symposium gehouden waaraan circa 80 vrouwelijke natuurkundigen deelnamen.

2.5 Vrij, risicovol onderzoek: open competitie

Het vrije onderzoek biedt toponderzoekers de mogelijkheid om hun eigen, niet-onderwerpgebonden ideeën verder uit te werken. Hiermee is het de bakermat voor de innovatiekansen en technologische ontwikkelingen van de toekomst. Naast de talentlijn, waarin met name jonge talentvolle onderzoekers gestimuleerd worden tot een wetenschappelijke loopbaan, is de vrije competitie gericht op alle onderzoekers.

Door een sterke nadruk op programmatisch onderzoek, focus en massa komt het vrije veelal nieuwsgierigheidgedreven onderzoek in toenemende mate onder druk te staan. NWO wil daarom in het belang van toekomstige ontwikkelingen genoeg ruimte creëren voor dit type onderzoek. Van het beschikbare basisbudget van 306 miljoen heeft NWO in 2005 circa 70 miljoen ingezet voor het vrije niet-onderwerpgebonden onderzoek. Dit is ongeveer 40% van het reguliere budget dat de NWO-gebiedsbesturen ter beschikking hebben.

Gemiddeld kan in de vrije competitie slechts 1 van de 5 ingediende aanvragen gehonoreerd worden. Dit betekent dat veel onderzoek dat voldoet aan de hoogste kwaliteitseisen niet gehonoreerd kan worden. Dit is een ongewenste situatie vanuit het oogpunt van belasting van onderzoekers, maar vooral omdat hierdoor nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen geen doorgang kunnen vinden. NWO zal zich in de komende strategieperiode daarom extra inspannen om meer middelen beschikbaar te krijgen voor het vrije en risicovolle onderzoek.

3 Thema's

Een internationale voorhoede depositie in de wetenschap is van groot belang voor een kenniseconomie als Nederland. Daarom investeert NWO fors in vernieuwing van de onderzoeksagenda. Hiervoor is het noodzakelijk om op nationaal niveau de krachten te bundelen. NWO onderscheidt op dit moment negen NWO-thema's die accenten leggen op belangwekkende, innovatieve of strategische ontwikkelingen in de wetenschap. Ontwikkelingen die door hun snelheid, breedte en vereiste schaal uitstijgen boven wat mogelijk is binnen de beperkingen van de basisfinanciering van individuele onderzoeksinstellingen.

3.1 Investerings in thema's en honoreringen

NWO investeert een substantieel deel van haar middelen in de ontwikkeling van negen thema's. In Tabel 6 wordt een beeld geschetst van de investeringen in de afzonderlijke thema's en het aantal subsidie-instrumenten dat binnen een thema ontwikkeld is. Het in 2005 geïnvesteerde budget (M€ 76) is hoger dan in 2004 toen in totaal M€ 74 geïnvesteerd werd in de thema's, maar is beduidend lager dan het beoogde niveau. Reden hiervoor is het uitblijven van de gevraagde accessen voor dit speerpunt van NWO-beleid.

Tabel 6: NWO thema-indicatoren, inzet en output

NWO-thema's	Aantal lopende themaprogramma's	Besteding per thema 2005 (k-euro)	Streefbudget 2005 (k-euro)	Aandeel in NWO-besteding 2005 (percentage)
Bestuur in beweging	3	2.210	6.800	0,4
Cognitie en gedrag	2	2.598	9.100	0,5
Cultureel erfgoed	9	3.842	4.500	0,7
Digitalisering en informatisering	15	7.738	6.800	1,5
Ethische en maatschappelijke aspecten van onderzoek en innovatie	2	2.709	4.500	0,5
Fundamenten van levensprocessen	14	28.871	31.800	5,6
Nanowetenschappen	11	4.041	20.400	0,8
Opkomende technologieën	16	8.776	11.300	1,7
Systeem aarde	21	15.673	13.600	3,1
Totaal 2005	93	76.458	108.800	14,9
Totaal 2004	89	74.170	108.800	15,4

Toelichting bij tabel 6

Deze tabel geeft inzicht in de mate van verwezenlijking van de NWO thema's, zoals verwoord in de strategienota 2002–2005 van NWO.

- **Aantal lopende themaprogramma's** – Met het aantal lopende themaprogramma's wordt aangegeven in hoeverre de thema's ingevuld worden. Het aantal is gebaseerd op de door het Directeurenberaad van NWO vastgestelde lijst.
- **Besteding per thema 2005** – Het bedrag dat in 2005 besteed wordt aan onderzoek op het terrein van de thema's.
- **Streefbudget 2005** – Het streefbedrag dat NWO volgens haar strategienota in 2005 wil besteden.
- **Aandeel in NWO-bestedingen 2005** – Het percentage van de totale NWO-bestedingen in 2005 dat aan thema's wordt besteed. Het geeft een indicatie van het relatieve belang van de thema's binnen het geheel van de NWO-steunverlening.

Afhankelijk van de beschikbare middelen wordt de mogelijkheid geboden aan onderzoekers om aanvragen in te dienen voor de verschillende subsidie-instrumenten binnen de thema's. In tabel 7 wordt een overzicht gegeven van het aantal ingediende aanvragen en de honoreringskans. Het aantal aanvragen is ongeveer verdubbeld ten opzichte van 2004. Dit wordt voor een belangrijke deel veroorzaakt doordat in 2005 ook cijfers van ZonMw zijn opgenomen.

Tabel 7: NWO thema's aanvragen en honoreringen

NWO-thema's	Aantal vooraanmeldingen			Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
	Bestuur in beweging	0	0	0	4	0	4	3	0	3	75		75	75	
Cognitie en gedrag	12	9	21	23	9	32	8	3	11	35	33	34	35	33	34
Cultureel erfgoed	38	15	53	40	12	52	16	3	19	24	14	21	40	25	37
Digitalisering en informatisering	66	16	82	115	12	127	38	5	43	25	25	25	33	42	34
Ethische en maatschappelijke aspecten van onderzoek en innovatie	59	16	75	26	10	36	12	7	19	19	39	24	46	70	53
Fundamentele levensprocessen	0	0	0	164	43	207	20	4	24	12	9	12	12	9	12
Nanowetenschappen	0	0	0	2	0	2	2	0	2	100		100	100		100
Opkomende technologieën	4	0	4	3	0	3	2	0	2	50		50	67		67
Systeem aarde	78	9	87	139	16	155	78	12	90	41	57	43	56	75	58
Totaal 2005	257	65	322	516	102	618	179	34	213	27	26	27	35	33	34
Totaal 2004	425	51	476	323	46	369	147	18	165	23	22	23	46	39	45

Toelichting bij tabel 7

Tabel 7 geeft inzicht in het aantal ingediende aanvragen en de honoreringskans. Het bruto honoreringspercentage geeft een beeld van de totale aanvraagdruk. Het netto honoreringspercentage geeft een beeld van de belasting van de onderzoekers en sluit aan bij de doelstelling uit de strategienota 2002–2005 om de streven naar een gemiddeld netto honoreringspercentage van 30%.

- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

De NWO-thema's zijn ongelijksoortig van aard en kennen een verschillende, meerjarige evolutie. Zo zijn de middelen voor een NWO-thema als Cognitie en gedrag geconcentreerd in twee onderzoeksprogramma's, terwijl voor Systeem aarde voor een gedifferentieerde benadering via 21 programma's is gekozen.

De resultaten en ontwikkelingen over 2005 lopen mede daardoor uiteen. Alleen nieuw gestarte programma's zijn hieronder beschreven; voor de lopende programma's is volstaan met een korte melding. Voor meer gedetailleerde informatie over toegekende, lopende en afgeronde projecten zie het digitale visitekaartje 2005.

3.2 Bestuur in beweging

Het wordt de regering aangerekend dat de treinen overvol zitten en niet op tijd rijden. De regering probeert dan ook weer enige controle te krijgen over de gedeeltelijk geprivatiseerde NS. Bij het conflict over 'het rondje rond de kerk' werd echter duidelijk dat de mogelijkheden die zij hiertoe heeft, uiterst beperkt zijn. De besturing van maatschappelijke processen in de ruimste zin van het woord is voorwerp van onderzoek, waarbij verschillende wetenschapsgebieden zijn betrokken. Er is een belangrijke inbreng vanuit de sociale wetenschappen, maar ook vanuit exacte, medische, aard- en levenswetenschappen. Het onderzoek richt zich op vragen als: Wat zijn de effecten van de verschuivingen voor de controle op de machtsconcentratie in de verschillende sectoren? Wat zijn de gevolgen voor de efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit van de bestaande controlemechanismen? Welke nieuwe vormen van bestuur en controle zijn al te identificeren? Welke oplossingen zijn nodig? Welke antwoorden zijn wenselijk en mogelijk?

Programma's binnen het thema Bestuur in beweging in 2005

- SaRO: Stimuleringsactie rechtswetenschappelijk onderzoek (MaGW), looptijd 1997–2006
- Shifts in Governance: Problems of Legitimacy and Accountability (GW, MaGW, WOTRO), looptijd 2002–2006
- Sociale cohesie (MaGW, GW), looptijd 1999–2005

3.3 Cognitie en gedrag

Van nature vertonen we allemaal intelligent gedrag. Met groot gemak herkennen we de mensen om ons heen, lopen, lezen een krant, rijden auto, en tegelijkertijd tellen we wisselgeld, luisteren we naar de radio, voeren we een telefoongesprek enzovoorts. De vraag is hoe we dit allemaal voor elkaar krijgen. Het onderzoek binnen het thema Cognitie en gedrag richt zich allereerst op het ophelderen van fundamentele wetten over informatie en informatieverwerking en op beantwoording van de vraag hoe kennis wordt verkregen en gebruikt in persoonlijke, sociale, culturele en digitale context. Veelbelovende additionele perspectieven zijn gedrag en evolutie, taalverwerving, diergedrag, kenistoegankelijkheid en stoornissen in cognitieve processen. Door multidisciplinaire samenwerking en gebruikmaking van nieuwe technieken worden nog meer belangwekkende nieuwe inzichten verkregen. Binnen het thema wordt samengewerkt door onder andere onderzoekers uit de neurowetenschappen, taalkunde, psychologie/pedagogiek, en kunstmatige intelligentie en de economie, sociologie, politicologie en ethologie.

Programma's binnen het thema Cognitie en gedrag in 2005

- Cognitie en gedrag (ALW, EW, GW, MaGW, STW, ZonMw), looptijd 2001–2006
- Evolution & Behaviour (MaGW, ALW), looptijd 2002–2009

3.4 Cultureel erfgoed

Binnen het thema Cultureel erfgoed wordt onderzoek gedaan naar de functie, beleving en uitingsvormen van cultuur: archeologie, geschiedenis, godsdienst, kunst, literatuur en taal, muziek, theater en nieuwe media. Al deze uitingsvormen van cultuur zijn van grote betekenis in de samenleving. Zo

wordt onderzoek gedaan naar religie aan het begin van de 21e eeuw, waar we verschillende moderne uitingsvormen van religie zien, maar ook de opkomst van fundamentalistische religieuze stromingen en groepen. Centrale vraag is of religie een onderdeel van de geschiedenis is, of dat er in de toekomst plaats is voor godsdienst. Ander onderzoek betreft de enorme veranderingen in kunst en cultuur als gevolg van tendensen als mondialisering, technologisering en commercialisering. Een derde voorbeeld is het onderzoek naar de aantasting van schilderijen uit de Gouden Eeuw. Restaurateurs van het Mauritshuis ontdekten een eigenaardige aantasting van het schilderij *De anatomische les* van dr. Nicolaes Tulp van Rembrandt. Bepaalde in het schilderij voorkomende componenten bleken zodanig op te zwellen dat de bovenste verflaag op de bewuste plekken wordt weggeduwd. Dat resulteerde in kleine putjes en uitstulpingen.

Programma's binnen het thema Cultureel erfgoed in 2005

- BBO: Bodemarchief in behoud en ontwikkeling (GW), looptijd 2000–2006
- Bedreigde talen (GW, WOTRO), looptijd 2002–2009
- De Mayerne (GW, EW, CW), looptijd 2001–2008
- De oogst van Malta (GW, MaGW), looptijd 2002–2006
- De toekomst van het religieuze verleden (GW, MaGW, WOTRO), looptijd 2002–2009
- TANAP: Towards a New Age of Partnership (GW, WOTRO), looptijd 1999–2006
- Transformaties in kunst en cultuur (GW, MaGW), looptijd 2002–2009
- Urbanisatie en stadscultuur (GW, MaGW), looptijd 2004–2011
- Vlaams-Nederlandse samenwerking Geesteswetenschappen (GW), looptijd 2003–2007

3.5 Digitalisering en informatisering

We leven in een maatschappij die afhankelijk is van informatie. Het vermogen om uit grote hoeveelheden gegevens informatie en kennis te winnen en deze te benutten, is een kritische succesfactor voor welvaart en welzijn. Binnen het thema Digitalisering en informatisering wordt daarom zowel fundamenteel onderzoek gedaan naar bijvoorbeeld methoden en technieken om inherent veilige softwaresystemen te bouwen, alsook strategisch onderzoek dat tot stand komt door intensieve interactie tussen maatschappelijke partijen en informaticaonderzoekers.

Het funderende onderzoek wordt vooral gefinancierd uit de open competitie van het gebied Exacte Wetenschappen. Eind 2005 financierde EW ongeveer 140 promovendi, postdocs en programmeurs die zich bezighouden met bijvoorbeeld de ontwikkeling van zoektechnieken in complexe gedistribueerde databases, betrouwbare software voor de afhandeling van transacties waarbij meerdere partijen met soms tegenstrijdige belangen betrokken zijn, en algorithmes voor quantum computing. Er is een verheugende groei te zien van het aantal multidisciplinaire onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld informaticaonderzoek naar visualisatietechnieken geïnspireerd door en in nauwe samenwerking met medische wetenschappers.

Het strategische onderzoek wordt binnen dit thema uitgevoerd in zes grote onderzoeksprogramma's op zulke uiteenlopende gebieden als embedded systems, taal- en spraaktechnologie, software engineering en ontsluiting van het gedigitaliseerde culturele erfgoed. In al deze programma's wordt het onderzoek gestuurd door de maatschappelijke vraag. Tal van partijen, variërend van ministeries en bedrijven tot musea en archieven, investeren in gezamenlijke onderzoeksprojecten, programma-commissies en gebruikerscommissies. Zes van de acht NWO-gebieden zijn medefinancier van één of meer van deze programma's.

In 2005 kwam onder leiding van EW en STW 'Met vaste hand' tot stand, de nationale onderzoeksagenda ICT 2005-2010 (NOAG-ict). Het eerste exemplaar werd aangeboden aan ICTRegie, het nationale regieorgaan voor ICT-onderzoek en innovatie. In de NOAG-ict ontvouwt het ICT-onderzoeksveld zijn ambities voor de komende jaren. Het heeft negen kansrijke onderzoeksthema's geïdentificeerd, waaronder de Data-explosie, de Digitale beleving en de genetwerkte wereld. Zeker wat betreft de multidisciplinaire samenwerking en de afstemming met infrastructurele investeringen door NCF bouwt de NOAG-ict voort op de resultaten die zijn behaald binnen het thema Digitalisering en informatisering. De onderzoeksagenda is de komende jaren zowel voor de universitaire groepen als voor NWO een belangrijk richtsnoer voor de invulling van de eigen strategie op het gebied van ICT-onderzoek.

In de loop van 2005 werden binnen dit thema een nieuwe subsidieprogramma gestart: STARE. Het programma STARE heeft tot doel het stimuleren van grensverleggend onderzoek op het grensvlak tussen informatica en astronomie. Het programma biedt ruimte aan onderzoek met meerwaarde voor beide disciplines. In de loop van 2006 worden hier de eerste toekenningen verwacht.

Programma's binnen het thema Digitalisering en informatisering in 2005

- CATCH (EW, GW) looptijd 2004–2010
- FOCUS (EW, CWI) looptijd 2004–2009
- Freeband kennisimpuls (STW), looptijd 2002–2009
- GLANCE (EW) looptijd 2004–2010
- ICT in de zorg (ZonMw), looptijd 1996–2005
- IMIX: Interactieve multimodale informatie-extractie (GW, EW), looptijd 2003–2008
- JACQUARD: Joint Academic and Commercial Quality Research and Development (EW, STW), looptijd 2002–2008
- MES: Maatschappij en elektronische snelweg (MaGW), looptijd 2000–2006
- NVN: Netwerk van netwerken (MaGW), looptijd 2002–2008
- PROGRESS: Programme for Research on Embedded Systems & Software (STW, EW), looptijd 1998–2008
- Sentinels (STW, MaGW), looptijd 2003–2011
- STARE (EW), looptijd 2005–2009
- STEVIN (EW, GW) 2004–2009
- ToKeN: Toegankelijkheid en kennisontsluiting in Nederland (EW, MaGW, ZonMw), looptijd 2001–2007
- VIEW (EW) looptijd 2004–2010

3.6 Ethische en maatschappelijke aspecten van onderzoek en innovatie

De resultaten van het genomicsonderzoek stellen ons steeds vaker voor fundamentele vragen. Wie bepaalt wat wenselijk en wat niet-wenselijk is ten aanzien van genetische research? Welke overwegingen worden daarbij gehanteerd? En wie bepaalt welke mogelijke toepassingen ingang vinden in de klinische praktijk? Wetenschappelijke of technologische ontwikkelingen die aanleiding geven tot ethische en maatschappelijke discussie zijn er op tal van terreinen. Nanotechnologie leidt tot discussies over risico's en veiligheid, over het realiteitsgehalte van de verwachtingen en beloften, en over de beheersbaarheid van toepassingen van nanotechnologie. Digitalisering en informatisering leiden tot grootschalige koppeling van databestanden en daarmee tot discussies over hoever informatieuitwisseling mag gaan en over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Door dit soort vragen aan de orde te stellen en te overdenken, worden adviezen voorbereid voor:

- wetenschappers, zodat zij in een zo vroeg mogelijk stadium nadenken over de mogelijke gevolgen van hun onderzoek
- burgers, om hen in staat te stellen gefundeerd zelf te bepalen wat zij wel of niet willen
- beleidsmakers en beleidsvoorbereiders, als kennisinput voor het nemen van beslissingen

Programma's binnen het thema Ethische en maatschappelijke aspecten van onderzoek en innovatie

- EO&B: Ethiek, onderzoek en bestuur (GW, MaGW, STW, ZonMw), looptijd 2002–2009
- MCG: De maatschappelijke component van het genomics-onderzoek (GW, NROG), looptijd 2001–2008

3.7 Fundamenten van levensprocessen

Celdeling is een basisproces van alle levende organismen. Dankzij processen die we nog niet helemaal begrijpen, wordt bij de deling van een cel het chromosoom verdeeld tussen de beide nieuwe cellen. Een verkeerde chromosoomverdeling in menselijke cellen kan ernstige gevolgen hebben, zoals het syndroom van Down of de groei van kankercellen. Met biofysisch onderzoek wordt geprobeerd inzicht te krijgen in de krachten die in een delende cel worden uitgeoefend op het chromosoom, en die het chromosoom in

beweging zetten. Dergelijk inzicht kan de basis vormen voor de ontwikkeling van nieuwe medicijnen, bijvoorbeeld een medicijn dat wel de deling van kankercellen stopt, maar gezonde cellen ongemoeid laat. Recente wetenschappelijke doorbraken hebben de kennis over de basis van het leven spectaculair vergroot en de weg naar onderzoek betreffende complexe biologische processen geopend. De DNA-volgorde van het menselijke erfelijk materiaal (het genoom) is onlangs opgehelderd. Dat biedt ongekende mogelijkheden voor functioneel onderzoek, gericht op het verkrijgen van inzicht in de processen die ten grondslag liggen aan het functioneren van levende systemen. Zo wordt onderzocht hoe de informatie van het DNA wordt omgezet in functionele moleculen en hoe deze moleculen een levende cel vormen. Ook wordt onderzoek gedaan naar de communicatie en interactie tussen cellen en hoe zij organen en uiteindelijk hele organismen vormen. Ander onderzoek richt zich op de relatie tussen het functioneren van genen en genproducten en omgevingsfactoren, bijvoorbeeld bij veroudering.

In de afgelopen jaren zijn met de benadering van de afzonderlijke aggregatieniveaus vele successen geboekt die het inzicht in levensprocessen hebben vergroot. De uitdaging waar de levenswetenschappen nu voor staat is om die kennis en inzichten te integreren tot beschrijvingen op systeemniveau door het verbinden van (de kennis van en inzichten in) de onderliggende aggregatieniveaus. In 2005 is er daarom voorgesteld het thema onder de noemer *Systeembio* voort te zetten.

In 2005 werd binnen het thema *Fundamente* van levensprocessen het programma *Material Properties of Biological Assemblies* gestart. Het doel van dit programma is het bestuderen van elementaire cellulaire/biologische materialen zoals membranen en het cytoskelet en andere biopolymeren, en in het bijzonder samenstellingen van deze materialen. De aandacht richt zich op zowel de fysische eigenschappen van deze materialen als op de ontwikkeling van nieuwe materialen en technologieën die hun inspiratie vinden in deze biologische materialen. Binnen dit programma worden 9 projecten uitgevoerd.

Programma's binnen het thema *Fundamente* van levensprocessen in 2005

- Biomolecular Physics (N), looptijd 2003–2010
- Computational Life Sciences (EW, ALW, NCF, ZonMw), looptijd 2003–2009
- EUROCORES Eurodyna: Dynamic Nuclear Architecture and Chromatin Function (ALW), looptijd 2004–2009
- EUROCORES EuroSCOPE: Science of Protein Production for Functional and Structural Analysis (ALW, CW), looptijd 2003–2008
- Fysische biologie (ALW, N), looptijd 2001–2008
- Genomics (ALW, ZonMw, CW, NGL), looptijd 2002–2007
- Horizon (NGL, ZonMw), looptijd 2003–2006
- Infectieziekten en Vaccins (ZonMw, WOTRO), looptijd 2002–2008
- Mass Spectrometric Imaging and Structural Analysis of Biomacromolecules (N), looptijd 2001–2008
- Material Properties of Biological Assemblies (N), looptijd 2005–2009
- Nucleic Acids Chemistry (CW), looptijd 2003–2008
- Physics for Medical Technology (N), looptijd 2000–2009
- RIDE: Diseases in the Elderly (ZonMw), looptijd 1999–2008
- Van molecuul tot cel (ALW, CW, EW, N), looptijd 2002–2008

3.8 Nanowetenschappen

Permanente glucosemeting bij suikerpatiënten met behulp van sensoren die in het lichaam worden ingebouwd is een van de spectaculaire toepassingen die mogelijk worden dankzij nanowetenschappen, het terrein van het allerkleinste. Eén nanometer is een miljardste meter en de schaal waarop de nanowetenschappen zich afspelen, is de schaal van individuele atomen en moleculen. Daarmee kunnen tal van instrumenten worden gemaakt met een minimum aan energie-, materiaal- en ruimtegebruik.

Programma's binnen het thema Nanowetenschappen

- EUROCORES Self Organised Nanostructures (CW, EW, N), looptijd 2003–2007
- Materials Specific Theory for Interface and Nano-physics (N), looptijd 2004–2014
- NanoImpuls (STW), looptijd 2003–2007
- NanoNed (STW), looptijd 2005–2009
- Nanostructured Opto-electric Materials (N), looptijd 1999–2005
- Nanotechnology and Nanoelectronics (N), looptijd 1998–2005
- Photon Physics in Optical Materials (N), looptijd 1999–2006
- Process on a Chip (ACTS), looptijd 2003–2008
- Single Molecule Detection and Nano-optics (N), looptijd 1999–2005
- Softlink: onderzoek aan de zachte gecondenseerde materie (CW, N), looptijd 1998–2005
- Solid State Quantum Information Processing (N), looptijd 2004–2013

3.9 Opkomende technologieën

Het aan elkaar hechten van kleine bloedvaten met een doorsnede van 1 à 2 millimeter vergt grote nauwkeurigheid, vaardigheid, concentratie en tijd. Bij techniek om kransslagaderomleidingen (bypasses) op het kloppende hart aan te leggen is het hechten extra lastig, omdat het hart niet stil ligt. Het ontwikkelen van nieuwe methoden en technieken hiervoor vormt een bijzondere uitdaging. Op het kruispunt tussen verschillende wetenschappelijke disciplines en technologieën ontstaan nog veel meer nieuwe technologieën. De medische wetenschap en de ingenieurswetenschappen vormen één zo'n kruispunt. Als voorbeeld van terreinen waarop nieuwe wetenschappelijke concepten kunnen leiden tot verdere technologische doorbraken, kunnen onder veel andere ook genoemd worden quantumtechnologie, fotonica, biomimetica, sensortechnologie, miniaturisatie en zelflerende systemen, systemen voor data-analyse, modellering en simulatie.

In 2005 werd binnen dit thema het programma Extreme UV Multilayer Optics gestart. Het betreft hier een intensieve samenwerking tussen het FOM-instituut voor Plasmafysica Rijnhuizen en het bedrijf Carl Zeiss. Het doel van dit Industrial Partnership Programme is het ontwikkelen en toepassen van de natuurkunde en aanverwante procesttechnologie om periodieke multilaagsstructuren te maken die atomair scherpe vlakke interfaces hebben, chemisch stabiel en stralingsbestendig zijn en tot op subnanometerschaal dimensioneel zijn gecontroleerd.

Programma's binnen het thema Opkomende technologieën

- Combinatoriële chemie (CW), looptijd 2001–2008
- Evolution of the Microstructure of Materials (N), looptijd 1999–2008
- Extreme UV Multilayer Optics (N), looptijd 2005–2009
- Gedispergeerde meergefasestroming (EW, N, STW), looptijd 2000–2007
- Laser Wakefield Accelerators (N), looptijd 2001–2007
- Microphotonic Light Sources (N), looptijd 2004–2008
- Physics for Technology (EW, N), looptijd 1997–2011
- The Physics of Fluids and Sound Propagation (N), looptijd 2003–2008
- Physics of Granular Matter (N), looptijd 2004–2011
- Physics of Thin Film Materials (N), looptijd 1996–2005
- Scheidingstechnologie (CW, STW), looptijd 2004–2009
- Scientific Instrumentation (N), looptijd 1998–2005
- Statistical Physics and Micromechanisms of Deformation, Damage and Fracture (N), looptijd 2001–2005
- STIGON: Stimuleringsprogramma voor innovatief geneesmiddelenonderzoek en ondernemerschap in Nederland (ZonMw), looptijd 1999–2005
- Tissue Engineering (ZonMw, STW), looptijd 2004–2009
- Turbulence and its Role in Energy Conversion Processes (N), looptijd 2002–2009

3.10 Systeem aarde

Water bedreigt Nederland van twee kanten: vanuit zee door de stijgende zeespiegel en vanuit land door de groeiende variatie in de hoeveelheid water die door de rivieren wordt afgevoerd. Klimaatonderzoekers maken klimaatscenario's zodat beleidsmakers hun beslissingen, bijvoorbeeld op het gebied van landinrichting, kunnen funderen op reële toekomstverwachtingen. Volgens de huidige scenario's wordt bijvoorbeeld verwacht dat door het warmer wordende klimaat niet alleen de zeespiegel zal stijgen, maar ook de hoeveelheid neerslag in Nederland zal toenemen, vooral in de vorm van heftige buien. Er is echter nog weinig bekend over de precieze rol van bewolking in klimaatsystemen. De belangrijkste aandachtsvelden binnen het thema Systeem aarde zijn energie en emissies, het klimaatsysteem, zoet water en beheer van kustzones, (gebruik van) natuurlijke hulpbronnen, biodiversiteit en landgebruik. Naast onderzoek gericht op klimaatscenario's, vindt onderzoek binnen dit thema toepassing in de ontwikkeling van alternatieve en duurzame energiebronnen en emissie-arme productieprocessen, in het kunnen voorspellen van aardbevingen en vulkaanuitbarstingen of in het vooraf beter kunnen evalueren van de effecten van mogelijke beleidsmaatregelen.

Programma's binnen het thema Systeem aarde

- ASPECT: Advanced Sustainable Processes by Engaging Catalytic Technologies (ACTS), looptijd 2004–2011
- B-Basic (ACTS), looptijd 2004–2009
- Biodiversiteit in relatie tot Global Change (ALW), looptijd 2002–2007
- Centrum voor biogeologie (ALW), looptijd 2004–2012
- Chemistry in Support of Sustainability (CW), looptijd 2002–2008
- Duurzame technologie (CW), looptijd 2003–2007
- Duurzame waterstof (CW, ACTS, N, WOTRO), looptijd 2003–2008
- Energieonderzoek (MaGW, SenterNovem), looptijd 1998–2007/2008
- EUROCORES Euroclimate (ALW), looptijd 2004–2010
- EUROCORES EuroDiversity (WOTRO, ALW), looptijd 2004–2011
- EUROCORES Euromargins (ALW), looptijd 2002–2007
- Gekoppelde bio-geosfeer (ALW), looptijd 2004–2012
- IBOS: Integration Biosynthesis and Organic Synthesis (ACTS, CW), looptijd 2003–2010
- Joint Solar Programme (N), looptijd 2005–2010
- Klimaatvariabiliteit (Clivarnet) (ALW, EW), looptijd 2004–2008
- LOICZ: Land-Ocean Interactions in de Coastal Zone (ALW, MaGW), looptijd 2002–2007
- M&E: Milieu en economie (MaGW), looptijd 1997–2006
- Manipulation of Meso-scale Structures in Hot Magnetised Plasmas (N), looptijd 2004–2008
- Molecular Atmospheric Processes (N), looptijd 2001–2006
- VAM: Vulnerability, Adaptation and Mitigation (MaGW, ALW), looptijd 2004–2009
- Water (ALW, WOTRO), looptijd 2004–2009

4 Internationalisering

NWO werkt aan vernieuwing en kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en zorgt dat kennis die daarbij vrij komt, wordt verspreid en benut. Dit beleid overstijgt de landsgrenzen; wetenschap is immers per definitie grenzeloos. NWO wil excelleren in samenwerking én competitie; een slimme bundeling van krachten en middelen is daarbij onontbeerlijk. Het internationaliseringbeleid richt zich voornamelijk op versterkte samenwerking in Europa. Het ontwikkelen van een Europese onderzoeksruimte, de European Research Area (ERA) is hierbij een speerpunt. De ERA draagt op haar beurt weer bij aan de ontwikkeling van de kenniseconomie. Daarbuiten werkt NWO samen en onderhoudt contacten met Rusland, Azië, Afrika en Amerika.

4.1 Wat doet NWO op het gebied van internationalisering?

NWO verkent en coördineert de internationale mogelijkheden voor onderzoek. NWO participeert daarvoor actief in internationale netwerken en programma's en bevordert internationale kennisuitwisseling en mobiliteit. Daarnaast zorgt NWO ervoor dat nationale en internationale topfaciliteiten toegankelijk zijn voor onderzoekers uit binnen- en buitenland. De instrumenten voor onderzoekers die NWO inzet, variëren van voorlichting over internationale subsidies en ondersteuning bij het indienen van onderzoeksvorstellen voor internationale (kader)programma's tot persoonsgebonden subsidies en toegang tot internationale onderzoeksfaciliteiten.

Samenwerking én competitie is van belang voor het stimuleren van excellentie in onderzoek en voor het boeken van baanbrekende resultaten. Dat is een belangrijke reden voor NWO om internationale samenwerking te stimuleren. Binnen samenwerkingsverbanden kunnen de beste onderzoekers en onderzoeksgroepen wereldwijd werken aan vernieuwing en kwaliteit. Maar is nog een andere reden. Kwalitatief hoogwaardig onderzoek vraagt in veel gevallen om kritische massa op het gebied van toponderzoekers, aantallen deelnemers/patiënten, faciliteiten en niet te vergeten budget. Daarom streeft NWO naar focus en massa in onderzoek.

De activiteiten die NWO onderneemt op het gebied van internationale samenwerking resulteren in vruchtbare relaties, concrete onderzoeksprogramma's en projecten, (toegang tot) infrastructurele voorzieningen, mogelijkheden voor mobiliteit, betrokkenheid van kennisinstellingen en bedrijfsleven. De samenwerking gebeurt wereldwijd, al vindt het merendeel op dit moment plaats in Europa. In toenemende mate staan subsidies van NWO open voor onderzoekers buiten Nederland.

4.2 Samenwerking binnen Europa

NWO participeert in de ontwikkeling en inzet van verschillende Europese samenwerkings- en subsidie-instrumenten: instrumenten van de Europese Commissie (ERA-net en Technology Platforms), van ESF (EUROCORES) en van de EuroHORC's (EURYI).

4.2.1 Participatie in ERA-net

ERA-net is het beleidsinstrument van de Europese Commissie bedoeld voor de coördinatie van nationale onderzoeksprogramma's in Europa. ERA-net's zijn op de eerste plaats netwerken waarin mogelijkheden worden verkend; er kunnen gezamenlijke programma's uit voortkomen. NWO participeerde in 2005 in 22 ERA-net's:

- ACE-net: Applied Catalysis ERA-net
- ASTRONET: Coordinating Strategic Planning for European Astronomy
- BiodivERsA: An ERA-Net in Biodiversity Research
- COMPERA: ERA-NET on National and Regional Programme and Initiatives Dedicated to the Creation and Support of 'Competence Research Centres'
- COMPLEXITY-NET: Developing ERA-NET on Complexity
- CO-REACH: European Research Cooperation with China
- ECORD-net: European Consortium of Ocean Research Drilling
- ERA-AGE: European Research Area in Ageing Research
- ERA-Chemistry: Implementation of Joint Bottom-up European Programmes in Chemistry

- ERA-IB: Towards an ERA in Industrial Biotechnology
- ERA-PG: European Research Area Plant Genomics
- E-RARE: ERA-Net for Research Programmes on Rare Diseases
- ERA-SAGE: Ethical Legal and Societal Aspects of Genomics Research in the EU, Canada and the US
- ERASysBio: Systems Sciences
- EuroPOLAR: The European Polar Consortium: Strategic Coordination and Networking of European Polar RTD Programmes
- EURYI: European Young Investigators Award
- HERA: Humanities in the European Research Area
- MarinERA: Coordination of National and Regional Activities in Marine RTD Activities in Europe
- NanoSci-ERA: Nanoscience in the ERA
- NORFACE: New Opportunities for Research Funding Co-operation in Europe – A Strategy for Social Sciences
- PRIOMEDCHILD: Coordination of Research on Priority Medicines for Children
- SNOWMAN: Sustainable Management of Soil and Groundwater under the Pressure of Soil Pollution and Soil Contamination

4.2.2 Participatie in Technology Platforms

In Technology Platforms werken kennisinstellingen en bedrijven samen aan bijvoorbeeld de verbetering van de concurrentiepositie van de Europese industrie. NWO participeerde in 2005 in het Technology Platform Duurzame chemie.

4.2.3 Participatie in ESF-EUROCORES

In de strategie *Thema's met Talent* 2002–2005 formuleerde NWO de doelstelling dat zij in 2005 zou participeren in 10 EUROCORES. Met deelname in 14 EUROCORES in 2005 is deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Tabel 8: NWO-deelname in EUROCORES

EUROCORES	2005	2004
Aantal nieuw gestarte EUROCORES in verslagjaar	4	5
Aantal door NWO geïnitieerde EUROCORES	4	4
Aantal EUROCORES waarin NWO participeert	14	11
Percentage EUROCORES met NWO-deelname	82%	92%
Aandeel NWO in totale budgettaire inzet EUROCORES	18%	16%

Toelichting bij tabel 8

- **Aantal nieuw gestarte EUROCORES in verslagjaar** – Als startdatum wordt de datum van openstelling van de call gehanteerd.
- **Aantal door NWO geïnitieerde EUROCORES** – Het totaal aantal programma's binnen EUROCORES, dat door NWO is aangedragen. Het geeft een indicatie van de (in)activiteit van NWO binnen de ESF.
- **Aandeel Nederland in totale budgettaire inzet EUROCORES** – Dit percentage geeft een indicatie van de mate waarin Nederland budgettair participeert in deze internationale programma's. Het betreft hier het begrote budget van NWO t.o.v. het totale budget voor de EUROCORES-programma's.

NWO participeerde in 2005 in de volgende 14 EUROCORES:

- CNCC: Consciousness in a Natural and Cultural Context
- ECRP: European Collaborative Research Programmes in the Social Sciences
- ECT: Pan-European Clinical Trials
- EuroCLIMATE: Climate Variability & (Past, Present & Future) Carbon Cycle
- EuroDEEP: Ecosystem Functioning and Biodiversity in the Deep Sea
- EuroDIVERSITY: Challenges of Biodiversity Science
- EuroDYNA: Dynamic Nuclear Architecture and Chromatin Function

- EuroMARC: Challenges of Marine Coring Research
- EUROMARGINS: Processes at the Passive Continental Margins
- EuroSCOPE: Science of Protein Production for Functional and Structural Analysis
- EuroSTELLS: Development of a Stem Cell Tool Box (Non-human)
- OMLL: Origin of Man, Language and Languages
- S3T: Smart Structural Systems Technologies
- SONS: Self-Organised Nanostructures

In september 2005 selecteerde de ESF vijf nieuwe EUROCORES-thema's. NWO heeft begin 2006 officieel haar deelname aan twee ervan bevestigd:

- Inventing Europe: Technology and the Making of Europe, 1850 to the Present
- TECT: The Evolution of Cooperation and Trading

4.2.4 Participatie in EuroHORC's en EURYI

NWO-voorzitter Peter Nijkamp is in 2005 en 2006 president van de gezamenlijke Europese onderzoeksfinanciers, verenigd in de European Heads of Research Councils (EuroHORC's).

De EuroHORC's, in 1992 opgericht als informele ontmoetingsplaats voor de voorzitters van de nationale onderzoeksfinanciers, zijn uitgegroeid tot een platform voor de ontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke transnationale onderzoeksactiviteiten en subsidiemogelijkheden. Tevens zijn de EuroHORC's een belangrijke gesprekspartner voor de Europese Commissie bij het ontwerpen van het zevende kaderprogramma. Concrete instrumenten van de EuroHORC's zijn op dit moment European Young Investigators (EURYI) en het mobiliteitsinstrument Money Follows Researcher.

Het programma EURYI stimuleert zeer getalenteerde onderzoekers om hun onderzoek uit te voeren aan Europese onderzoeksinstituten. Het betreft hier onderzoekers die beschouwd kunnen worden als potentiële wereldleiders in hun vakgebied. Ook in 2005 waren de Nederlandse indieningen zeer succesvol.

Tabel 9: NWO-participatie in EURYI

EURYI	2005	2004
Aantal Nederlandse EURYI-awards	3	4
Aandeel Nederlandse EURYI-awards in totaal EURYI-awards	12%	16%

Toelichting bij tabel 9

- *Aandeel Nederlandse-EURYI-awards op totaal EURYI-awards* – Dit geeft een beeld van hoe succesvol Nederland is in dit programma.

Van de 25 honoreringen in dit programma gingen er 3 (zo'n 12%) naar Nederlandse onderzoekers. Dit resultaat betekent dat Nederland via NWO 'netto-ontvanger' is: we investeren minder in EURYI dan we er via de toekenningen uithalen.

De laureaten ontvingen 1,2 miljoen euro om in vijf jaar te besteden aan onderzoek. Het gaat om:

- Dr. E. (Edwin) Cuppen, Hubrecht laboratorium (KNAW) – Functional Genomics: Natuurlijke en kunstmatige genetische variatie in laboratoriumratten
- Dr. C.C. (Casper) Hoogenraad, Erasmus MC – Neurowetenschappen: Hoe basale celmechanismen bijdragen tot leren
- Dr. R.B. (Bas) Ter Haar Romeny, UL – Theologie: Christelijke minderheden in het Midden-Oosten en in de diaspora

4.3 Internationale samenwerking buiten Europa

NWO is ook buiten Europa actief. Samenwerking vindt onder meer plaats met de VS (bijvoorbeeld met de National Science Foundation, Fullbright Award), met Rusland en diverse Aziatische landen waaronder China, Taiwan en Korea. Met een aantal snel opkomende economieën, waaronder India, verkent NWO samenwerkingsmogelijkheden.

Via de Stichting WOTRO (Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen en Ontwikkelingslanden) ondersteunt NWO onderzoek in én over de tropen in de breedst mogelijke wetenschappelijke context. Daarbij speelt capaciteitsopbouw in de betreffende landen een voorname rol. Het programma NACCAP (het Nederlands-Afrikaans partnerschap voor capaciteitsversterking en klinische interventies tegen armoedegerelateerde ziekten) is hier een voorbeeld van.

4.4 NWO-subsidie-instrumenten gericht op internationalisering

Naast de genoemde instrumenten in kader van EC, ESF of EuroHORC's hanteert NWO een beperkt aantal 'eigen' subsidie-instrumenten dat gericht is op internationale samenwerking. Bezoekers- en reisbeurzen stellen Nederlandse onderzoekers in staat buitenlandse onderzoeksinstellingen te bezoeken of bieden de mogelijkheid om buitenlandse onderzoekers uit te nodigen voor een bezoek aan Nederland. Ook voert NWO in samenwerking met het ministerie van OCW een samenwerkingsprogramma uit met de Russische Federatie. Voor het Rusland-programma werden in 2005 meer dan twee keer zoveel aanvragen ontvangen dan in 2004. Daar het budget voor dit programma gelijk bleef werd het honoreringspercentage meer dan gehalveerd. De aanvraagdruk bij de beurzen en overige instrumenten bleef vrijwel gelijk.

Tabel 10: NWO subsidie-instrumenten vooral gericht op internationalisering

	Aantal voor-aanmeldingen			Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Rusland programma	0	0	0	72	4	76	22	2	24	30,6	50,0	31,6	30,6	50,0	31,6
Bezoekers-/reisbeurzen	0	0	0	219	117	336	200	102	302	91,3	87,2	89,9	91,3	87,2	89,9
Overige programma's	0	0	0	76	24	100	46	12	58	60,5	50,0	58,0	60,5	50,0	58,0
Totaal 2005	0	0	0	367	145	512	268	116	384	73,0	80,0	75,0	73,0	80,0	75,0

Toelichting bij tabel 10

Deze tabel geeft inzicht in de inzet van internationale samenwerkingsprogramma's. Het bruto honoreringspercentage geeft een beeld van de totale aanvraagdruk. Het netto honoreringspercentage geeft een beeld van de belasting van de onderzoekers en sluit aan bij de expliciete doelstelling uit de strategienota 2002–2005, te streven naar een netto honoreringspercentage van gemiddeld 30%.

5 Infrastructuur

Toponderzoek vergt niet alleen de beste mensen, maar ook de meest geavanceerde onderzoeksfaciliteiten. In veel wetenschappelijke disciplines is de voortgang zelfs afhankelijk van vrije toegang tot hoogwaardige apparatuur. Omdat de beste onderzoeksinfrastructuur naast een noodzakelijke voorwaarde voor topwetenschap, ook een belangrijke motor voor innovatie is, investeert NWO in up-to-date faciliteiten.

5.1 Nationaal programma voor investeringen in grootschalige onderzoeksfaciliteiten

Het Innovatieplatform onderschreef in 2005 de breed gevoelde noodzaak voor investeringen in onderzoeksinfrastructuur. In de uitgave *Kennisambitie & researchinfrastructuur; Investeren in grootschalige kennisinfrastructuur* werden concrete en actiegerichte aanbevelingen gedaan om te komen tot een strategisch beleid gericht op veelbelovende grootschalige onderzoeksfaciliteiten. Het kabinet heeft als eerste aanzet voor de invulling van dit advies in het najaar van 2005 een eenmalig budget van 100 miljoen euro ter beschikking gesteld voor grootschalige onderzoeksfaciliteiten. NWO heeft met medewerking van SenterNovem de beoordeling van deze aanvragen uitgevoerd.

Tabel 11: Aanvragen en honoreringen Nationaal programma voor investeringen in grootschalige onderzoeksfaciliteiten

	Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Nationaal programma	41	1	42	5	0	5	12%		12%	12%		12%

Toelichting bij tabel 11

Deze tabel geeft inzicht in de aanvraagdruk en honoreringskans voor de investeringssubsidies van NWO.

- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

NWO adviseerde de minister van OCW 5 van de 42 ingediende aanvragen te honoreren, te weten:

- Digital Databank for Newspapers, Koninklijke Bibliotheek – domein: alfa/gamma
- BIG GRID, the Dutch e-Science Grid; nationaal consortium – domein: bèta & life sciences, met uitstraling naar alfa/gamma
- An Advanced Multi-Disciplinary Facility for Measurement and Experimentation in the Social Sciences CentERdata, Universiteit van Tilburg – domein: alfa/gamma
- Nijmegen Centre for Advanced Spectroscopy; Radboud Universiteit – domein: bèta & life sciences
- New Frontiers in Imaging the Brain: A Proposal for a National Brain Imaging Resource; Radboud Universiteit; Universiteit Utrecht en Universiteit Leiden – domein: alfa/gamma & life sciences

NWO heeft inmiddels ook een commissie ingesteld die zich gaat richten op het ontwikkelen van de Road Maps voor grootschalige infrastructuur in Nederland. Dit is mede van belang om Nederland in Europees verband een duidelijke inbreng te geven via het European Strategy Forum for Research Infrastructures (ESFRI).

5.2 Investerings NWO-groot en NWO-middelgroot

In het NWO-groot programma zijn in 2005 geen toekenningen gedaan. Wel werd een nieuwe selectieronde gestart waarvoor 14 aanvragen werden ingediend. In de eerste helft van 2006 zal NWO hierover een besluit nemen. In het programma NWO-middelgroot werden wel toekenningen gedaan. Informatie over aantallen aanvragen en honoreringen is te vinden in tabel 12a.

Tabel 12a: Aanvragen en honoreringen NWO-groot en NWO-middelgroot

	Aantal voor-aanmeldingen			Aantal aanvragen			Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
NWO-groot									0						
NWO-middelgroot	7	2	9	61	12	73	22	3	25	36	25	34	36	25	34

Toelichting bij tabel 12a

Deze tabel geeft inzicht in de aanvraagdruk en honoreringskans voor de investeringssubsidies van NWO. NWO-groot betreft investeringen boven 900.000 euro. NWO-middelgroot betreft investeringen tussen de 110.000 euro en 900.000 euro.

- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

In tabel 12b worden de middelen weergegeven die NWO in 2005 besteed heeft aan investeringen.

Tabel 12b: Bestedingen honoreringen NWO-groot en NWO-middelgroot

	NWO-groot	NWO-middelgroot	Overige investeringen
Bestedingen in verslag jaar (K€)	9.052	14.600	15.208

Toelichting bij tabel 12b

De bestedingen NWO-groot hebben betrekking op toekenningen gedaan in voorgaande jaren.

5.3 Internationale onderzoeksfaciliteiten

Grootschalige onderzoeksfaciliteiten hebben veelal een internationaal karakter, met gebruikers uit vele landen. Mede met steun van NWO zijn in Nederland verschillende van dergelijke grootschalige faciliteiten beschikbaar. Te denken valt hierbij aan de radiotelescoop en Joint Institute for Very Long Baseline Interferometry in Europe (JIVE) in Dwingeloo, het hoge-magneetveldenlaboratorium in Nijmegen, de Free Electron Laser-faciliteit in Nieuwegein, en het Bijvoet Centrum voor NMR-research in Utrecht.

Voor de alfa- en gammawetenschappen is het DANS-instituut opgericht door KNAW en NWO. DANS (Data Archiving and Networked Services), dat in 2005 van start ging, is de nationale organisatie die zorgt voor de opslag en blijvende toegankelijkheid van onderzoeksgegevens in de alfa- en gammawetenschappen. DANS werkt daartoe samen met onderzoekers en bevordert samenwerking tussen hen onderling.

Naast faciliteiten binnen de landsgrenzen stimuleert NWO ook het gebruik van faciliteiten in het buitenland. NWO heeft samen met Vlaanderen de bundellijn DUBBLE ontwikkeld aan de Europese synchrotron stralingfaciliteit ESRF in Grenoble.

De toegang van Nederlandse onderzoekers tot neutronenbronnen wordt gerealiseerd via een contract met ISIS, onderdeel van het Rutherford Appleton Laboratorium in Engeland. Hierdoor kunnen

Nederlandse onderzoekers gebruik maken van 's werelds krachtigste bron voor gepulste neutronen. Voor het astronomisch onderzoek heeft NWO afspraken met verschillende grote buitenlandse faciliteiten, te weten de James Clerk Maxwell Telescope en de Isaac Newton Group of Telescopes. De James Clerk Maxwell Telescoop (diameter 15 m) is de grootste faciliteit ter wereld die speciaal is ontworpen voor het sub-millimeter spectraalgebied. Deze staat bij de top van de Mauna Kea op Hawaï, op een hoogte van 4092 m.

De Isaac Newton Group of Telescopes bestaat uit de 4.2 m William Herschel Telescoop en de 2.5 m Isaac Newton Telescoop, gesitueerd bij het Observatorio del Roque de los Muchachos, op La Palma, Canarische eilanden. Nederlandse onderzoekers kunnen aanvragen indienen voor meettijd op deze faciliteiten.

5.4 Stichting Nationale Computerfaciliteiten (NCF)

NCF is als stichting in het leven geroepen om voor de Nederlandse wetenschappelijke wereld hoogwaardige voorzieningen en infrastructuur te regelen. NCF is verantwoordelijk voor de nationale high-end computerinfrastructuur. Daarnaast is NCF intensief betrokken bij grid-ontwikkelingen in Nederland en internationaal. Supercomputers en grids zijn in veel wetenschappelijk onderzoek van vandaag niet meer weg te denken. Nederlandse onderzoekers moeten voor het welslagen van hun onderzoek gebruik kunnen maken van de meest geavanceerde rekenfaciliteiten.

Om te zorgen voor een gezonde en stabiele ontwikkeling is er een internationaal consortium opgericht onder de naam Global Grid Forum (GGF). Binnen GGF wordt de gridtechnologie op technisch gebied gestandaardiseerd en worden verschillende andere aspecten van grids besproken. In Nederland is er een nationale afdeling van GGF, Grid-forum Nederland, waarin zowel wetenschappelijke als commerciële partijen en overheden op neutrale basis kennis uitwisselen. NCF is een van de oprichters van Gridforum.nl.

5.5 NWO-instituten

De NWO-instituten beheren grote researchfaciliteiten, fungeren als toegangspoort naar internationale faciliteiten (bijvoorbeeld ESA, ESO, CERN, ESRF, ILL, ITER) en realiseren op hun onderzoeksterreinen focus en massa in het Nederlandse onderzoek. Het bestaansrecht van de instituten is gelegen in hun wetenschappelijke excellentie, die elke zes jaar getoetst wordt door internationale visitatiecommissies.

NWO heeft in 2005 als onderdeel van deze zesjarige evaluatiecyclus de NWO-instituten ASTRON, CWI, ING, NIOZ, NSCR en SRON aan een externe evaluatie onderworpen: Deze onderzoeksinstituten zijn geëvalueerd aan de hand van het Standard Evaluation Protocol 2003–2009 For Public Research Organisations van VSNU, KNAW en NWO. Een belangrijk onderdeel was de visitatie door een internationale commissie van wetenschappelijke experts die zowel past performance als strategie en nieuwe ontwikkelingen heeft beoordeeld.

Het Algemeen Bestuur van NWO heeft de evaluatierapporten vastgesteld en met genoeg geconstateerd dat de kwaliteit van de geëvalueerde NWO-instituten door de commissies 'zeer goed' tot 'excellent' (hoogst mogelijke score) beoordeeld is. Het evaluatietraject is in maart 2006 afgesloten met een aantal besluiten van het AB en afspraken tussen AB en de instituten voor de komende planperiode.

6 Communicatie en kennisoverdracht

Communicatie is volgens NWO essentieel voor realisatie van haar missie en doelstellingen. Het wetenschappelijk veld is een belangrijke gesprekspartner bij het benoemen en interpreteren van trends in de wetenschap; maatschappelijke partijen leveren vanuit hun perspectief input voor onderzoeksprogramma's. Verder moeten onderzoekers transparant worden geïnformeerd over het subsidieaanbod van NWO. Kennisoverdracht vanuit het door NWO gefinancierde onderzoek staat al sinds jaar en dag hoog in het vaandel. Hoe zet NWO haar middelen in? Wat levert dat de maatschappij op? Op metaniveau tracht NWO ook het belang van wetenschap in het algemeen voor het voetlicht te brengen bij een breed publiek.

6.1 Beleidscommunicatie en Public Affairs

NWO investeert nadrukkelijk in het onderhouden van contacten met haar professionele relaties in wetenschap en maatschappij, om deze groepen zo te informeren over en te betrekken bij haar beleid. Veel van deze communicatie verloopt via persoonlijke contacten op verschillende niveaus, via bijeenkomsten in kleiner of groter verband. Deze persoonlijke contacten worden ondersteund met schriftelijke en digitale communicatie-instrumenten, onder andere de NWO-website, het NWO-blad *Hypothese*, digitale en/of papieren nieuwsbrieven van gebieden en brochures. In 2005 stond deze communicatie voor een belangrijk deel in het licht van het strategieontwikkelingsproces. Door een serie van gesprekken, bijeenkomsten, interviews en enquêtes verzamelde NWO ideeën en suggesties van haar kennispartners voor de nieuwe koers van NWO in de strategieperiode 2007–2010. Deze uitwisseling met haar vele partners was voor NWO onmisbaar bij de totstandkoming van *Wetenschap gewaardeerd!*.

6.2 Subsidiecommunicatie

Subsidies zijn te beschouwen als het basisproduct van NWO. Communicatie daarover verloopt voor het grootste deel digitaal. De Subsidiewijzer op de NWO-website is daarvoor dé informatiebron. In de subsidiewijzer vinden onderzoekers niet alleen informatie en de benodigde documenten; de subsidiewijzer is tevens de route naar het NWO-aanvraagstelsel Iris waarin de meeste indieningsprocedures worden vormgegeven. Naast de digitale communicatie is er ook persoonlijke voorlichting over de subsidiemogelijkheden bij NWO. Bij diverse gelegenheden geven medewerkers presentaties voor onderzoekers over de subsidiemogelijkheden van NWO; dat gebeurde onder meer tijdens de NWO-Talentendagen en de NWO Talent Classes.

6.3 Stimulering en facilitering van wetenschappelijk discours

Ter stimulering en facilitering van communicatie tussen onderzoekers onderling, in het bijzonder voor onderzoekers die werkzaam zijn binnen NWO-programma's en -projecten, worden verschillende middelen ingezet. Via het programma Publicatiebijdragen wordt de verspreiding van resultaten, onder meer via proefschriften en tijdschriften, bewerkstelligd. Onder auspiciën van de vele lopende programma's werden wetenschappelijke bijeenkomsten georganiseerd. De projectendatabase op de NWO-website biedt informatie over toegekend, lopend en afgerond onderzoek, vaak gekoppeld aan programmawebsites. Programma's en gebieden gaven nieuwsbrieven uit.

6.4 Kennistransfer en communicatie met pers en publiek

Resultaten van onderzoek moeten uiteindelijk terechtkomen bij organisaties en bedrijven die deze kennis kunnen toepassen. Om uitwisseling tussen wetenschappelijk onderzoekers en gebruikers van kennis mogelijk te maken, werden diverse bijeenkomsten georganiseerd en andere communicatieproducten uitgegeven. Voor communicatie over wetenschap gericht op pers en publiek had NWO in 2005 een ruim aanbod aan producten en activiteiten. NWO gaf pers- en onderzoeksberichten

uit, organiseerde in samenwerking met VPRO de Nationale Wetenschapsquiz en de Nationale Wetenschapsquiz Junior, en in samenwerking met diverse andere partijen de Huygens-, Paradiso-, Spinoza- en Tinbergenlezingen. Daarnaast voerde NWO andere pers- en publieksevenementen uit, (o.a het symposium Bessensap voor media en onderzoekers, en de publieksdag *Sign of the Times*). Verder participeerde NWO, onder andere in het kader van de N5-alliantie, in de ontwikkeling van een wetenschapszaal in Naturalis, en in de Wetenweek 2005.

De producten en activiteiten hebben zonder uitzondering grote groepen 'afnemers'. In tabel 13 en 14 hieronder worden de resultaten van de persberichten en de Nationale Wetenschapsquiz nader toegelicht.

Het totaal aantal overnames is gestegen ten opzichte van 2004 en komt op ruim 1.900.

Tabel 13: Indicatoren m.b.t. mediapenetratie NWO-onderzoeksberichten en NWO-persberichten

	2005	2004
Aantal onderzoeksberichten en persberichten van NWO in verslagjaar	311	196
Aantallen overnames		
Landelijke dagbladen	300	260
Regionale dagbladen	296	209
Radio en TV	158	27
Wetenschappelijke tijdschriften gericht op breed publiek en overig (bijv. Natuur en Techniek)	1.186	1.139
Totaal	1.940	1.635

Toelichting bij tabel 13

In tabel 13 is te zien hoeveel berichten NWO (incl. STW en FOM) verspreidde in 2005 en naar hoeveel publicaties in de media dat leidde. De hierboven vermelde cijfers zijn tot stand gekomen door de media intensief te screenen op berichten van activiteiten waarbij NWO actief betrokken is. Wekelijks worden de door de bureaus van NWO, STW en FOM deze artikelen gesignaleerd en worden de gesignaleerde artikelen getotaliseerd tot bovengenoemde getallen.

De **Nationale Wetenschapsquiz en de Nationale Wetenschapsquiz Junior** trokken in 2005 evenveel belangstelling als in 2004: meer dan een miljoen televisiekijkers en zo'n 22.000 inzenders.

Tabel 14: Inzendingen en kijkcijfers Nationale Wetenschapsquiz en Nationale Wetenschapsquiz Junior

Wetenschapsquiz VPRO-NWO	
Aantal inzendingen quiz	22.000
Kijkcijfers uitzending	1.100.000

Toelichting bij tabel 14

Het getal van de kijkcijfers uitzending is een totaaltelling van zowel de Nationale Wetenschapsquiz als de Nationale Wetenschapsquiz Junior. De kijkcijfers worden geregistreerd door de Stichting Kijkcijfer Onderzoek. Het aantal inzendingen is het totaal van inzendingen via kranten en inzendingen via de NWO-website.

7 Subsidieverlening: selectie, input en output

Het centrale proces in het werk van NWO is stimulering van wetenschappelijk onderzoek door selectie en financiering van onderzoeksvorstellen. Belangrijk in het selectieproces, dat door het NWO-bureau wordt georganiseerd en ondersteund, is de input van onderzoekers, zowel in de rol van aanvrager als in de rol van referent of commissielid. NWO stelt zich ten doel dit proces zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd op welke manier de selectie van onderzoeksvorstellen is verlopen, wat NWO daarin heeft geïnvesteerd (input) en welke resultaten (output) werden opgeleverd.

7.1 Selectieproces

NWO-middelen worden pas toegekend nadat de ontvangen subsidieaanvragen op basis van strenge kwaliteitscriteria beoordeeld zijn. Dit betekent ook dat NWO heel vaak negatief moet besluiten over ingediende aanvragen, enerzijds omdat de kwaliteit niet van voldoende hoog niveau is, maar anderzijds ook heel vaak omdat de middelen ontoereikend zijn.

In tabel 15 wordt een beeld geschetst van het totale aantal in 2005 ontvangen subsidieaanvragen en het aantal aanvragen dat door NWO werd gehonoreerd. De indeling is geordend naar de strategische doelen uit *Thema's met Talent*.

Ten opzichte van 2004 is het aantal behandelde aanvragen behoorlijk gestegen. Deze stijging werd met name veroorzaakt door een toename binnen de talentprogramma's en de thema's. Binnen de talentprogramma's zijn in 2005 twee Veni-selectierondes in de Vernieuwingsimpuls gehouden, waarvoor tevens meer aanvragen werden ingediend. De toename binnen de themaprogramma's kan verklaard worden door de feitelijke start van een aantal nieuwe programma's in het thema Digitalisering en informatisering. Daarnaast is er ook een toename binnen het thema Fundamenten van levensprocessen in 2005. Deze wordt veroorzaakt doordat de cijfers van het ZonMw Horizon-programma daarin zijn meegenomen, die in 2004 niet beschikbaar waren.

Voor de totale organisatie wordt voldaan aan het in het vorige strategisch plan opgenomen streven om het netto honoreringspercentage minimaal 30% te laten zijn. Het honoreringspercentage wordt evenwel vertekend door een groot aantal subsidieinstrumenten zoals reisbeurzen, uitwisselingsprogramma's en bijdragen aan wetenschappelijke bijeenkomsten die een zeer hoog honoreringspercentage hebben. Indien deze instrumenten niet worden meegenomen dan zou het netto honoreringspercentage net 30% zijn en het bruto honoreringspercentage 24%. Daarbij kan tussen instrumenten het honoreringspercentage variëren van 10% tot 40%. Hier ziet NWO een uitdaging voor de toekomst zowel ten aanzien van de omvang van de budgetten als ten aanzien van het verder verlagen van de belasting voor onderzoekers.

Tabel 15: Aanvragen en honoreringen, ingedeeld naar NWO strategisch doel

Strategisch doel	Aantal voor-aanmeldingen			Aantal aanvragen		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Talent	168	119	287	845	541	1.386
NWO-thema's	257	65	322	516	102	618
Internationalisering	13	1	14	445	167	612
Infrastructuur	7	2	9	109	13	122
Nieuwe ontwikkelingen (o.a. vrije competitie)	788	231	1.019	1.133	188	1.321
Kennisoverdracht	0	0	0	138	13	151
Overig	0	0	0	318	90	408
Totaal 2005	1.233	418	1.651	3.504	1.114	4.618
Totaal 2004	1.595	395	1.990	2.770	692	3.462

Toelichting bij tabel 15

Deze tabel geeft een beeld van het aantal door het onderzoeksveld opgestelde subsidieaanvragen in relatie tot het aantal toegekende subsidies. Het bruto honoreringspercentage geeft een beeld van de totale aanvraagdruk. Het netto honoreringspercentage geeft een beeld van de belasting van de onderzoekers. De NWO-subsidie-instrumenten zijn op basis van hun hoofddoel ingedeeld in één van de strategische doelen van NWO.

- **Bruto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal initieel bij NWO ingediende aanvragen. Met initieel bij NWO ingediende aanvragen wordt bedoeld:
 - daar waar sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen vooraanmeldingen;
 - daar waar geen sprake is van vooraanmeldingen: het aantal ontvangen (volledig uitgewerkte) aanvragen.
- **Netto honoreringspercentage** – Het aantal toegekende aanvragen gedeeld door het aantal (volledig uitgewerkte) aanvragen, dat bij NWO is ingediend.

Aantal honoreringen			Bruto honoreringspercentage			Netto honoreringspercentage		
M	V	Totaal	M	V	Totaal	M	V	Totaal
226	150	376	24	24	24	27	28	27
179	34	213	27	26	27	35	33	34
318	128	446	70	76	72	71	77	73
34	3	37	31	23	30	56	23	30
360	59	419	23	18	22	32	31	32
22	1	23	16	8	15	16	8	15
242	64	306	76	71	75	76	71	75
1.381	439	1.820	33	32	33	39	39	39
1.256	335	1.591	34	8	35	45	48	46

Belasting voor onderzoekers

Beoordeling van subsidieaanvragen kan niet zonder belasting van de aanvrager en van de onderzoekers die als referenten optreden. NWO ziet het als zijn taak deze belasting tot een minimum te beperken. De digitalisering van het aanvraagproces via Iris is in 2005 verder uitgebreid met de mogelijkheid voor referenten om aanvragen elektronisch te benaderen en hun commentaar via Iris in te dienen. Deze uitbreiding biedt naast voordelen voor de referent ook voordelen voor de administratieve verwerking binnen het NWO-bureau.

Tabel 16 geeft inzicht in het aantal door NWO benaderde inhoudelijk deskundigen. Door de stijging van het aantal aanvragen is ook het aantal referenten in 2005 toegenomen.

Tabel 16: Belasting referenten

	2004	2005
Totaal aantal benaderde referenten	10.985	13.648
Totaal aantal ontvangen referentenrapporten	6.815	8.615

Toelichting bij tabel 16

Inzet externe deskundigheid Het totaal aantal benaderde referenten is het aantal referenten dat van NWO een onderzoeksvoorstel ter beoordeling toegezonden heeft gekregen.

Beheerskosten – belasting NWO-bureau

De selectie van aanvragen, de ontwikkeling van nieuw beleid en de uitvoering daarvan, het stimuleren van de overdracht van kennis en de acquisitie van nieuwe middelen voor onderzoek worden uitgevoerd (mede) door de medewerkers van het NWO-bureau.

Tabel 17 geeft de inzet van middelen en menskracht voor het bureau en de huisvesting daarvan; tabel 18 geeft een beeld van het ziekteverzuim. Meer informatie over het personeelsbeleid van NWO is te vinden in het Sociaal Jaarverslag op de CD-ROM bij dit jaarverslag.

Tabel 17: Belasting voor bureau NWO

	2004	2005
Aantal fte's bureaumedewerkers NWO (inclusief FOM en STW)	406	398
Beheerskosten NWO (inclusief FOM en STW) (k€)	33.315	37.087
Percentage beheerskosten t.o.v. totale bestedingen	6,9%	7,2%

Toelichting bij tabel 17

Aantal fte's bureaumedewerkers NWO (inclusief FOM en STW). Het aantal fte's in het NWO-bureau en het percentage beheerskosten geven een beeld van de overhead van NWO.

Tabel 17 laat zien dat de omvang van het bureau in 2005 licht is gedaald ten opzichte van 2004. De beheerskosten zijn gestegen door onder andere uitbreiding huisvesting, noodzakelijke interim-ervulling van de positie algemeen directeur en de opstart van ICTRegie.

Tabel 18 laat zien dat het ziekteverzuim ook in 2005 licht is gedaald ten opzichte van 2004.

Tabel 18: Ziekteverzuim NWO

NWO-koepel	2004	2005
Gemiddeld % ziekteverzuim	2,70%	2,60%

Toelichting bij tabel 18

Berekening conform de per 1 januari 2003 overeengekomen methodiek, ontleend aan het arbo-convenant met SZW. De NWO-koepel bestaat uit de volgende werkgevers: NWO (NWO-bureau, STW-bureau, ASTRON, SRON, ING, NSCR); FOM; NIOZ; CWI.

Gedragscode belangenverstrengeling

Het bestaansrecht van NWO is onlosmakelijk verbonden met de objectiviteit van haar besluitvorming en de transparantie van de door haar uitgevoerde beoordelingsprocedures. De objectiviteit en transparantie van de besluitvorming wordt pas geoptimaliseerd door deze gedurende het gehele beoordelingstraject strikt te bewaken. Een belangrijke voorwaarde voor objectiviteit en transparantie is dat belangenverstrengeling, of zelfs de schijn daarvan, wordt voorkomen. NWO heeft daartoe in 2005 de Gedragscode belangenverstrengeling verder aangescherpt.

Beroep- en bezwaarschriften

Wanneer een aanvrager meent benadeeld te zijn, wordt de wettelijke mogelijkheid geboden tot het indienen van een bezwaar- of beroepschrift. Binnen NWO geldt de bezwaarschriftprocedure als een adequate methode om fouten te corrigeren of om principiële procedurele kwesties aan te vechten. Het aantal ingediende bezwaarschriften en met name het aantal gegrond verklaarde bezwaarschriften beschouwt NWO als een indicator voor de transparantie van de NWO-procedures en de acceptatie daarvan.

Van het totaal aantal van bijna 4.500 ingediende aanvragen/vooraanmeldingen werd in 2005 door 1,5% van de aanvragers een bezwaarschrift ingediend. Hoewel het aantal ingediende bezwaarschriften ten opzichte van 2004 gedaald is, moet helaas geconstateerd worden dat het aantal gegrond verklaarde bezwaarschriften is toegenomen. Dit betekent dat NWO het komende jaar extra aandacht zal besteden aan de correcte uitvoering van de procedures.

Tabel 19: Zorgvuldigheid beoordeling

Beroep- en bezwaarschriften	2004	2005
Aantal bezwaarschriften	67	61
Aantal gegronde bezwaarschriften	7	10

Toelichting bij tabel 19

Deze indicator geeft een beeld van de transparantie van de NWO-organisatie en de acceptatie van de procedures en oordelen, en daarmee tevens van de professionaliteit van de NWO-organisatie.

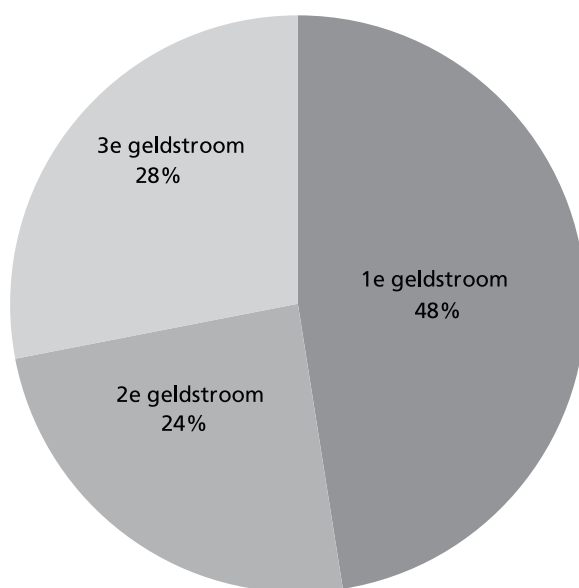
- **Aantal gegronde bezwaarschriften** – Een bezwaarschrift is gegrond, als de heroverweging aanleiding heeft gegeven tot vernietiging van het oorspronkelijke besluit.

7.2 Input: inzet van mensen en middelen

Na het selectieproces kan het gehonoreerde onderzoek van start. Dat betekent dat mensen en middelen worden ingezet om het onderzoek daadwerkelijk uit te voeren. De tabellen in deze paragraaf geven een overzicht van de verdeling van NWO-middelen en de daaruit gefinancierde medewerkers over de verschillende onderzoeksinstellingen.

Naast de tweede-geldstroom-financiering van NWO kent Nederland ook andere financieringsstromen. Een beeld van de verhouding tussen deze geldstromen bij de Nederlandse universiteiten wordt gegeven door de omvang van het wetenschappelijk personeel dat via de verschillende geldstroom werkzaam is bij een universiteit. Gebaseerd op de meest recente data van de VSNU wordt de verdeling geschetst in figuur 4. Met het totaal van ruim 4.300 fte financiert NWO circa een kwart van de totale onderzoekspopulatie bij universiteiten.

Verdeling FTE Wetenschappelijk Personeel universiteiten per geldstroom
bron VSNU, cijfers 2003

Figuur 4: Wetenschappelijk personeel universiteiten per geldstroom

Verdeling budget over instellingen

Tabel 20: Indicatoren met betrekking tot subsidieontvangers

NWO-Instituten	Centraal	ALW	CW	EW	GW	MaGW
Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland (ASTRON)	20.922			92		
Centrum voor Wiskunde en Informatica (CWI)	13.429			1.649		
Instituut voor Atoom- en Molecuulfysica (FOM-AMOLF)	15.311	130	426	404		
Nationaal Instituut voor Kernfysica en Hoge Energie Fysica (FOM-NIKHEF)	19.728	179				
Instituut voor Plasmafysica (FOM-Rijnhuizen)	15.015			86		
Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING)	3.209					
Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)	16.586	3.346				
Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR)	1.643					74
SRON Netherlands Institute for Space Research	20.165			234		
Totaal NWO-instituten	126.008	3.655	426	2.465	0	74
Universiteiten						
Erasmus Universiteit Rotterdam	667	1.581	105	65	915	1.513
Radboud Universiteit Nijmegen	2.248	2.492	1.232	985	2.462	2.853
Rijksuniversiteit Groningen	1.997	3.409	2.025	1.604	1.534	2.717
Technische Universiteit Delft	722	971	1.169	1.902	155	762
Technische Universiteit Eindhoven	3.309	145	1.203	3.285	399	956
Universiteit Leiden	1.382	2.425	2.336	2.257	4.801	2.347
Universiteit Maastricht	512	387		546	414	2.388
Universiteit Twente	474	782	1.170	2.094	460	1.431
Universiteit Utrecht	3.959	7.126	3.172	2.676	2.528	4.493
Universiteit van Amsterdam	2.867	2.785	1.333	2.388	2.997	6.042
Universiteit van Tilburg	482			361	447	4.645
Vrije Universiteit Amsterdam	1.024	4.414	1.186	2.252	1.666	2.583
Wageningen Universiteit	479	3.524	404	32	526	737
Totaal universiteiten	20.122	30.041	15.335	20.447	19.304	33.467
Overige onderzoeksinstituten	6.715	5.148	545	2.812	2.890	3.637
Overige	5.950	818	382	1.354	-52	436
NWO-beheerskosten	11.681	2.212	922	2.171	1.601	2.850
Totaal NWO 2005	170.476	41.874	17.610	29.249	23.743	40.464
Totaal NWO 2004	156.456	37.720	18.172	22.860	25.600	38.315

Toelichting bij tabel 20

Indicatoren m.b.t. subsidieontvangers – Deze tabel geeft de omvang en spreiding weer van de NWO-subsidieverlening over de verschillende subsidieontvangers, uitgesplitst in bedragen per universiteit/onderzoeksinstituten. Het geeft een indicatie of NWO de gehele kennisinfrastructuur bereikt.

- **NWO-instituten/Universiteiten** – De gegevens van de NWO instituten hebben betrekking op de lumpsumtoekenning van NWO aan de instituten en de toegekende subsidies aan aanvragers, werkzaam bij een NWO-instituut. De gegevens van de universiteiten hebben betrekking op toegekende subsidies aan aanvragers, werkzaam bij een Nederlandse universiteit. Hierbij wordt de instelling van de hoofdaanvrager gebruikt voor de indeling per universiteit.
- **Centraal** – Onder de kolom Centraal zijn de bestedingen gepresenteerd van de eigen onderzoeksactiviteiten van de instituten en van de centrale programma's van het Algemeen Bestuur van NWO. (o.m. de programma's voor Aspasia en de centrale posities voor de Vernieuwingsimpuls).
- De bestedingen voor de stimulerings- en prioriteitenprogramma's, alsmede die voor de Genomicsprogramma's Functional Genomics and Proteomics, Biomoleculaire informatica en De maatschappelijke component van het genomiconderzoek zijn meegenomen bij de verschillende wetenschapsgebieden.
- **Overige onderzoeksinstituten** – Dit betreft onderzoeksinstituten naast de NWO-instituten en de universiteiten.

N	TW	WOTRO	ZonMw	NCF	NGI	ACTS	ICT	Totaal	% Totaal NWO
								21.014	4
								15.078	3
				34				16.040	3
								20.086	4
								15.187	3
								3.209	1
		53						19.985	4
								1.717	0
								20.399	4
0	0	53	0	34	0	0	0	132.715	26
84	1.063	47	8.421	17	1.138			15.616	3
3.230	3.967	687	4.327	25	1.781	344		26.633	5
5.804	1.176	308	2.104	72	2.033	1.026		25.809	5
5.909	10.094	21		224	6.361	2.994		31.284	6
2.430	6.994	39	83	189		282		19.314	4
3.854	2.873	732	3.737	140	721	172		27.777	5
	733	36	3.857		767			9.640	2
4.038	9.702	51		120	74	898		21.294	4
2.315	3.321	533	4.782	281	2.465	619		38.270	7
2.845	2.413	2.544	2.425	184	619	112		29.554	6
		49	100		35			6.119	1
2.079	1.678	387	2.113	165	317	78		19.942	4
178	3.852	1.325	521	64	4.695	1.370		17.707	3
32.766	47.866	6.759	32.470	1.481	21.006	7.895		288.959	56
706	274	1.126	6.669	2.047	4.831	12		37.412	7
110	677	163	25	316	5.163	179	400	15.921	3
4.109	3.036	736	3.585	488	2.246	643	807	37.087	7
37.691	51.853	8.837	42.749	4.366	33.246	8.729	1.207	512.094	100
39.296	52.901	8.579	44.652	4.565	29.657	3.068	4	481.845	100

Tabel 21: Door NWO gefinancierde medewerkers

Eenheid: fte. NWO-instituten	Centraal		ALW		CW		EW		GW		MaGW	
	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP
Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland (ASTRON)	55	145					3					
Centrum voor Wiskunde en Informatica (CWI)	131	58	1				34					
Instituut voor Atoom- en Molecuulfysica (FOM-AMOLF)	86	66	2		2		3					
Nationaal Instituut voor Kernfysica en Hoge Energie Fysica (FOM-NIKHEF)	75	103					0					
Instituut voor Plasmafysica (FOM-Rijnhuizen)	46	79					1					
Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING)	25	18					0					
Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)	44	128	25				0					
Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR)	15	6					0				2	0
SRON Netherlands Institute for Space Research	75	113					2					
Totaal NWO-instituten	552	716	28	0	2	0	43	0	0	0	2	0
Universiteiten												
Erasmus Universiteit Rotterdam	17	2	20	0	5	0	4	0	22	0	30	0
Radboud Universiteit Nijmegen	21	1	53	0	25	0	36	0	35	0	42	1
Rijksuniversiteit Groningen	17	0	69	2	32	0	42	0	18	0	61	0
Technische Universiteit Delft	7	1	16	0	19	0	41	0	2	0	20	0
Technische Universiteit Eindhoven	11	0	0	0	13	1	64	1	12	0	11	0
Universiteit Leiden	27	1	35	0	37	0	48	0	65	1	34	0
Universiteit Maastricht	7	0	7	0	0	0	11	0	10	0	46	0
Universiteit Twente	10	0	3	0	19	0	49	0	7	0	22	0
Universiteit Utrecht	59	2	98	1	45	1	50	0	34	0	98	2
Universiteit van Amsterdam	33	0	34	1	27	1	52	1	44	0	105	0
Universiteit van Tilburg	14	0	0	0	0	0	10	0	12	0	60	1
Vrije Universiteit Amsterdam	21	0	67	0	24	2	60	0	23	0	52	0
Wageningen Universiteit	6	0	47	0	4	0	1	0	9	0	13	0
Totaal universiteiten	250	6	448	4	250	5	467	2	292	1	592	3
Overige onderzoeksinstituten	51	0	80	4	10	0	22	3	114	1	25	0
NWO-bureau		96		28		21		24		25		42
Totaal 2005	853	818	557	36	262	26	532	29	406	27	620	45
Totaal 2004	860	835	459	39	295	23	395	30	335	26	526	45

Toelichting bij tabel 21:

Door NWO gefinancierde medewerkers Deze tabel geeft inzicht in door NWO middels subsidieverstrekking gefinancierde onderzoeksplaatsen bij de NWO-instituten, de universiteiten en overige instellingen, bureaumedewerkers van het centrale apparaat (Den Haag) en FOM en STW (Utrecht). Het betreft de bezetting per 31-12-2005.

De getallen in deze tabel zijn op gehele cijfers afgerond. Wanneer aanvragen gehonoreerd worden van universiteiten (en/of NWO-instituten) gezamenlijk, dan geldt de locatie van de hoofdaanvrager als ontvanger.

- **Centraal** – Onder de kolom Centraal zijn de fte's opgenomen die betrekking hebben op de eigen onderzoeksactiviteiten van de instituten, en op de centrale programma's Aspasia en Vernieuwingsimpuls (oude stijl). De fte's van de centrale programma's, prioriteitsprogramma's en stimuleringsprogramma's zijn opgenomen bij de betreffende wetenschapsgebieden, die deze programma's uitvoeren.
- **Overige onderzoeksinstituten** – Dit betreft onderzoeksinstituten naast de NWO-instituten en universiteiten.
- **NWO-regie-organen NGI en ACTS** – De hier vermelde getallen hebben betrekking op de onderzoekers die werkzaam zijn op een door NGI of ACTS verleende subsidie. Deze subsidies zijn doorgaans in beheer bij de gebieden binnen NWO. De aangestelde personen zijn echter niet meegeteld in de fte-getallen van de gebieden, maar volledig toegerekend aan NGI en ACTS.

N		TW		WOTRO		ZonMw		NCF		NGI		ACTS		ICTRegie		Totaal		Totaal	% in	
WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	WP	NWP	generaal	Totaal	
																58	145	203	3	
		3														169	58	227	3	
6																99	66	165	3	
																75	103	178	3	
																47	79	126	2	
																25	18	43	1	
				1												71	128	199	3	
																17	6	22	0	
																77	113	190	3	
6	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	637	716	1.352	21	
1	0	9	1	0	0	126	18	0	0	9	0	0	0			242	21	262	4	
25	2	45	12	8	0	61	6	0	0	8	0	7	1			365	22	388	6	
51	32	23	3	5	0	29	4	0	0	3	0	14	0			364	41	405	6	
80	3	142	9	0	0	0	0	0	0	0	0	10	1			336	14	350	5	
35	0	87	4	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0			235	7	242	4	
63	0	41	13	12	0	66	5	0	0	13	0	2	0			442	20	462	7	
0	0	7	4	1	0	52	3	0	0	3	0	0	0			144	7	151	2	
60	0	146	22	0	0	1	0	0	0	2	0	10	0			329	22	352	5	
36	3	38	7	10	0	86	5	0	0	14	1	10	0			578	22	600	9	
46	1	17	2	20	0	32	2	0	0	8	0	2	0			419	8	427	7	
0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	1	0	0	0			100	1	101	2	
40	4	14	5	5	0	54	7	0	0	7	0	3	1			370	19	388	6	
5	0	35	10	12	0	30	4	0	0	23	1	0	0			184	15	198	3	
442	45	603	92	74	0	541	54	0	0	89	2	60	3			4.108	218	4.326	66	
2	0	5	1	4	0	77	3	0	0	31	4	7	1			429	16	445	7	
	49		48		9		42		4		8			3	0	398	398	398	6	
450	94	611	140	79	9	618	99	0	4	120	15	67	4	0	3	5.174	1.348	6.522	100	
503	102	606	141	86	10	400	87	0	4	75	15	43	2	0	0	4.582	1.359	5.942	100	

7.3 Output: publicaties en andere opbrengsten

In het afgelopen jaar waren in totaal ruim 5.000 onderzoekers actief op door NWO gefinancierde onderzoeksprojecten. Een belangrijk middel om de door hun vergaarde kennis te communiceren zijn publicaties. In onderstaande tabel wordt de output van de NWO-projecten over 2005 getoond. Het aantal publicaties in gerefereerde tijdschriften ligt iets lager dan het aantal van 2004, maar beduidend hoger dan het aantal van 2003.

Tabel 22a: Academische publicaties

	Publicaties in gerefereerde tijdschriften	Publicaties in andere wetenschappelijke tijdschriften	Bijdragen aan boeken	Monografieën	Proefschriften
ALW	604	263	80	22	58
CW	450	362	29	0	78
EW	554	219	51	4	35
GW	258	318	224	70	22
IB	178	182	10	5	19
MaGW	542	205	195	27	46
N	794	144	15	0	68
NCF	71	8	0	0	5
TW	500	115	8	0	35
WOTRO	95	12	29	13	31
ZonMw*					
NWO-instituten	1.576	511	148	98	64
Overige	28	47	6	1	0
Totaal 2005	5.650	2.386	795	240	461
Totaal 2004	5.993	1.861	744	179	479

Tabel 22b

Nature and Science	Nature	Science
2004	20	21
2005	25	21

Toelichting bij tabel 22a en 22b

Productiviteitsindicatoren Deze tabel geeft inzicht in de publicaties in 2005, die veelal het product zijn van over meerdere jaren door NWO gefinancierd onderzoek.

- **Publicaties in gerefereerde tijdschriften** – Aantal artikelen in academische tijdschriften, die een anoniem peer reviewsysteem toepassen, dat los staat van de editors.
- **Publicaties in andere wetenschappelijke tijdschriften** – Artikelen in andere academische (elektronische) tijdschriften, waaronder conferentieproceedings, en andere wetenschappelijke output zoals CD-ROM's gericht op wetenschappers en onderzoekers. Hierbij worden niet meegerekend niet-gepubliceerde conferentiebijdragen, zoals posters en voordrachten.
- **Bijdrage aan boeken** – Bijdragen aan wetenschappelijke boeken gericht op een publiek van wetenschappers en onderzoekers.
- **Monografieën** – Boeken geschreven voor een publiek van wetenschappers en onderzoekers, die de resultaten van wetenschappelijk onderzoek beschrijven.
- **Proefschriften** – De publicatie op basis waarvan een onderzoeker een doctorstitel verwerft.
- **Publicaties in Nature en Science** – Nature en Science zijn twee toonaangevende internationale tijdschriften. Hoewel deze tijdschriften met name exact en medisch georiënteerd zijn en minder op het gebied van de alfa- en gamma-wetenschappen publiceren, ziet NWO het als een bijzondere prestatie als onderzoeksprojecten leiden tot publicaties in deze tijdschriften. De resultaten over 2004 en 2005 laten een toename zien van het aantal publicaties in Nature.

*Gegevens bij het ter perse gaan van dit jaarverslag nog niet bekend.

Naast activiteiten gericht op een hoofdzakelijk wetenschappelijk lezerspubliek is een ander deel van de output gericht op de gebruikers van kennis buiten de academische wereld of een breder publiek. De onderstaande tabel geeft een overzicht van deze output over 2005.

Tabel 22c: Professionele producten en overige output

	Professionele producten		Overige output
	Octrooien	Overige professionele producten	
ALW	7	28	895
CW	7	0	185
EW	0	0	367
GW	5	146	103
IB	0	3	24
MaGW	1	773	16
N	8	72	1.437
NCF	0	0	0
TW	14	85	18
WOTRO	0	13	62
ZonMw*			
NWO-instituten	8	25	1.817
Overige	0	4	56
Totaal 2005	50	1.149	4.980
Totaal 2004	51	1.132	4.364

Toelichting bij tabel 22c

Professionele producten Deze tabel geeft inzicht in de publicaties in jaar 2005, die veelal het product zijn van over meerdere jaren door NWO gefinancierd onderzoek.

- **Octrooien** – Geregistreerde of aangevraagde octrooien uit NWO-onderzoek en daaruit voortvloeiende contracten. Deze geven een indicatie van het commercieel belang van NWO-onderzoek.
- **Overige professionele producten** – De overige professionele producten geven (ook) een beeld van bredere inspanningen in het kader van kennisoverdracht en maatschappelijke relevante. Bijvoorbeeld contracten, publicaties bedoeld voor een brede publiek, bijdragen aan documentaires of wetenschappelijke tv of radio-uitzendingen, CD-ROM's etc.
- **Overige output** – Hier is niet alle niet genoemde output vermeld die voor een belangrijk deel voortkomt uit het door NWO gefinancierde onderzoek. Gedacht kan hierbij worden aan prijzen, lidmaatschap van programmacommissies van belangrijke congressen, niet gepubliceerde conferentiebijdragen enz.

*Gegevens bij het ter perse gaan van dit jaarverslag nog niet bekend.

8 Financieel beleid

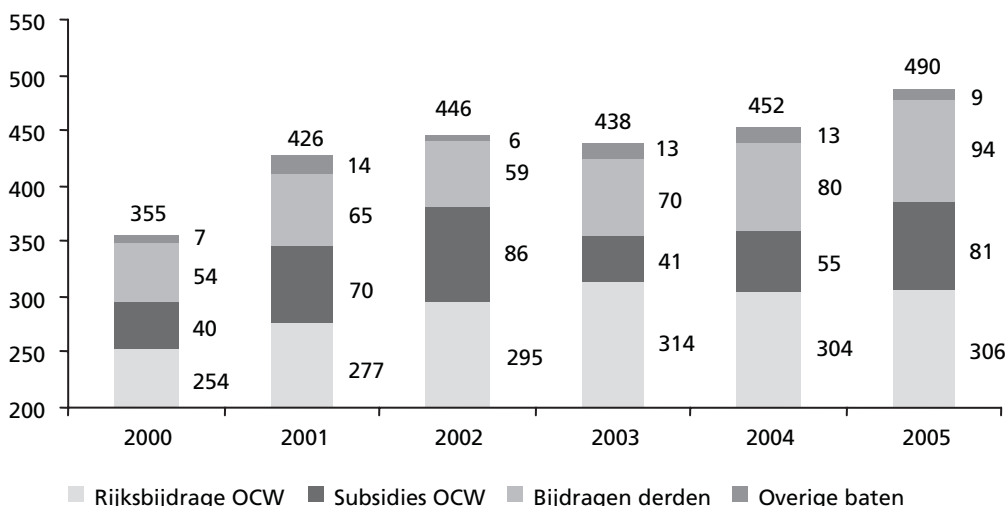
Het financieel beleid van NWO is gericht op uitbreiding van de middelen, een toenemende inzet van middelen op wetenschappelijk onderzoek, het reduceren van de liquiditeit en een zorgvuldig beheer van de beschikbare middelen. In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over realisatie van dit beleid in 2005. Verder bevat dit hoofdstuk een beknopte terugblik op de begrotingscyclus 2005 en een blik op de toekomst.

8.1 Financieel beleid en liquiditeitspositie

a Uitbreiding van de middelen

De totale bijdrage van OCW nam in 2005 iets toe. De algemene rijksbijdrage is iets gestegen in 2005 als gevolg van een kleine bijdrage ter compensatie van de gestegen salarissen. Wederom werd geen prijscompensatie ontvangen. Deze 'bezuiniging' komt bovenop de reeds eerder opgelegde kortingen die in de loop der jaren is opgelopen naar ongeveer M€ 17; OCW heeft in 2005 en 2006 een deel van deze korting overigens ongedaan gemaakt. Dat de totale bijdrage van OCW toch is toegenomen komt door specifieke toekenningen voor onder meer de Maatschappelijke Top Instellingen (MTI's).

Het aandeel van de derdengelden (dat wil zeggen bijdragen van andere financiers dan OCW) is toegenomen van 18% naar 19%. Het aantal departementen dat NWO financiert naast OCW is gelijk gebleven op 8. De baten afkomstig van het bedrijfsleven zijn iets gestegen.

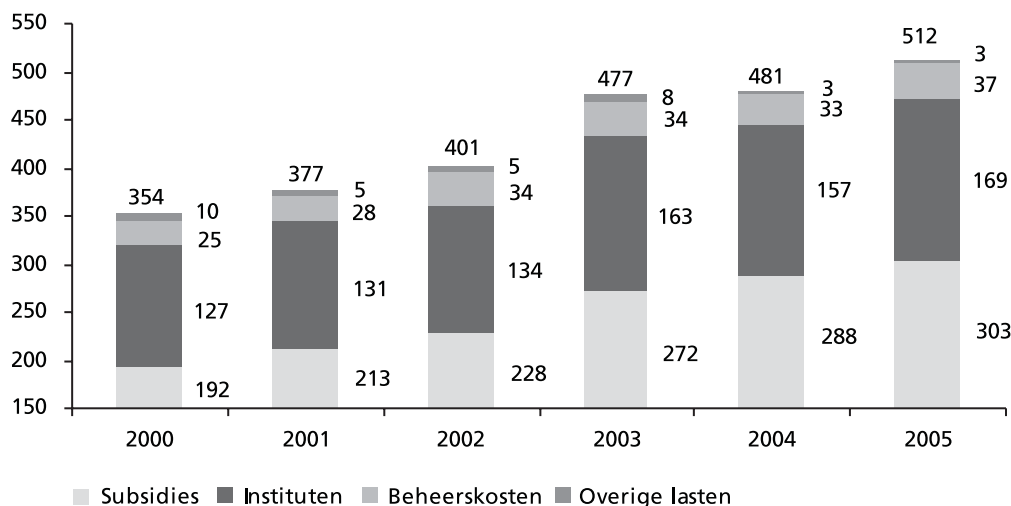

Figuur 5: Ontwikkeling baten NWO in M€

b Een toenemende inzet van middelen op wetenschappelijk onderzoek

De inzet van middelen voor wetenschappelijk onderzoek, hetzij door middel van subsidies aan derden, hetzij door middel van de exploitatie van de instituten, is gestegen met 6% naar M€ 472 (2004: M€ 445). Uitgaande van een inflatie van circa 2% is er dus sprake van volumegroei.

Ook groei vertonen de ultimo 2005 aangegane verplichtingen, met name door de toename van de lopende projecten voor de Vernieuwingsimpuls en projecten van het Netherlands Genomics Initiative (NGI, voorheen NROG).

Figuur 6: Ontwikkeling lasten NWO in M€

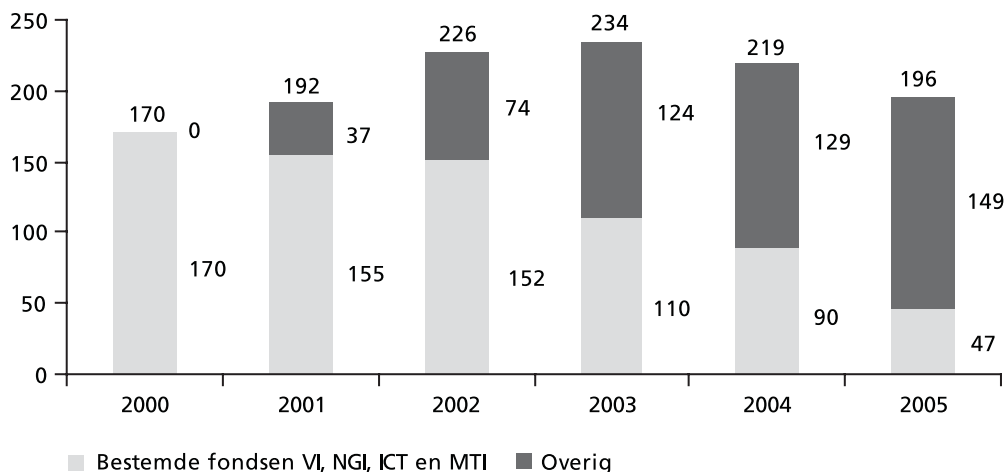
c Het reduceren van de liquiditeit

De liquide middelen nemen met M€ 23 af. Deze afname is het gevolg van het overbestedingsbeleid. Jaarlijks neemt het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de kaders voor het volgende begrotingsjaar op grond van een analyse van de begroting en de liquiditeitspositie een besluit over de ruimte in de liquiditeit die bestaat aan het eind van de komende driejaarsperiode. Het huidige beleid is er op gericht aan het einde van deze driejaarsperiode op een liquiditeit van M€ 0 uit te komen. Beschikbare middelen worden zo versneld ingezet voor de stimulering van wetenschappelijk onderzoek, passend in de strategische ambities van NWO.

Het risico dat NWO loopt met dit beleid is verantwoord (maar wordt wel groter). Halfjaarlijks worden de meerjarencijfers en de prognose van de liquiditeitsontwikkeling geactualiseerd. Mocht binnen de vastgestelde termijn van drie jaar de liquiditeit negatief dreigen te worden dan zal het AB maatregelen nemen om dat te voorkomen. Bij het vaststellen van de kaders voor de begroting 2006 in het voorjaar 2005 is besloten geen extra middelen beschikbaar te stellen, in verband met de onzekerheden rond de toekomstige financiering van onder meer de Smart Mix en in verband met de ruimte die het AB wilde aanhouden voor het nieuwe strategisch plan. Het AB heeft in het voorjaar 2006 besloten de overbestedingsruimte voor de begroting 2007 vast te stellen op M€ 53.

De effecten van het overbestedingsbeleid zullen, bij een gelijkblijvend meerjarig perspectief, de komende jaren goed zichtbaar worden in de liquiditeitspositie. De forse afname van de algemene reserve loopt daar op vooruit. In 2003 is de algemene reserve voor het eerst negatief geworden; het resultaat 2005 brengt de algemene reserve fors omlaag tot M€ 97 negatief. Daar staan tegenover de bestemde fondsen, de geormerkte bedragen gereserveerd in de afgelopen jaren (M€ 295), waardoor het eigen vermogen uiteindelijk positief is. Indien nieuwe middelen van de overheid, al dan niet geormerkt, uitblijven in de komende jaren dan zal het eigen vermogen (algemene reserve en bestemde fondsen samen) negatief worden.

Met onderstaande grafiek wordt duidelijk gemaakt dat het overgrote deel van de liquiditeit zijn oorzaak vindt in de bestemde bedragen voor Vernieuwingsimpuls, NCI, ICTRegie en MTI's. Uitbetaling van de beschikbare bedragen vindt plaats overeenkomstig de looptijd van het onderzoek. Daardoor ontstaat een verschil in de tijd tussen ontvangst van de middelen en de besteding daarvan, wat zorgt voor een oploop van de liquiditeiten.

Figuur 7: Ontwikkeling liquiditeit NWO in M€

d Een zorgvuldig beheer van de beschikbare middelen

Van de begrote lasten in de bijgestelde begroting, behorend bij de enkelvoudige jaarrekening, is 89% gerealiseerd. NWO slaagt er nog niet in de streefwaarde van 95% van de begrote lasten ook daadwerkelijk te realiseren in het desbetreffende jaar. Oorzaak is ondermeer de lange voorbereidingstijd van programma's en de tijd die nodig is voor het aantrekken van onderzoekers nadat NWO een toekenning heeft gedaan.

Het niveau van de schulden, waarin ook opgenomen de toegekende maar niet uitgekeerde bedragen, voorzover betrekking hebbend op het afgelopen boekjaar, is iets afgenomen van 31% naar 30% van de lasten. Gestreefd wordt naar een verdere verlaging van dit percentage.

De beheerskosten, uitgedrukt in het beheerskostenpercentage (beheerskosten gedeeld door de totale lasten) zijn gestegen van 6,9% naar 7,2%. Een aantal incidentele tegenvallers veroorzaakt deze stijging, waarvan de belangrijkste zijn:

- een deel van de uitbreiding van de huisvesting begin 2005 is niet verhuurd zoals wel de bedoeling was;
- het vacant komen van de functie van algemeen directeur heeft extra kosten nodig gemaakt voor vervanging en werving;
- de opstartkosten van ICTRegie, waar nog geen onderzoeksbestedingen tegenover staan.

Het rendement behaald met het zorgvuldig kasbeheer is toegenomen door de langzaam stijgende rente in de loop van 2005 en twee incidentele meevallers als gevolg van een rentetransactie met het ministerie van Financiën en het vastleggen van de winst behaald met een garantie-index fonds. Het rendement is hoger dan de gemiddeld door het ministerie van Financiën vergoede rente op de rekening-courant in het kader van het schatkistbankieren (2,09% in 2005).

8.2 Begroting (enkelvoudige jaarrekening)

In november 2004 heeft NWO de begroting 2005 bij de minister van OCW ingediend. De minister verleende zijn schriftelijke goedkeuring aan deze begroting in december 2004. Daarna zijn mutaties aangebracht in de begroting 2005 als gevolg van onder meer de beschikbaarstelling van middelen door OCW, bijdragen van derden, beslissingen van het AB en gebiedsbesturen. Mutaties op de begroting 2005 zijn onder de aandacht gebracht van OCW bij de ingediende begroting 2006 (november 2005).

In onderstaande tabel staat het totaal van de mutaties die zijn doorgevoerd ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Daarnaast wordt de realisatie gepresenteerd. Deze cijfers betreffen de enkelvoudige jaarrekening.

Begroting en rekening NWO (bedragen x M€)	Begroting 2005			Rekening	Rekening
	oorspronkelijk	mutaties	beschikbaar	2005	2004
Rijksbijdrage OCW	298,5	6,6	305,1	306,0	303,6
Doelsubsidies OCW	43,6	11,4	55,0	74,1	54,9
Subsidies derden	43,1	-1,9	41,2	42,0	38,8
Overige baten	1,0	0,7	1,7	1,3	7,8
Baten	386,2	16,8	403,0	423,4	405,2
Lasten	456,5	30,9	487,4	436,0	426,1
Resultaat operationele bedrijfsvoering	-70,3	-14,1	-84,4	-12,6	-20,9
Financiële baten	2,3	3,5	5,8	6,7	4,6
Resultaat	-68,0	-10,6	-78,6	-5,9	-16,3
Mutatie bestemde fondsen	-29,3	-6,4	-35,7	22,2	21,5
Mutatie algemene reserve	-38,7	-4,2	-42,9	-28,1	-37,9

Toelichting mutaties begroting 2005

De mutatie in de Rijksbijdrage OCW heeft voornamelijk betrekking op de algemene salarismaatregelen.

De toename van de doelsubsidies van OCW heeft betrekking op aanvullende subsidies voor MTI's, de regioorganen ICT en NGI en een aantal programma's (Rubicon, Mozaïek, Vrouwen in de Vernieuwingsimpuls en Aspasia).

De mutaties in de begrote lasten zijn het gevolg van de aanvullingen uit de doelsubsidies en diverse bijstellingen in de lastensfeer als gevolg van de ramingen van verschillende gebieden en programma's.

Realisatie rekening 2005 (enkelvoudig)

De realisatie van de lasten ligt M€ 51 lager dan begroot. Gebieden, WOTRO en NCF hebben ca. M€ 24 minder besteed dan begroot door vertragingen in programma's. De tijdelijke aansturingsorganen ICTRegie, NGI en ACTS hebben M€ 27 minder besteed als gevolg van het later opstarten van een aantal onderdelen.

Voor een specificatie van het verschil tussen begroting en realisatie per onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de staat van baten en lasten bij de enkelvoudige jaarrekening.

Resultaatbestemming (enkelvoudig)

Het gerealiseerde resultaat is M€ 6 negatief, M€ 72 positiever dan het begrote resultaat ad M€ 78 negatief. Dit verschil is samengesteld uit hogere opbrengsten ad M€ 21 en lagere lasten ad M€ 51.

8.3 Toekomstverwachtingen

Het Algemeen Bestuur heeft bij het vaststellen van de financiële kaders voor de begroting 2007 een ruimte van M€ 53 vrijgemaakt in het kader van de gewenste verlaging van de liquiditeitspositie. Dit zal leiden tot een verdere afname van de reserve ter beschikking van het Algemeen Bestuur.

De mogelijkheid het overbestedingsbeleid voort te zetten is het gevolg van onder meer de toezegging van OCW aan NWO voor haar aandeel in de opzet van de Smart Mix. Vanaf 2007 is hiervoor jaarlijks een bedrag van M€ 100 gereserveerd, waarvan OCW, via NWO, de helft voor haar rekening neemt. Uiteraard hoopt NWO op nieuwe concrete toezeggingen om uitvoering van het Strategisch Plan 2007–2010 ter hand te kunnen nemen.

Vooralsnog wordt NWO nog geconfronteerd met kortingen op de reguliere OCW-middelen. In de loop der jaren zijn kortingen opgelegd die inmiddels zijn opgelopen tot M€ 17 structureel vanaf 2008. In 2005 en 2006 is deze korting deels gerepareerd, maar in de meerjarenramingen is deze korting nog steeds in structurele zin aanwezig.

Een apart aandachtspunt blijft de huisvesting van de NWO-instituten. De financiering van de nieuwbouw voor AMOLF is inmiddels rond; de bouw zal in de loop van 2006 een aanvang nemen. Het AB heeft in 2005 ook een besluit genomen over de financiering van de nieuwbouwplannen van CWI en ASTRON, waarmee een bedrag van circa M€ 25 is gemoed.

9 Governance

NWO is een bij wet opgerichte publiekrechtelijke rechtspersoon en als zodanig de rechtsopvolger van ZWO, opgericht in 1950. In de NWO Wet zijn de taken en bevoegdheden van NWO vastgelegd. NWO voert een belangrijk deel van haar taken uit door het toekennen van subsidies aan onderzoekers aan universiteiten. De financiële middelen hiervoor komen voor het overgrote deel uit de begroting van het ministerie van OCW. In dit hoofdstuk een beknopt overzicht van de manier waarop de governance bij NWO is geregeld. In dit hoofdstuk wordt verwezen naar een aantal documenten, waarvan de meeste via de website van NWO te verkrijgen zijn. 'Good governance' heeft bij NWO permanent de aandacht.

9.1 Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

NWO valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van OCW. Om deze ministeriële verantwoordelijkheid naar behoren te kunnen dragen, heeft de minister verschillende bevoegdheden die in de NWO Wet zijn vastgelegd:

- benoemen en ontslaan leden Algemeen Bestuur
- het goedkeuren van wijzigingen in het NWO Reglement (waarin het bestuur en de inrichting van de organisatie alsmede de bestuurlijke betrekkingen van de organisatie tot de onderzoeksorganisaties worden geregeld)
- bepalen standpunt inzake strategisch plan/instillingsplan
- goedkeuren begroting
- goedkeuren jaarrekening (opgenomen in het jaarverslag)

De minister voert een of twee keer per jaar overleg met het Algemeen Bestuur van NWO. In 2006/2007 zal ten behoeve van de minister het functioneren van NWO geëvalueerd worden.

9.2 Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken NWO. Het Algemeen Bestuur wordt ondersteund door een algemeen directeur, die tevens de leiding heeft over het bureau van NWO.

Onder NWO ressorteren gebiedsbesturen, subsidieorganisaties (NCF, WOTRO), onderzoeksinstituten en tijdelijke aansturingsorganen (ACTS, NGL, ICTRegie). Het Algemeen Bestuur benoemt of stemt in met de benoeming van bestuurders in de besturen van deze organisaties. In het NWO Reglement is vastgelegd wat de spelregels zijn binnen NWO. Uitwerking van deze spelregels heeft plaatsgevonden in convenanten en richtlijnen.

Voor een goede uitvoering van de publieke taken onderhoudt NWO op gestructureerde wijze relaties met andere departementen, en andere (intermediaire) organisaties in het veld van wetenschap, o.a. met VSNU, universiteiten, KNAW, ministerie EZ, SenterNovem, EU, Research Councils in Europa. Het Algemeen Bestuur is verantwoording schuldig aan de minister. Daarnaast is het voor een publieke organisatie als NWO vanzelfsprekend om de publieke middelen verantwoord te beheren en daar verantwoording over af te leggen aan het publiek.

9.3 Code Goed Bestuur

NWO vindt de Code Goed Bestuur een prima richtsnoer om zich te verantwoorden over haar public governance structuur. Bijzondere aandacht is nodig voor de bestuurs- en toezichtstructuur binnen NWO, die afwijkt van het 'ideaalmodel' beschreven in de code. In het Strategisch Plan 2007–2010 heeft het algemeen bestuur het voornemen geuit de governance structuur binnen NWO nader te bezien. Om de interactie tussen NWO en haar omgeving te vergroten, zal NWO als opmaat voor veranderingen in haar governance een 'senatorencollege' instellen met instemmingsbevoegdheid ten aanzien van belangrijke beleidsbeslissingen. In dit college zullen vooraanstaande en gezaghebbende personen uit diverse geledingen van de samenleving zitting hebben. Ook op gebiedsniveau zal de governance worden bezien. In een aantal gebiedsbesturen zijn al langer deskundigen uit de samenleving opgenomen met een wetenschappelijke achtergrond en dito engagement, die niet werkzaam zijn in een universitaire omgeving.

Binnen NWO is de afgelopen periode een aantal maatregelen genomen, die goed aansluiten bij de richtlijnen die zijn neergelegd in de Code Goed Bestuur. Het gaat onder meer om:

- Het op orde brengen van de interne risicobeheersings- en controlesystemen
- Instelling financiële commissie (waarin twee leden van het Algemeen Bestuur, de directeur Organisatie & Planning en de externe accountant zitting hebben)
- Ontwikkeling van een externe klachtenregeling
- Ontwikkeling van een gedragscode

9.4 Regelingen in kader van good governance

NWO heeft belangrijke governance-issues vastgelegd in een aantal documenten (zie ook de NWO-website):

Subsidieverlening

Belangrijk voor NWO is de kwaliteit, zorgvuldigheid en transparantie van het beoordelingsproces en projectbeheer. De volgende documenten bevatten een aantal van de maatregelen die door NWO in dit kader worden gehanteerd:

- Regeling subsidies
- Beroep en bezwaar*
- Reglement persoonsgegevens
- Gedragscode belangenverstremgeling
- Wetenschappelijke integriteit
- Fraudeprotocol

Interne regelingen

In onder andere de volgende documenten zal een aantal interne governance-issues worden geregeld:

- Klokkenluideregeling* (in de nieuwe CAO is een kapstokbepaling opgenomen)
- Klachtenregeling*
- Gedragscode*

De Gedragscode belangenverstremgeling is in 2005 aangescherpt. De met * gemarkeerde documenten worden momenteel geactualiseerd/ontwikkeld.

9.5 Interne Risicobeheersings- en controlesystemen

NWO hanteert een systeem van planning & control; in het voorjaar bespreekt het Algemeen Bestuur op basis van de ingediende jaarrekeningen en meerjarenbegrotingen met de verschillende besturen de resultaten van het afgelopen jaar en de voornemens voor de komende jaren. In het voorjaar besluit het algemeen bestuur over de financiële kaders voor de komende jaren; op basis van deze financiële kaders stellen de verschillende besturen de definitieve begroting voor het volgende jaar op, die in september bij het Algemeen Bestuur wordt ingediend. Vervolgens wordt de begroting voor NWO als geheel opgesteld en uiterlijk 1 november aan de minister van OCW wordt aangeboden.

Als onderdeel van deze cyclus komen het financieel beleid en de financiële risico's uitgebreid aan bod. In de richtlijnen Financiële bedrijfsvoering is de wet- en regelgeving waaraan NWO zich dient te houden vertaald naar richtlijnen die binnen NWO worden gehanteerd. Jaarlijks worden in het consolidatieprotocol de grondslagen vastgelegd voor de financiële verslaggeving waaraan NWO onderdelen zich te houden hebben. Aan het vervolmaken van de beschrijvingen van het primaire proces, een resultaat van de uitgevoerde INK-projecten de afgelopen jaren, wordt momenteel hard gewerkt. Het nieuwe strategisch plan voor de periode 2007–2010 zal in het kader van deze cyclus vertaald moeten worden in indicatoren waarmee het bereiken van de neergelegde doelen gemonitord kan worden. Een belangrijk element daarbij zijn de periodieke managementgesprekken.

In de loop van 2005 is aandacht besteed aan de risico's die NWO loopt op fiscaal gebied, bij de geautomatiseerde informatievoorziening en de toegangsbeveiliging. Maatregelen om de verschillende geconstateerde risico's te beheersen zijn of worden genomen. Een belangrijk aandachtspunt is het verder bevorderen van het bewustzijn van de medewerkers inzake de risico's ten aanzien van toegang, zowel van computers als gebouwen.

10 NWO-Jaarrekening 2005

10.1 Jaarrekening (geconsolideerd)

10.1.1 Geconsolideerde balans (na resultaatbestemming)

Balans (bedragen in k€)	31-12-2005	31-12-2004
Activa		
Materiële vaste activa	68.098	68.499
Financiële vaste activa	26.477	27.751
Vaste activa	94.575	96.250
Voorraden	27.197	17.468
Vorderingen	46.716	42.458
Liquide middelen	195.970	219.399
Vlottende activa	269.883	279.325
Totaal	364.458	375.575
Passiva		
Algemene reserve	(96.559)	(61.622)
Bestemde fondsen	294.689	274.123
Eigen vermogen	198.130	212.501
Voorzieningen	13.357	16.143
Schulden	152.971	146.931
Totaal	364.458	375.575

10.1.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten (bedragen in k€)	Realisatie 2005	Realisatie 2004
Baten		
Rijksbijdragen OCW	305.969	303.597
Specifieke subsidies OCW	80.944	55.225
Subsidies en bijdragen van derden	93.873	79.450
Opbrengsten uit royalty's, octrooien en licenties	2.307	2.830
Vrijval voorzieningen	1.281	1.392
Overige baten	5.805	9.161
Totaal baten	490.179	451.655
Lasten		
Verstrekke subsidies		
– Subsidies aan derden	310.509	294.587
– Af: Afwikkelingen projectsubsidies	(7.708)	(6.355)
Totaal verstrekke subsidies	302.801	288.232
Exploitatie instituten		
– Personeel	109.208	99.278
– Materieel	59.784	57.061
Totaal exploitatie instituten	168.992	156.339
Algemene beheerskosten	37.087	33.315
Dotatie voorzieningen	1.392	1.505
Overige lasten	1.742	2.188
Bijzondere lasten	80	(911)
Totaal lasten	512.094	480.668
Resultaat		
Resultaat operationele bedrijfsvoering	(21.915)	(29.013)
Financiële baten	7.544	6.153
Totaal resultaat	(14.371)	(22.860)
Resultaatbestemming		
Mutatie bestemde fondsen	20.566	20.198
Mutatie algemene reserve	(34.937)	(43.058)

10.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (bedragen x k€)	2005	2004
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat operationele bedrijfsvoering	(21.915)	(29.013)
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	9.852	9.979
Voorzieningen	(2.786)	(4.960)
Resultaat (vermindering intrinsieke waarde) op deelnemingen	1.308	1.436
Boekwinst verkoop terreinen WCW (naar financieringsactiviteiten)	–	(6.370)
Opname in NWO groep miv 2005: CWI Incubator en CWI-WIC	–	7
	8.374	92
Veranderingen in werkkapitaal:		
Toename vorderingen, exclusief nog te ontvangen interest	(3.768)	(222)
Toename onderhanden werk & voorraden	(9.729)	(9.051)
Toename kortlopende schulden	6.040	21.913
	(7.457)	12.640
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	(20.998)	(16.281)
Ontvangen interest	6.931	6.282
Kasstroom uit operationele activiteiten	(14.067)	(9.999)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Aankoop effecten Vening Meinesz fonds	(1)	(33)
Verkoop effecten Vening Meinesz fonds	–	2
Gestort in deelnemingen	(20)	–
Koersresultaat effecten Vening Meinesz Fonds	(18)	(5)
Investerings in materiële vaste activa	(10.144)	(10.551)
Desinvesteringen in materiële vaste activa	694	6.635
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(9.489)	(3.952)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangen op aflossingen leningen	8	76
Afname pensioendepot	(4)	934
Verstrekke leningen	–	(2.075)
Afwikkeling lening	–	–
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	4	(1.065)
Netto Kasstroom	(23.552)	(15.016)
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	123	(58)
Toename liquide middelen	(23.429)	(15.074)
Beginstand liquide middelen	219.399	234.473
Mutatie	(23.429)	(15.074)
Eindstand liquide middelen	195.970	219.399

10.1.4 Grondslagen**Inleiding**

Onder verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur wordt een geconsolideerde jaarrekening opgesteld voor de organisatie NWO en de aan NWO verbonden organisaties, waaronder de onder NWO ressorterende onderzoeksorganisaties, zoals vastgelegd in het NWO Reglement. Consolidatie vindt plaats op grond van de economische en organisatorische verbondenheid op grond van de artikelen 1.2 en 12.4 van het NWO Reglement.

In de jaarrekening zijn opgenomen de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening van NWO. Met de geconsolideerde jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de financiële

uitkomsten van de uitvoering van de taak van NWO in 2005. Met de enkelvoudige jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de door de Minister van OCW goedgekeurde begroting 2005.

Daarnaast wordt met de in de bijlage opgenomen specificatie van de bestemde fondsen op hoofdlijnen financieel verantwoording afgelegd over de specifieke subsidies die NWO mocht ontvangen van OCW en andere financiers. Als gevolg van de afspraken met het Ministerie van EZ over de accountantscontrole is tevens nog een bijlage opgenomen waarin de besteding van de subsidies van EZ is weergegeven.

In de enkelvoudige jaarrekening zijn de financiële gegevens opgenomen van:

- de onderdelen van NWO die vallen onder 'NWO Den Haag', te weten de gebiedsbesturen Aard- en Levenswetenschappen¹ (ALW), Chemische Wetenschappen (CW), Exacte Wetenschappen (EW), Geesteswetenschappen (GW), Maatschappij- en Gedragwetenschappen (MaGW), Medische wetenschappen (onderdeel ZonMw), Natuurkunde (N), de subsidieorganisaties (Stichting) Wetenschappelijk Onderzoek voor de Tropen en Ontwikkelingslanden (WOTRO) en (Stichting) Nationale Computerfaciliteiten (NCF), de tijdelijke aanstuuringsorganen Netherlands Genomics Initiative (NGI), Advanced Chemical Technologies for Sustainability (ACTS), Nationaal Regieorgaan voor ICT-onderzoek en -innovatie (ICTRegie) en de rechtstreeks onder het Algemeen Bestuur vallende programma's en subsidies;

In de geconsolideerde jaarrekening zijn, naast de enkelvoudige jaarrekening, opgenomen de financiële gegevens van:

- Extern beheerde programma's: Prioriteitsprogramma materialen, Chronisch zieken, Stimuleringsprogramma Gezondheidsonderzoek, Doelmatigheidsonderzoek en Aardobservatie en Microgewichtonderzoek;
- Stichting Technische Wetenschappen (gebiedsbestuur Technische Wetenschappen) te Utrecht;
- Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland (ASTRON) te Dwingeloo en het aan ASTRON verbonden bedrijf ASTROTEC Holding BV;
- Stichting Centrum voor Wiskunde en Informatica (CWI) te Amsterdam en het aan CWI verbonden bedrijf CWI Incubator BV en de Stichting Wiskunde en Informatica Conferenties;
- Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM, met daarin begrepen de drie onderzoeksinstituten AMOLF, NIKHEF en Rijnhuizen en de middelen die door het gebiedsbestuur EW beschikbaar worden gesteld voor de geldverdelende functie van FOM voor de natuurkunde) te Utrecht;
- Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING) te Den Haag;
- Stichting Koninklijk Nederlands Instituut Onderzoek der Zee (NIOZ) te Texel;
- Stichting Nederlands Studiecencentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) te Leiden;
- SRON Netherlands Institute for Space Research te Utrecht;
- Stichting Beheer Wetenschappelijk Centrum Watergraafsmeer (WCW).

Verder, op grond van de invloed bij bestuursbenoemingen, ressorterend onder Netherlands Genomics Initiative (NGI):

- Stichting Netherlands Bioinformatics Centre (NBIC) te Amersfoort;
- Stichting Centre for Society Genomics (CSG) te Nijmegen;
- Stichting Netherlands Proteomics Centre (NPC) te Utrecht.

Niet geconsolideerd in de jaarrekening van NWO zijn de volgende organisaties, waar NWO wel mee verbonden is op grond van de mogelijkheid tot voordracht van één van de bestuurders:

- ESRF Grenoble (Franse rechtspersoon)
- I2All (Intellectual) (Engelse rechtspersoon)
- WVOI (werkgeversvereniging)
- EDCTP (EEIG)
- CECAM (EW, Franse rechtspersoon)
- Stichting Eurandom (EW)
- Stichting Zeeinzicht (NIOZ)
- Stichting JIVE (ASTRON)
- Vereniging Gridforum Nederland (NCF)
- Stichting LOFAR (ASTRON)

¹ Inclusief Stichting Biowetenschappen en Maatschappij

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd.

De jaarrekening is opgesteld in euro, de bedragen in de navolgende toelichtingen zijn vermeld in € 1.000 tenzij anders vermeld.

Uitgangspunt voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling vormen de Richtlijnen Begroting en Financiële verslaglegging NWO van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (d.d. 1 juli 1998). In artikel 2 van deze Richtlijnen is aangegeven dat Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is, tenzij in de Richtlijnen anders is voorgeschreven. NWO probeert zich zoveel als mogelijk te conformeren aan Richtlijn 640 bestemd voor organisaties zonder winstoogmerk. Deze jaarrekening wijkt op een aantal punten af van Richtlijn 640. Verplichtingen die zijn aangegaan door het toekennen van bedragen voor meerjarig onderzoek, voor zover deze geen betrekking hebben op achterliggende boekjaren, zijn opgenomen onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

In aanvulling op de Richtlijnen van OCW zijn afspraken gemaakt tussen NWO en het Ministerie van OCW, vastgelegd in brieven van OCW d.d. 8 december 2000, d.d. 10 april 2002 en d.d. 1 mei 2002, waarbij op de volgende punten overeenstemming is bereikt:

- Het vervallen van het onderscheid tussen de exploitatie- en investeringsrekening;
- Het presenteren van de bestemde fondsen als post onder het eigen vermogen;
- Het hanteren van de historische kostprijs voor de materiele vaste activa in plaats van de taxatiewaarde;
- Het rangschikken van de financiële activa met een looptijd langer dan een jaar, die niet duurzaam ten dienste staan aan NWO onder de vlottende activa in plaats van onder de vaste activa;
- Het niet opnemen van een geconsolideerde begroting voor de gehele NWO-organisatie; de realisatie van de door de Minister goedgekeurde begroting wordt apart zichtbaar gemaakt in de enkelvoudige jaarrekening.

Grondslagen algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld (bijvoorbeeld een éénmalige taxatie van materiële vaste activa indien de historische kostprijs niet meer is te achterhalen). Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De uit transacties in vreemde valuta voortvloeiende kosten en opbrengsten worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Vorderingen, schulden en liquide middelen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

Grondslagen balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs (of vervaardigingsprijs) vermindert met lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Op 'terreinen' en 'gebouwen in aanbouw' wordt niet afgeschreven. In het jaar van ingebruikname vindt de eerste afschrijving plaats.

Afschrijvingspercentages:

Gebouwen	3%
Vaartuigen	7,5%
Installaties en apparatuur	10%
Computerapparatuur (incl. software)	25%
Kantoormeubilair	10%
Transportmiddelen	20%

Financiële vaste activa

De deelnemingen, waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde. Verstrekte leningen en langlopende vorderingen zijn nominaal gewaardeerd, waar nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Vlottende activa

De voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of, indien lager, de marktwaarde. Onderhanden werk is eveneens gewaardeerd tegen kostprijs, voorzover nog niet gefactureerd, zondig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

De tijdelijke beleggingen in obligaties en onderhandse leningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde of, indien lager, de marktwaarde.

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Tenzij anders vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve en de bestemde fondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter beschikking staan van de verschillende besturen binnen NWO: de reserve ter beschikking van het algemeen bestuur, de (bestemde) reserves ter beschikking van de gebiedsbesturen en subsidieorganisaties en de (bestemde) reserves ter beschikking van de onderzoeksinstituten. De bestemde fondsen geven het bedrag weer dat nog niet is besteed van de door OCW, AB en derden voor specifieke doelen aan NWO beschikbaar gestelde bedragen. Projectsubsidies en contract research bij instituten worden gepresenteerd in het onderhanden werk.

Voorzieningen

De voorziening voor wachtgelduitkeringen is gebaseerd op de geschatte looptijd van de aan het eind van het jaar lopende uitkeringen tegen nominale waarde.

De voorziening voor pensioenen is gewaardeerd op de uitkomst van de daartoe gemaakte actuariële berekeningen.

Schulden

Onder de post 'Toegekend nog niet uitgekeerd' zijn opgenomen de aan instellingen toegekende subsidies tot en met het boekjaar, waarvoor nog geen betalingen zijn verricht.

Grondslagen staat van baten en lasten en resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Als baten worden beschouwd de voor het boekjaar door het Ministerie van OCW toegekende rijksbijdrage en de door dit Ministerie en andere financiers toegekende subsidies. Subsidies die zijn toegezegd met een speciale bestemming en die niet geheel zijn besteed in het jaar van ontvangst, worden verantwoord in de balans onder de bestemde fondsen.

De post 'subsidies aan derden' is gelijk aan de bedragen die betaalbaar zijn gesteld voor werk aan onderzoeksprojecten, betrekking hebbend op het boekjaar. Voor onderzoeksprojecten die worden gefinancierd overeenkomstig het contract inzake het overlaten werkgeverschap is dat bedrag gelijk aan de betaalde of de per ultimo boekjaar nog te betalen tranches. Daarnaast kent NWO steunvormen waarbij de toekenning geschiedt in de vorm van een premie of toekenning waarmee voor meerdere jaren onderzoek wordt uitgevoerd. Deze toekenningen worden in het jaar van toekenning voor het gehele bedrag als last verantwoord.

Ten slotte zijn er ontvangsten en uitgaven die alleen via de balans en niet via de staat van baten en lasten zijn verwerkt. Dit betreffen ontvangsten en uitgaven die niet voor rekening en risico van NWO worden gedaan.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de indirecte methode.

Stelsel- en presentatiewijzigingen en uitbreiding NWO-groep

Als gevolg van stelsel- en presentatiewijzigingen en de uitbreiding van de NWO-groep zijn in de jaarrekening de volgende wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de balans ultimo 2004 en de vergelijkende cijfers 2004:

(bedragen in k€)	Aanpassing beginbalans			Staat van baten en lasten 2004		
	Activa	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Baten	Lasten	Resultaat
1. WCW, CWI-Incubator en CWI-WIC	778	1.772	(994)	447	597	(150)
2. Pensioenen en jubileumuitkeringen	–	270	(270)			
3. Vorderingen CWI	321	–	321			
4. FOM	–	–	–	(1.774)	(1.774)	–
5. Overige	(21)	(21)	–	23	–	23
Totaal	1.078	2.021	(943)	(1.304)	(1.177)	(127)

Toelichting

1. Met ingang van 2005 worden de groepsonderdelen Stichting Beheer WCW, CWI-Incubator BV en de Stichting Wiskunde en Informatica Conferenties (CWI-WIC) geconsolideerd in de jaarrekening van NWO. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.
2. Als gevolg van wijzigingen in de RJ-Richtlijn 271 Personeelsbeloningen is een stelselwijziging doorgevoerd die geleid heeft tot wijzigingen in de voorzieningen voor pensioenen en opname van een voorziening voor in de toekomst uit te betalen jubileumuitkeringen (CWI).
3. In 2004 zijn in de vorderingen van het CWI enkele vooruitontvangen bedragen gesaldeerd. Deze saldering is nu ongedaan gemaakt.
4. Met ingang van 2005 worden de baten derden van FOM inzake Atlas gesaldeerd opgenomen onder de lasten van FOM. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

10.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn met M€ 0,4 afgenomen tot een bedrag van M€ 68:

Materiële vaste activa (bedragen in k€)	Terreinen	Gebouwen	Vaartuigen	Installaties & apparatuur	Projectgebonden instal. & app.	Computer- apparatuur	Kantoor- meubilair	Transport- middelen	Totaal
Stand eind 2004:									
Aanschafprijs	2.615	80.687	15.407	39.811	5.530	13.714	9.256	1.076	168.096
Cumulatieve afschrijvingen	-	(43.354)	(13.679)	(24.715)	(5.072)	(9.371)	(3.869)	(925)	(100.985)
Goederen in aanbouw	-	526	538	324	-	-	-	-	1.388
Stand eind 2004 (boekwaarde)	2.615	37.859	2.266	15.420	458	4.343	5.387	151	68.499
Mutaties in boekwaarde:									
Investeringsen	-	1.747	222	3.188	145	2.359	893	41	8.595
Desinvesteringsen	(228)	(202)	-	-	-	(11)	(1)	(13)	(455)
Afschrijvingen	-	(2.815)	(245)	(2.914)	(85)	(2.752)	(978)	(63)	(9.852)
Goederen in aanbouw, investeringen	-	1.298	6	203	30	-	-	13	1.550
Goederen in aanbouw, desinvesteringsen	-	(237)	-	(2)	-	-	-	-	(239)
Totaal mutaties	(228)	(209)	(17)	475	90	(404)	(86)	(22)	(401)
Stand eind 2005:									
Aanschafprijs	2.387	80.608	15.763	42.983	5.675	15.847	10.148	966	174.377
Cumulatieve afschrijvingen	-	(44.817)	(14.058)	(27.613)	(5.157)	(11.908)	(4.847)	(837)	(109.237)
Goederen in aanbouw	-	1.859	544	525	30	-	-	-	2.958
Stand eind 2005 (boekwaarde)	2.387	37.650	2.249	15.895	548	3.939	5.301	129	68.098

De verzekerde herbouwwaarde van de materiële vaste activa bedraagt M€ 535.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn afgenomen met M€ 1,3 tot een bedrag van M€ 26,4:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Stand			Stand
	31-12-2004	Bij	Af	31-12-2005
Deelnemingen	11.586	20	(1.309)	10.297
Effecten	75	19	–	94
Leningen	2.172	–	(8)	2.164
Langlopende vordering op OCW	9.076	–	–	9.076
Depots inzake pensioenverplichtingen	4.842	470	(466)	4.846
Totaal financiële vaste activa	27.751	509	(1.783)	26.477

Deelnemingen

Deelnemingen (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Gestort boekjaar	Resultaat boekjaar	Stand per einde 2005
Amsterdam Science Park C.V.	–	–	–	–
Amsterdam Science Park N.V.	–	–	–	–
Wetenschap en Technologie Centrum Watergraafsmeer C.V.	141	–	10	151
Wetenschap en Technologie Centrum Watergraafsmeer N.V.	3	–	(1)	2
Seed Capital Investments-2 B.V.	1	–	15	16
IBFI Schloss Dagstuhl, Wadern Duitsland	–	5	–	5
Podiceps BV, Houten	2	–	–	2
Adaptive Planet BV, IJsselstein	–	2	–	2
NOFIQ BV	–	4	–	4
Filitron BV	–	9	–	9
CV Internationale Magneetfaciliteit	11.439	–	(1.333)	10.106
Totaal deelnemingen	11.586	20	(1.309)	10.297

De deelnemingen passen in het kader van de uitoefening van de wettelijke taak van NWO. Er is sprake van een duurzame betrekking die de betekenis van de gehouden aandelen als waardepapier overschrijdt. Het gaat NWO bij deze deelnemingen niet om het behalen van opbrengst of koerswinst. Het geïntegreerd middelenbeheer (schatkistbankieren) is derhalve niet van toepassing.

De waardering van de deelnemingen in ASP en SCI is gebaseerd op de meest recent ontvangen jaarrekeningen (boekjaar 2004).

De deelneming CV Internationale Magneetfaciliteit is opgericht in 2000 ten behoeve van het realiseren en exploiteren van een internationale magneetfaciliteit. De beherend venoot is de Stichting Internationale Magneetfaciliteit en de commanditaire vennoten zijn de FOM en de Stichting Katholieke Universiteit te Nijmegen (RU). De deelneming is het aandeel van FOM in de netto vermogenswaarde van de C.V. volgens de jaarrekening van de C.V.

Effecten

Effecten (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Aankoop boekjaar	Koers resultaat	Stand per einde 2005
Aandelenfonds, Fortis OBAM N.V.	33	–	12	45
Rodamco Europe	8	–	2	10
ING BK Hoog Dividend aandelenfonds	24	1	4	29
ING obligaties	10	–	–	10
Totaal effecten	75	1	18	94

De effecten zijn onderdeel van het legaat Vening Meinesz Fonds (VMF). Periodiek (eens in de twee jaar) dient vanuit de beleggingsopbrengsten uit dit fonds een VMF-prijs te worden toegekend.

Leningen

Leningen (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Verstrekt boekjaar	Aflossing boekjaar	Afboeking oninbaarheid	Stand per einde 2005
Fortis Bank N.V. Rotterdam, hypothecaire lening	97	–	(8)	–	89
Ministerie van OCW, kaskortingen 1994 t/m 1997	9.076	–	–	–	9.076
Lening aan Amsterdam Science Park N.V.	2.075	–	–	–	2.075
Totaal leningen	11.248	–	(8)	–	11.240

Langlopende vordering OCW

De langlopende vordering op het ministerie van OCW heeft betrekking op de door OCW opgelegde kaskorting van nominaal M€ 9,1 (Mf 20) in de periode 1994-1997, die in verband met de daarover met het ministerie gemaakte afspraken als langlopende vordering wordt gepresenteerd.

Depot inzake pensioenverplichtingen

Het depot heeft betrekking op een depot bij Centraal Beheer in verband met pensioenverplichtingen (FOM). Het depot is per saldo gelijk gebleven op een bedrag van M€ 4,8. De toevoeging aan het depot heeft betrekking op de ontvangen overrente en depotrente. Afboeking van het depot heeft plaats gevonden onder meer voor de afname van premievrije aanspraken.

Voorraden

De voorraden nemen toe met M€ 9,7 tot M€ 27,2. Het belangrijkste deel van deze post (M€ 26,6) bestaat uit onderhanden werk bij ASTRON. Het onderhanden werk bij ASTRON is samengesteld uit de activiteiten voor LOFAR, waarvoor de subsidie in 2010 zal worden ontvangen en activiteiten waarvoor nog een bijdrage zal worden ontvangen van de provincie Drenthe ad M€ 2,1. De intentie van de Provincie Drenthe tot omzetting van de lening in een subsidie heeft ultimo 2005 nog niet geleid tot een formele toekenning.

Vorderingen

De vorderingen zijn toegenomen met M€ 4,3 tot een bedrag van M€ 46,7:

Vorderingen (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 1 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
OCW inzake rijksbijdragen en subsidies	1.847	–	1.847	905
Derden inzake bijdragen/subsidies	12.574	–	12.574	15.228
Debiteuren	12.016	–	12.016	8.614
Voorschotten	960	–	960	537
Vooruitbetaalde bedragen	6.854	4.123	10.977	10.935
Nog te ontvangen bedragen	5.504	1.000	6.504	5.686
Overige overlopende activa	1.832	6	1.838	553
Totaal Vorderingen	41.587	5.129	46.716	42.458

Onder de vorderingen op derden zijn opgenomen de nog te ontvangen bijdragen van onder meer verschillende departementen voor programma's.

Onder de vooruitbetaalde bedragen is een bedrag van ca M€ 4,3 opgenomen aan betaalde BTW-schade aan verhuurder Fortis NV inzake de huur van de kantoorgebouwen in Den Haag. Deze BTW-schade wordt over de resterende looptijd van de huurperiode toegerekend aan de beheerskosten.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn met M€ 23,4 afgenomen naar M€ 196:

Liquide middelen & beleggingen (bedragen in k€)	Korter dan 1 jaar	Tussen 1 en 3 jaar	Tussen 3 en 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Banktegoeden in rekening courant	41.233	–	–	–	41.233	21.259
Kassen	23	–	–	–	23	29
Deposito's	101.643	40.000	–	799	142.442	169.305
Onderhandse leningen	–	–	–	–	–	908
Obligaties	–	2.269	–	–	2.269	7.260
Overige beleggingen	5.003	–	5.000	–	10.003	20.638
Totaal	147.902	42.269	5.000	799	195.970	219.399

Een belangrijk deel van de liquide middelen is kortlopend aangehouden bij Ministerie van Financiën (schatkistbankieren) in verband met de rentestructuur, waarbij een stijging van de rente werd verwacht.

Daarnaast zijn liquide middelen belegd in vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen, obligaties en garantiefondsen die alle voldoen aan de 'Regeling Beleggen en Belenen van OCW' (d.w.z. verstrekt aan overheden of financiële instellingen met minimaal een A-rating). In verband met het geïntegreerd middelenbeheer worden deze beleggingen in de komende jaren afgebouwd.

De obligaties hebben betrekking op Nederlandse staatsobligaties met een looptijd tot 2007. De overige beleggingen betreffen garantiefondsen met looptijden 2006-2009.

Passiva

Algemene reserve

De algemene reserve neemt af van M€ 62,5 tot M€ 96,6 negatief. Binnen de reserve zijn te onderscheiden de reserve ter beschikking van het Algemeen Bestuur, de reserves ter beschikking van de gebiedsbesturen en de reserves ter beschikking van de onderzoeksinstituten:

Algemene reserve (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Aan- passingen	Stand per begin 2004	Resultaat	Stand per einde 2005
Reserve Algemeen Bestuur	(135.369)	(454)	(135.823)	(19.389)	(155.212)
Bestemde reserve (geldverdelend)	21.180	–	21.180	(8.503)	12.677
Bestemde reserve (instituten)	51.708	1.313	53.021	(7.045)	45.976
Totaal algemene reserve	(62.481)	859	(61.622)	(34.937)	(96.559)

Bestemde fondsen

De bestemde fondsen zijn toegenomen met M€ 20,6 tot een bedrag van M€ 294,7:

Bestemde fondsen (bedragen in k€)		
Stand per einde 2004		274.123
Bijdrage NWO	110.429	
Bijdrage OCW	80.944	
Subsidies en bijdragen derden	44.768	
Overige baten	551	
Bij: Totaal bijdragen		236.692
Verstreekte subsidies	201.618	
Afwikkelingen subsidies	-5.403	
Overhead en beheerskosten	10.043	
Overige kosten	2.960	
Afschrijvingskosten en desinvesteringen	4.218	
Af: Totaal lasten		213.436
Vrijval fondsen	2.690	
Af: Totaal vrijgevallen fondsen		2.690
Stand per einde 2005		294.689

Onder de post bestemde fondsen zijn opgenomen de door het Algemeen Bestuur, OCW en andere financiers (waaronder ook de besturen van NWO onderdelen) tot en met het boekjaar beschikbaar gestelde middelen voor specifieke onderzoeksprogramma's, die eind 2005 nog niet zijn besteed. Aan de beschikbaarstelling door andere departementen dan OCW zijn, naast het specifieke bestedingsdoel, ook voorwaarden gesteld voor de verslaglegging, de financiële verantwoording en de accountantscontrole. Projectsubsidies en contractresearch bij instituten worden verantwoord onder de baten overeenkomstig de gefactureerde termijnen.

De post 'bijdragen van NWO' heeft betrekking op de matching door het Algemeen Bestuur en de gebiedsbesturen, gebaseerd op de afspraken met OCW en andere financiers van onderzoeksprogramma's.

In de bijlage bij dit jaarverslag wordt bovenstaande tabel gespecificeerd naar de verschillende financiers en programma's. Zichtbaar wordt gemaakt welke bedragen zijn toegevoegd middels bijdragen van AB, van OCW, van derden (andere departementen dan OCW en andere financiers) en overige baten, en welke bedragen zijn ingezet door de besteding van subsidies, door in rekening gebrachte beheerslasten of overige lasten (bijvoorbeeld wachtgelduitkeringen). Onder de overige lasten zijn zoals gebruikelijk de afwikkelingen in mindering gebracht.

Bij een aantal programma's is sprake van een negatief saldo, omdat achteraf declaratie bij financiers plaatsvindt.

Een belangrijk deel van de bestemde fondsen wordt gevormd door bestemde fondsen voor de Vernieuwingsimpuls (toegenomen van M€ 62,3 naar M€ 73,9), de middelen van het NGI (afgenomen van M€ 62,8 naar M€ 60,8), de middelen voor het ICT Regieorgaan (M€ 6,7) en de middelen voor de MTI's (M€ 9).

Voorzoningen

Voorzoningen verloop (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Gedoteerd aan voorziening	Onttrokken aan voorziening ivm uitgaven	Vrijval van voorziening	Stand per einde 2005
Pensioenen	5.262	106	(210)	(726)	4.432
Wacht- en uitkeringsgelden	8.958	1.125	(2.245)	(555)	7.283
Reorganisatie	1.608	–	(431)	–	1.177
Overige	315	161	(11)	–	465
Totaal voorzieningen	16.143	1.392	(2.897)	(1.281)	13.357

De dotatie aan voorziening wacht- en uitkeringsgelden is nodig in verband met de lopende verplichtingen eind 2005. De vrijval van deze voorziening is het gevolg van het afnemen van het bestand aan uitkeringsgerechtigden door het overlaten van het werkgeverschap van gefinancierde onderzoekers aan de universiteiten.

De voorziening reorganisatie is getroffen om bij NIOZ structurele maatregelen te kunnen treffen die moeten leiden tot een gezonde financiële bedrijfsvoering de komende jaren. In deze voorziening zijn middelen gereserveerd om te komen tot een afslanking van het personeelsbestand.

De overige voorzieningen bestaan uit een latente belasting SRON (k€ 18), jubileumuitkeringen (k€ 78), Zeevaartregeling NIOZ (k€ 219) en BTW-verplichtingen (k€ 150).

De voorzieningen per einde 2005 hebben de volgende looptijden:

Voorzoningen Looptijd (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd tussen 1 en 5 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Pensioenen	459	2.277	1.696	4.432	5.262
Wacht- en uitkeringsgelden	2.096	4.618	570	7.284	8.958
Reorganisatie	370	475	331	1.176	1.608
Overige	369	96	–	465	315
Totaal voorzieningen	3.294	7.466	2.597	13.357	16.143

Schulden

Schulden (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd tussen 1 en 5 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Toegekende, niet uitgekeerde bedragen (subsidies)	50.163	–	–	50.163	69.821
Crediteuren	15.772	–	–	15.772	12.761
Door derden verstrekte leningen (waaronder kredietinstellingen)	–	2.102	–	2.102	2.102
Schulden ter zaken van belastingen en premies	4.071	–	–	4.071	4.551
Schulden ter zake van pensioenen	335	–	–	335	209
Overige schulden	183	–	–	183	315
Nog te betalen bedragen uit hoofde van vakantieuitkering	3.630	–	–	3.630	3.762
Nog te betalen bedragen uit hoofde van uitkering ziektekosten	170	–	–	170	908
Nog te betalen bedragen uit hoofde van openstaande verlofdagen	9.200	239	250	9.689	9.352
Nog te betalen bedragen uit hoofde van spaarverlofdagen	780	1.359	191	2.330	2.443
Nog te ontvangen facturen	677	–	–	677	207
Overige nog te betalen bedragen	12.491	–	–	12.491	5.819
Vooruitontvangen bedragen	11.273	–	14.646	25.919	19.347
Overige overlopende passiva	25.439	–	–	25.439	15.334
Totaal schulden	134.184	3.700	15.087	152.971	146.931

De schulden van NWO hebben voor een groot deel betrekking op de voor wetenschappelijk onderzoek toegekende maar nog niet bestede gelden. Deze nemen af met M€ 19,6 naar M€ 50,2. Dit is vooral het gevolg van het dalen van de kortlopende schulden van NGI met M€ 12,1.

Onder de resterende schuldposten zijn onder meer opgenomen een bedrag van M€ 12,0 samenhangend met de per einde 2005 openstaande verlofdagen en spaarverlof (M€ 11,8 eind 2004) en een bedrag van M€ 3,8 in verband met de in 2005 opgebouwde en de in 2006 uit te keren rechten op vakantiegeld en interim ziektekosten (M€ 4,7 eind 2004).

De toename van de vooruitontvangen bedragen met 7 M€ is ondermeer het gevolg van hogere vooruitontvangen bijdragen van het ministerie van Economische zaken voor STW en ACTS (5 M€) en een vooruitontvangen bijdrage van het ministerie van Buitenlandse zaken voor het programma NACCAP (M€ 1,8).

Onder de post overige overlopende passiva zijn hoofdzakelijk de ontvangen (en nog niet uitbetaalde) bedragen (M€ 19,6) opgenomen voor BSIK. Ultimo 2004 stonden er voor M€ 9 aan BSIK-gelden op de balans.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

De subsidies van NWO (en STW) hebben betrekking op projecten die een doorlooptijd hebben over meerdere jaren. Overeenkomstig de richtlijnen van OCW worden alleen de bestedingen verantwoord die betrekking hebben op onderzoek uitgevoerd in het boekjaar. De nog openstaande verplichtingen worden alleen besteed indien het gesubsidieerde onderzoek ook daadwerkelijk in de komende jaren wordt uitgevoerd. Eind 2005 staat een bedrag van M€ 765 open aan verplichtingen (eind 2004 M€ 696²). De gepresenteerde lasten onder de realisatie 2005 maken deel uit van de lasten opgenomen in de staat van baten en lasten. Financiering van deze verplichtingen vindt plaats uit de in de toekomst te ontvangen rijksbijdragen, onder het voorbehoud dat de desbetreffende begroting wordt goedgekeurd door het parlement. Een belangrijk deel van de stijging in 2005 wordt veroorzaakt door de subsidieverplichtingen die in 2005 zijn aangegaan.

Openstaande subsidieverplichtingen (bedragen in k€)	Realisatie		Openstaand					Totaal
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 e.v.	
Openstaande verplichtingen 31-12-2004	256.359	190.042	136.966	70.695	30.668	10.297	1.100	696.127
Bij: Aangegane Verplichtingen 2005	66.097	101.344	81.643	77.342	52.056	22.149	7.371	408.002
Af: Afgewikkelde verplichtingen t/m 2005	9.738							9.738
Af: Lasten boekjaar 2005	320.290							320.290
Openstaande Verplichtingen 31-12-2005 vóór eliminatie	-7.572	291.385	218.609	148.037	82.724	32.447	8.471	774.101
Af: Eliminatie, Verplichtingen intercompany	7.572	-4.958	-6.745	-2.247	-1.766	-557	0	-8.701
Openstaande Verplichtingen 31-12-2005	-0	286.427	211.864	145.790	80.958	31.890	8.471	765.400

Verplichtingen tot subsidiëren tekorten derden of anderszins opgenomen verplichtingen derden Inzake de CV Internationale Magneetfaciliteit te Nijmegen heeft FOM heeft zich verplicht tot een maximale kapitaalstorting van M€ 16, waarvoor uit de middelen voor investeringen NWO-groot een bedrag van M€ 14,5 beschikbaar is gesteld. FOM heeft zich garant gesteld voor de dekking van het (mogelijke) financieringstekort van M€ 1,4.

NWO is een van de deelnemende organisaties in EDCTP, een naar Europees recht in 2003 opgerichte rechtspersoon (European Economic Interest Grouping, EEIG). Bij deze rechtsvorm kunnen alle deelnemende rechtspersonen aangesproken worden op de eventuele tekorten die ontstaan bij de rechtspersoon. Aangezien NWO deelneemt namens de Staat der Nederlanden wordt ervan uitgegaan dat in het zeldzame geval dat het komt tot een aansprakelijkheidsstelling bij NWO, er in samenspraak met OCW een oplossing zal worden gevonden.

Door NWO is in 2005 aan ASP NV een lening ad k€ 200 toegezegd, die naar verwachting in 2006 zal worden verstrekt. Tevens is met de overige aandeelhouders een continuïteitsgarantie afgegeven tot medio 2007.

² De beginstand 2005 is met M€ 11 verhoogd ten opzichte van de eindstand 2004 in verband met aanpassingen in de openstaande verplichtingen bij de NWO Den Haag.

Het CWI heeft een geschil met de Belastingdienst inzake de te verrekenen BTW. De maximaal door CWI terug te betalen BTW bedraagt k€ 769.

Meerjarige financiële verplichtingen

Op grond van diverse contracten, waaronder die voor de huur van gebouwen in gebruik bij het bureau NWO Den Haag, heeft NWO een jaarlijkse verplichting van M€ 6,8. Het huurcontract voor de gebouwen in Den Haag lopen tot 2020 respectievelijk 2021, met een jaarlijkse last van M€ 3,3 (waarvan een gedeelte in rekening wordt gebracht bij ZonMw en andere onderhuurders).

Verder zijn verplichtingen aangegaan voor contributies/abonnementen voor internationale faciliteiten, te gebruiken door Nederlandse onderzoekers (ca M€ 3 per jaar), looptijd circa 3-4 jaar.

In het kader van de BSIK-regeling zijn door meerdere onderdelen van NWO matchingsverplichtingen aangegaan, die in de periode 2004–2010 tot realisatie komen. NWO onderdelen zijn als coördinator betrokken bij een aantal BSIK-projecten waarvoor circa M€ 100 aan subsidie is toegekend³, waardoor ook voor circa M€ 100 aan matchingsverplichtingen bestaat. Deze matchingsverplichtingen dienen te worden geleverd door de betrokken NWO onderdelen en de partners in het BSIK project.

In het kader van de zogenaamde Specific Support Actions uit het zesde Kaderprogramma van de EU zijn diverse NWO-onderdelen betrokken bij ERA-netprojecten, al dan niet als coördinator. Partijen die onderdeel uitmaken van een ERA-net zijn verantwoordelijk voor het opvangen van de financiële risico's als een van de betrokken partijen afvalt en de EU geld terugvordert.

10.1.6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Baten

Rijksbijdrage OCW

De baten van NWO bestaan vooral uit de rijksbijdrage van OCW. Deze rijksbijdrage heeft een structureel karakter. De rijksbijdrage in 2005 van OCW is gestegen ten opzichte van 2004 naar M€ 306. Deze toename is vooral het gevolg van bijdragen voor loonbijstelling en prijscompensatie.

Subsidies OCW

Door OCW worden subsidies beschikbaar gesteld voor specifieke doelen met afzonderlijke subsidievoorwaarden, die een niet-structureel karakter hebben. In 2005 is een bedrag van M€ 80,9 ontvangen voor de volgende programma's:

³ Het gaat om BBASICS (ACTS), BRICKS (CWI) en LOFAR (ASTRON).

Specificatie subsidies OCW (bedragen x k€)-	Rekening 2005	Rekening 2004
SRON: Microgewichtonderzoek	908	908
Vlaams-Nederlandse samenwerking	363	363
MoU, Nederland-Hongarije	209	277
Stuurgroep Beleidsgericht onderzoek primair onderwijs	892	1.102
Stimuleringsprogramma Sociale cohesie	57	57
De oogst van Malta	454	454
Task Force EU-voorzitterschap OCW	(14)	500
Aspasia	1.500	431
Aanvullende bijdragen PROO	40	99
Vernieuwingsimpuls	6.807	6.807
Vernieuwingsimpuls FES	11.946	11.946
Vernieuwingsimpuls via OCW/LNV	871	871
Vernieuwingsimpuls Stimuleringsfonds	6.806	6.354
Vrouwen in de Vernieuwingsimpuls	2.000	4.000
Genomics motie-Melkert	11.345	11.345
Genomics (via ministerie van EZ)	9.100	-
Kleurrijk talent / Mozaïek	2.000	2.000
ICTRegie	3.185	4.315
Kennislink	(12)	711
Rubicon	4.000	-
MTI	11.700	-
NPC: BSIK-project NPC 03015	4.940	-
NBIC: BSIK-programma Biorange	1.847	-
Dieptestrategie	-	63
PRIMA 6	-	150
Wiskundeclusters	-	2.000
Seeds in Space	-	283
Nederlands-Franse Samenwerking / Van Gogh	-	136
Bodemarchief in behoud en ontwikkeling	-	45
Aardobservatie	-	8
Totaal specifieke subsidies OCW	80.944	55.225

De toename van deze subsidies van OCW in 2005 ten opzichte van 2004 (van M€ 55,2 naar M€ 80,9) wordt hoofdzakelijk verklaard door bijdrage voor het programma Rubicon (M€ 4), de MTI's (M€ 11,7), een bijdragen voor het regieorgaan NGI (M€ 9,1) en bijdragen voor BSIK (M€ 6,8).

Bijdragen derden

Ook andere departementen dan OCW, alsmede andere financiers, stellen aan NWO middelen beschikbaar voor specifieke bestedingsdoelen. In onderstaande tabel staan de door verschillende financiers toegekende middelen gespecificeerd. Ten opzichte van 2004 zijn de bijdragen derden gestegen van M€ 79,5 naar M€ 93,9.

Specificatie bijdragen derden (bedragen x k€)	Rekening 2005	Rekening 2004
Ministerie van Justitie	726	916
Ministerie van Buitenlandse zaken	5.417	8.031
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	1.142	1.066
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	1.262	1.282
Ministerie van Verkeer en Waterstaat	1.659	1.479
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	11.056	13.619
Ministerie van Economische Zaken	35.310	27.192
Ministerie van Sociale Zaken	160	175
Subtotaal departementen	56.732	53.760
Industrie	12.651	10.562
Universiteiten	8.611	4.396
Euratom	1.768	1.898
Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap	32	76
Overige	5.494	2.870
Inkomsten en contractresearch instituten	8.585	5.888
Totaal	93.873	79.450

De inzet van de verschillende subsidies is zichtbaar gemaakt in de bijlagen. De bijdrage van EZ is voor het grootste deel bestemd voor het 'Open Technologie Programma' dat wordt uitgevoerd door STW. De bijdrage van VWS heeft vooral betrekking op het programma 'Doelmatigheidsonderzoek' dat wordt uitgevoerd door ZonMw (dit programma valt nu nog onder de verantwoordelijkheid van het AB van NWO en is daarom hier verantwoord).

Opbrengsten royalty's, octrooien en licenties

In 2005 is een bedrag gerealiseerd van M€ 2,3 (M€ 2,8 in 2004), met name door STW in het kader van het beleid rond kennishandel.

Vrijval voorzieningen

Een bedrag van M€ 1,3 is vrijgevallen (zie de verloopstaat bij de toelichting op de voorzieningen).

Overige baten

De overige baten M€ 5,8 bestaan voornamelijk uit overige inkomsten van de NWO-instituten. De daling (M€ 3,4) ten opzichte van 2004 is vooral het gevolg van de in 2004 verantwoorde opbrengst van de verkoop van grond in de Watergraafsmeer in Amsterdam.

Lasten

De lasten van NWO hebben betrekking op subsidies voor onderzoeksprogramma's, de financiering van de onderzoekskosten bij de instituten en de beheerskosten.

De verdeling van de lasten over universiteiten en onderzoeksinstellingen is als volgt:

Steunverlening NWO (bedragen x k€)	2005	2004
ASTRON	21.014	14.789
CWI	15.078	14.474
FOM-AMOLF	16.040	11.868
FOM-NIKHEF	20.086	20.600
FOM-RIJNHUIZEN	15.187	15.997
ING	3.209	3.339
NIOZ	19.985	19.976
NSCR	1.717	1.677
SRON	20.399	17.468
Instituten	132.715 ⁴	120.189
EUR	15.616	14.119
RU	26.633	24.256
RUG	25.809	25.877
TUD	31.284	30.734
TUE	19.314	15.494
UL	27.777	31.228
UM	9.640	8.512
UT	21.294	19.485
UU	38.270	32.384
UVA	29.554	30.965
UVT	6.119	4.288
VU	19.942	19.038
WU	17.707	18.584
Universiteiten	288.959	274.964
Overige instellingen	37.412	30.554
Overige	15.921	21.646
Beheerskosten	37.087	33.315
Lasten NWO	512.094	480.668

Door NWO worden met deze middelen de arbeidsplaatsen voor het wetenschappelijk onderzoek gefinancierd: 6.522 fte⁵ eind 2005 (5.942 fte eind 2004). Hiervan zijn 2.208 fte in dienst van NWO en de verschillende groepsonderdelen (2.302 fte eind 2004).

Verstreckte subsidies

Onder de post 'subsidies aan derden' worden verantwoord de niet-structurele subsidies die in 2005 zijn verstrekt voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten en onderzoeksinstellingen. NWO verstrekt op grond van kwaliteit en een sterke onderlinge competitie, financiële ondersteuning aan onderzoekers waarmee aanstellingen voor onderzoekspersoneel en materiële kosten worden gefinancierd. Ten opzichte van 2004 is deze post gestegen met M€ 14,6 naar M€ 302,8.

Exploitatie instituten

Aan de onderzoeksinstituten wordt door het AB een structurele bijdrage verstrekt. De besteding van deze bijdrage is, samen met de middelen die worden verkregen in de competitie bij NWO, middelen

⁴ Het verschil met de in de staat van baten en lasten gepresenteerde exploitatie lasten instituten betreft de bij universiteiten werkzame onderzoekers gefinancierd door FOM.

⁵ Voor een specificatie van deze fte wordt verwezen naar tabel 21 van dit jaarverslag NWO 2005.

afkomstig van derden en uit overige inkomsten, voor zover besteed door de instituten, verantwoord onder 'exploitatie instituten'. Dit bedrag is ten opzichte van 2004 toegenomen met M€ 12,7.

Algemene beheerskosten

De algemene beheerskosten (kosten die samenhangen met de geldverdelende functie van de bureaus NWO Den Haag, STW, externe programma's en FOM) zijn gestegen met M€ 3,8 naar M€ 37,1 (2004: M€ 33,3) en zijn als volgt te specificeren:

Specificatie beheerskosten NWO (bedragen in k€)	Realisatie 2005	Realisatie 2004
Personeel	27.179	23.886
Huisvesting	5.250	3.579
Bureaunkosten	3.028	3.480
Overige beheerskosten	5.115	4.980
Doorberekende beheerskosten aan derden	(3.485)	(2.610)
Totaal beheerskosten	37.087	33.315

Specificatie personele lasten Alg. Beheerskosten (bedragen in k€)	Rekening 2005	Rekening 2004
Salarissen	16.388	15.859
Pensioenen	3.465	3.125
Overige sociale lasten	2.380	2.339
Overige personele lasten	4.946	2.563
Totaal personeelskosten	27.179	23.886

De huisvestingskosten bevatten de kosten voor de huur van de kantoorgebouwen te Den Haag en te Utrecht. De overige beheerskosten bevatten onder meer de kosten voor automatisering, voorlichting en reis- en verblijfkosten.

De toename van de 'doorberekende beheerskosten aan derden' is onder meer het gevolg van taken die NWO in het kader van ERA-net en de BSIK-monitoring op zich heeft genomen.

Dotatie voorzieningen

De dotatie voorzieningen (M€ 1,4) is toegelicht bij de post voorzieningen opgenomen in de toelichting op de balans.

Bijzondere lasten

Onder de bijzondere lasten is verantwoord een bedrag ad M€ 0,1 inzake correcties voorgaande boekjaren ASTRON.

Resultaat

Financiële baten

De financiële baten van NWO (M€ 7,5) betreffen de rente-inkomsten als gevolg van de opbrengst van beleggingen in 2005. De stijging ten opzichte van 2004 is mede het gevolg van het tussentijds verhogen van de garantiewaarde van een garantiefonds met M€ 1.

10.2 Jaarrekening (enkelvoudig)**10.2.1 Enkelvoudige balans (na resultaatbestemming)**

Balans (bedragen in k€)	31-12-2005	31-12-2004
Activa		
Materiële vaste activa	5.572	5.318
Financiële vaste activa	44.241	30.500
Vaste activa	49.813	35.818
Vorderingen	24.938	25.777
Liquide middelen	132.373	165.414
Vlottende activa	157.311	191.191
Totaal activa	207.124	227.009
Passiva		
Algemene reserve per 1 januari	(135.276)	(68.823)
Bestemde fondsen per 1 januari	245.581	201.367
Eigen vermogen	110.305	116.207
Voorzieningen	2.325	3.596
Schulden	94.494	107.206
Totaal passiva	207.124	227.009

10.2.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten (bedragen in k€)	Begroting 2005	Realisatie 2005	Realisatie 2004
Baten			
Rijksbijdragen OCW	305.100	305.969	303.597
Specifieke subsidies OCW	54.950	74.157	54.934
Subsidies & bijdragen van derden	41.204	42.066	38.843
Bijdragen van NWO-groepsonderdelen	1.713	1.167	957
Vrijval voorzieningen	–	–	719
Overige baten	–	83	6.108
Bijzondere baten	–	–	–
Totaal baten	402.967	423.442	405.158
Lasten			
Verstreckte subsidies			
- Subsidies aan derden	287.644	242.544	233.331
- Af: Afwikkelingen op projectsubsidies	–	(7.226)	(5.484)
- Subsidies en bijdragen aan NWO-groepsonderdelen	172.459	171.990	173.558
Totaal verstreckte subsidies	460.103	407.308	401.405
Algemene beheerskosten	27.252	28.650	24.446
Dotatie voorzieningen	–	62	–
Overige lasten	–	–	234
Totaal lasten	487.355	436.020	426.085
Resultaat			
Resultaat operationele bedrijfsvoering	(84.388)	(12.578)	(20.927)
Financiële baten	5.800	6.676	4.590
Totaal resultaat	(78.588)	(5.902)	(16.337)
Resultaatbestemming			
Mutatie bestemde fondsen	(35.703)	22.229	21.531
Mutatie algemene reserve	(42.885)	(28.131)	(37.868)

10.2.3 Enkelvoudig kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (bedragen in k€)	2005	2004
Resultaat operationele bedrijfsvoering	(12.578)	(20.927)
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	1.244	1.204
Mutatie Voorzieningen	(1.271)	(2.592)
Boekwinst verkoop terreinen WCW (fin. activiteit)	–	(6.370)
Mutatie waardering deelnemingen	(24)	234
	(51)	(7.524)
Veranderingen in werkkapitaal:		
Afname vorderingen	1.272	10.309
Afname kortlopende schulden	(12.712)	21.625
	(11.440)	31.934
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	(24.069)	3.483
Ontvangen interest per saldo	6.120	4.027
Kasstroom uit operationele activiteiten	(17.949)	7.510
Aankoop aandelen VMF fonds	(1)	(33)
Koersresultaat VMF	(18)	(5)
Investerings in materiële vaste activa	(1.498)	(1.827)
Desinvesteringen in materiële vaste activa	–	6.632
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(1.517)	4.769
Ontvangen op aflossingen leningen	8.873	1.029
Verstekte leningen	(22.571)	(13.122)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(13.698)	(12.093)
Netto kasstroom	(33.164)	186
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	123	(58)
Toename liquide middelen	(33.041)	128
Beginstand liquide middelen	165.414	165.286
Mutatie	(33.041)	128
Eindstand liquide middelen	132.373	165.414

10.2.4 Grondslagen

De grondslagen opgenomen in paragraaf 2.4 zijn eveneens van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening. Niet alle onderdelen worden toegelicht in de enkelvoudige jaarrekening omdat deze informatie al is opgenomen in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening. In de enkelvoudige jaarrekening worden de toekenningen aan de overige onderdelen van NWO verantwoord als last onder de post subsidies en bijdragen aan NWO groepsonderdelen.

10.2.5 Toelichting op de enkelvoudige balans

Activa

Materiele vaste activa

Verloop materiële vaste activa (bedragen in k€)	Terreinen	Installaties & apparatuur	Computer-apparatuur	Kantoor-meubilair	Totaal
Stand eind 2004:					
Aanschafprijs	915	242	2.833	4.716	8.706
Cumulatieve afschrijvingen	-	(81)	(1.782)	(1.525)	(3.388)
Stand eind 2004 (boekwaarde)	915	161	1.051	3.191	5.318
Mutaties in boekwaarde:					
Investerings	-	149	761	588	1.498
Afschrijvingen	-	(39)	(675)	(530)	(1.244)
Totaal mutaties	-	110	86	58	254
Stand eind 2005:					
Aanschafprijs	915	391	3.594	5.304	10.204
Cumulatieve afschrijvingen	-	(120)	(2.457)	(2.055)	(4.632)
Stand eind 2005 (boekwaarde)	915	271	1.137	3.249	5.572

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Bij	Af	Stand per einde 2005
Deelnemingen	145	24		169
Effecten	75	20		95
Leningen	21.204	22.570	(8.873)	34.901
Langlopende vordering op OCW	9.076			9.076
Totaal	30.500	22.614	(8.873)	44.241

In de financiële vaste activa is een bedrag van M€ 32,8 opgenomen aan leningen verstrekt aan groeps-onderdelen ter ondersteuning van de liquiditeitspositie. Het gaat om ASTRON (M€ 29,9, waarvan M€ 26,4 betrekking heeft op de investeringen in LOFAR) en NIOZ (M€ 2,7).

Vorderingen

Vorderingen (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 1 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
OCW rijksbijdragen en subsidies	-		-	905
NWO-groepsonderdelen toegezegde subsidies/bijdragen	5.622		5.622	7.475
Derden bijdragen/subsidies	4.821		4.821	7.176
Debiteuren	2.004		2.004	920
Voorschotten	557		557	367
Vooruitbetaalde bedragen	4.402	4.123	8.525	5.840
Nog te ontvangen bedragen	2.398	1.000	3.398	2.990
Overige overlopende activa	11		11	104
Totaal	19.815	5.123	24.938	25.777

De vorderingen op groepsonderdelen betreffen de te vorderen bedragen uit hoofde van de rekeningen courant met de instituten en STW. Hiervan is de rekening courant vordering op het Koninklijk NIOZ met M€ 4,1 de meest omvangrijke. Deze positie is ontstaan doordat een lening aan het NIOZ in

2005 vroegtijdig is 'afgelost' en is overgeboekt naar de rekening courant. In 2006 wordt dit bedrag geheel terugbetaald aan NWO Den Haag.

Liquide middelen

Liquide middelen & beleggingen (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd tussen 1 en 3 jaar	Bedrag met looptijd tussen 3 en 5 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Banktegoeden in rekening courant	1.741				1.741	1.941
Kassen	5				5	4
Deposito's	77.559	40.000		799	118.358	145.301
Onderhandse leningen	–				–	908
Obligaties	–	2.269			2.269	7.260
Overige beleggingen	5.000	–	5.000		10.000	10.000
Totaal	84.305	42.269	5.000	799	132.373	165.414

Passiva

Algemene reserve

Algemene reserve (bedragen in k€)	Stand per einde 2004	Resultaat boekjaar	Stand per einde 2005
Reserve Algemeen Bestuur	-135.823	-19.390	-155.213
Bestemde reserve gebiedsbesturen	28.678	-8.741	19.937
Totaal	-107.145	-28.131	-135.276

De post bestemde reserve gebiedsbesturen is exclusief de bestemde reserve van STW, dat geen onderdeel uitmaakt van de enkelvoudige jaarrekening.

Bestemde fondsen

Bestemde fondsen (bedragen in k€)		
Stand per einde 2004		223.352
Bijdrage NWO	98.633	
Bijdrage OCW	74.157	
Subsidies en bijdragen derden	42.066	
Overige baten	17	
Totaal bijdragen		214.873
Verstekte subsidies	184.945	
Afwikkelingen op projecten	-4.922	
Overhead/beheerskosten	7.994	
Overige lasten	2.333	
Totaal lasten		190.350
Totaal vrijgevallen fondsen		-2.294
Stand per einde 2005		245.581

De aansluiting tussen het eigen vermogen (algemene reserve en bestemde fondsen) geconsolideerd en enkelvoudig is als volgt te specificeren:

Verloop eigen vermogen NWO (bedragen in k€)	Enkelvoudig	STW	Instituten	Externe programma's	Technische aanpassingen	Eliminaties	Geconsolideerd
Stand ultimo 2004	116.207	(7.741)	99.587	7.988	892	(4.432)	212.501
Resultaat algemene reserve	(28.130)	387	(10.209)	–	3.015	–	(34.937)
Resultaat bestemde fondsen	22.228	–	(1.650)	290	90	(392)	20.566
Stand ultimo 2005	110.305	(7.354)	87.728	8.278	3.997	(4.824)	198.130

Voorzieningen

Verloop voorzieningen (bedragen in k€)	Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	Bedrag met looptijd tussen 1 en 5 jaar	Bedrag met looptijd langer dan 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Wacht- en uitkeringsgelden	846	1.138	341	2.325	3.596
Totaal voorzieningen	846	1.138	341	2.325	3.596

Schulden

Schulden (bedragen in k€)	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 - 5 jaar	Looptijd ≥ 5 jaar	Stand per einde 2005	Stand per einde 2004
Toegekende nog niet uitgekeerde bedragen	51.443	–	–	51.443	72.509
Crediteuren	9.469	–	–	9.469	8.471
Overige schulden aan andere NWO-groepsonderdelen	–	4.538	–	4.538	3.176
Schulden ter zake van belastingen en premiën van sociale verzekering	2.279	–	–	2.279	2.985
Schulden ter zake van pensioenen	335	–	–	335	207
Nog te betalen bedragen inzake vakantiewerk	1.462	–	–	1.462	1.516
Nog te betalen bedragen inzake uitkering ziektekosten	–	–	–	–	539
Nog te betalen bedragen inzake openstaande verlofdagen	3.389	–	–	3.389	3.300
Nog te betalen bedragen uit hoofde van spaarverlof	–	1.168	–	1.168	1.131
Overige nog te betalen	3.834	–	–	3.834	496
Vooruitontvangen bedragen	6.262	–	–	6.262	3.885
Overige overlopende passiva	10.315	–	–	10.315	8.991
Totaal schulden	88.788	5.706	–	94.494	107.206

De post schulden aan groepsonderdelen betreft een schuld aan FOM in verband met een 'kaskorting'.

10.2.6 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten in de enkelvoudige jaarrekening laat de realisatie zien van door de Minister van OCW goedgekeurde begroting (zie ook bestuursverslag). Deze begroting geeft de geldverdelende rol van het AB weer en omvat de toegekende middelen aan de verschillende onderdelen van NWO.

Baten

De baten van NWO Den Haag bestaan voor het overgrote deel uit inkomsten van OCW (M€ 380). Daarvan heeft M€ 306 betrekking op de reguliere rijksbijdrage.

Ten opzichte van 2004 zijn de specifieke subsidies van OCW toegenomen met een bedrag van M€ 19,2 tot een bedrag van M€ 74,2.

De bijdragen van derden bedragen in 2005 M€ 42 (M€ 38,8 in 2004). In bijlage 1 is een specificatie opgenomen van de specifieke subsidies van OCW en van de 'subsidies/bijdragen van derden'.

De overige baten bevat ondermeer het positieve resultaat op deelnemingen ad k€ 23.

Lasten

De post 'Verstreckte subsidies' bestaat uit subsidies aan derden, de afwikkelingen en de subsidies en bijdragen aan NWO-groepsonderdelen.

De subsidies aan derden nemen toe met M€ 9,2, de afwikkelingen zijn met M€ 7,2 hoger dan vorig jaar (M€ 5,5) en de subsidies en bijdragen aan NWO groepsonderdelen zijn licht gedaald met M€ 1,5 onder meer als gevolg van eenmalige toekenningen in 2004 (M€ 4,2) aan ASTRON voor de aanloopkosten van LOFAR.

De verdeling van de lasten over de onderdelen van NWO Den Haag, alsmede de verschillen ten opzichte van de begroting zijn in onderstaande tabel zichtbaar:

Specificatie begrotingsrealisatie NWO Den Haag (bedragen x k€)	Begroting 2005	Rekening 2005	Rekening 2004
Lasten			
GB-ALW	43.280	40.569	37.606
GB-CW	20.204	18.816	18.546
GB-EW	30.704	30.203	23.345
GB-GW	26.938	24.552	25.004
GB-MaGW	36.334	37.972	33.277
GB-MW	45.792	41.003	44.967
GB-N	31.665	31.820	31.099
GB-TW	30.623	30.623	30.186
WOTRO	10.969	10.136	9.427
NCF	5.438	4.747	4.821
Totaal gebieden en stichtingen	281.947	270.441	258.278
Instituten	82.981	83.937	84.583
Prioriteitenprogramma's	3.461	2.568	3.310
Stimuleringsgelden	8.586	9.175	15.465
Stimulerings- en prioriteitenprogramma's	12.047	11.743	18.775
NGI	49.904	28.340	28.366
ACTS	12.036	8.729	3.067
ICTRegie	1.373	1.210	4
Tijdelijke aansturingsorganen	63.313	38.279	31.437
Aspasia	1.251	1.251	1.303
Vernieuwingsimpuls centraal	8.089	5.444	9.605
Mozaïek	1.362	1.417	503
Spinoza	6.000	6.000	6.021
Cognitie	3.429	2.918	2.266
Beurzen	1.708	2.087	1.879
Publicatiebijdragen	778	648	884
Casimir	0	6	0
Rubicon	50	50	0
EURYI	1.234	735	0
Kwalitatieve impuls infrastruct.	0	0	0
Centrale programma's	23.901	20.556	22.461
Internationale betrekkingen	4.818	4.494	5.125
Investeringen NWO	11.258	11.620	9.520
Overige	16.146	12.843	11.901
Totaal lasten voor eliminatie	496.411	453.913	442.080
Eliminatie van interne bijdragen	-9.056	-10.667	-10.511
Afwikkelingen	0	-7.226	-5.484
Lasten NWO Den Haag	487.355	436.020	426.085

Resultaat

Financiële baten

De financiële baten komen uit op M€ 6,7. De stijging ten opzichte van 2004 is mede het gevolg van het tussentijds verhogen van de garantiewaarde van een garantiefonds met M€ 1.

10.3 Overige gegevens

10.3.1 Samenstelling Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur (AB) van NWO was eind 2005 samengesteld uit een voorzitter en drie leden:

- prof. dr. P. Nijkamp (voorzitter)
- prof. dr. C.H.C.M Buys
- prof. dr. B. de Kruijff
- mw. prof. dr. A.G.B. ter Meulen

Secretaris van het AB van NWO, tevens algemeen directeur, was tot en met 28 april 2005 prof. ir. L.A.A.M. Coolen. Daarna is deze functie op interim-basis vervuld door dr. K.H. Chang en dr. F.E.H. van Eijkern.

De samenstelling van de besturen van de gebieden (ALW, CW, EW, GW, MaGW, N, STW, (Zon)Mw) en de onderzoeksorganisaties WOTRO, NCF, FOM, NIOZ, CWI, ASTRON, SRON, ING en NSCR zijn opgenomen op de website van NWO.

Onder de algemene beheerskosten zijn opgenomen de salarissen en vergoedingen voor de (oud) leden van het AB, voor een bedrag van k€ 404 (2004: k€ 434).

10.3.2 Verantwoording Topinkomens

Op basis van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Stb. 2006, 905), de mededeling Gemiddeld belastbare loon Ministers 2005 van 28 februari 2006 (Stcrt. 14 maart 2006, nr. 52) en de Regeling berekening gemiddeld belastbare loon ministers van 7 maart 2006 (Stcrt. 14 maart 2006, nr. 52) waren er in 2005 bij CWI, FOM, Koninklijk NIOZ en NWO-werkgever geen medewerkers die een inkomen hadden dat de daarin genoemde grens te boven ging.

10.3.3 Resultaatbestemming

Het boekjaar 2005 wordt afgesloten met een nadelig resultaat van M€ 14,4. Daarvan wordt op grond van de door AB, OCW en andere financiers geormerkte gelden een bedrag van M€ 20,6 toegevoegd aan de bestemde fondsen. Het resterende bedrag van min M€ 34,9 wordt onttrokken aan de algemene reserve. Hiervan wordt M€ 8,5 onttrokken aan de reserve van gebiedsbesturen en M€ 7 onttrokken aan de reserves van instituten. Aan de reserve van het algemeen bestuur wordt M€ 19,4 onttrokken.

10.3.4 Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2005 (hoofdstuk 10 van NWO-jaarverslag 2005) van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van NWO. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze opdracht is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Voorts hebben wij in onze controle de aanwijzingen betrokken die zijn gegeven in het controleprotocol NWO 2004 van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Onze controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bevoegd gezag van de instelling daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een zodanig inzicht geeft in de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2005 en van het resultaat over 2005 als in de gegeven omstandigheden is vereist in overeenstemming met de grondslagen voor waardering van de activa en passiva en de methoden van resultaatbepaling, zoals uiteengezet in paragraaf 10.1.4 bij 'grondslagen' in de jaarrekening.

Voorts verklaren wij dat voldaan is aan de geldende wet- en regelgeving voorzover deze betrekking heeft op de toewijzing en besteding van Rijksgelden met inachtneming van de uitgangspunten inzake rechtmatigheid zoals vastgelegd in het controleprotocol NWO.

Tevens zijn wij nagegaan dat het jaarverslag voorzover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

Den Haag, 21 juni 2006

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

W.A. Touw RA

Bijlagen

Bijlage I Subsidies van derden in 2005

In deze bijlage is een specificatie opgenomen van de door andere departementen dan OCW in 2005 verleende subsidies.

Subsidies van derden (bedragen in k€)	Ministerie van Justitie	Ministerie van Buitenlandse Zaken	Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
Stimuleringsprogramma's			
Softlink (CW)	–	–	–
Corpus gesproken Nederlands (GW)	–	–	–
Bodemarchief in behoud en ontwikkeling (GW)	–	–	36
Biodiversiteit (ALW)	–	–	170
Ecotoxicologie (ALW)	–	–	287
Kustonderzoek (ALW)	–	–	46
ITeR II (MaGW)	–	–	–
Versterking universitair energieonderzoek (MaGW)	–	–	–
Lange termijngevolgen economische snelweg (MaGW)	–	–	–
STIGON (MW)	–	–	–
Prioriteitenprogramma's en matchingsprogramma's			
Nederlandse cultuur in Europese context (GW)	–	–	–
Materialenonderzoek (PPM)	–	–	–
Sustainable Use of Marine Living Resources (ALW)	–	–	159
Voeding en chronische ziekten (MW)	–	–	–
WOTRO			
IDPAD 5	–	1.100	–
SHARED	–	200	–
MoU Indonesia / Teluk Banten	–	–	–
EKP	–	–	–
WOTRO exploitatie	–	2.800	–
Centrale Programma's en Instituten			
ESRF DUBBLE	–	–	–
Publicatiebijdragen	–	–	–
EURYI	–	–	–
Casimir	–	–	–
GW			
TANAP	–	44	–
Ethiek, onderzoek en bestuur	–	–	280
MaGW			
Wetenschappelijk Statistisch Agentschap	–	–	–
De bindende kracht van familierelaties	35	–	–
GAMON	–	–	164
Ruimte en tijd	–	–	–
Netwerk van netwerken	–	–	–
STIP	–	–	–
EW			
TOKEN	–	–	–
Peter Paul Peterich Beurs	–	–	–
Wiskundeclusters	–	–	–

Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke ordening en Milieubeheer	Ministerie van Verkeer en Waterstaat	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport	Ministerie van Economische Zaken	Ministerie van Sociale Zaken	Industrie	Overige	Totaal
-	-	-	308	-	11	-	319
-	-	-	-	-	-	17	17
-	-	-	-	-	-	23	59
-	-	-	-	-	-	-	170
152	-	-	-	-	-	-	439
-	-	-	-	-	-	-	46
-	-	-	270	-	-	-	270
-	-	-	408	-	-	-	408
-	-	-	290	-	-	-	290
-	-	-	(83)	-	-	-	(83)
-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	368	-	-	-	368
-	46	-	-	-	-	-	205
-	-	(204)	-	-	-	-	(204)
-	-	-	-	-	-	350	1.450
-	-	-	-	-	-	-	200
-	-	-	-	-	-	(75)	(75)
-	-	-	-	-	-	250	250
-	-	-	-	-	-	-	2.800
-	-	-	-	-	-	142	142
-	-	-	-	-	-	25	25
-	-	-	-	-	-	409	409
-	-	-	-	-	-	1.500	1.500
-	-	-	-	-	-	14	58
-	-	175	-	-	-	-	455
-	-	-	-	-	-	177	177
-	-	23	-	100	-	-	158
-	-	-	-	-	-	-	164
-	-	-	-	60	-	-	60
-	-	-	601	-	-	-	601
-	-	-	-	-	-	960	960
-	-	-	917	-	-	-	917
-	-	-	-	-	-	32	32
-	-	-	79	-	-	-	79

Subsidies van derden (bedragen in k€) (vervolg)	Ministerie van Justitie	Ministerie van Buitenlandse Zaken	Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
JACQUARD	-	-	-
CW			
Combinatoriële chemie	-	-	-
Duurzaamheid	-	-	-
Scheidingstechnologie	-	-	-
ALW			
Antarctica	-	1.066	-
Aarde	-	-	-
Stichting Biowetenschappen en Maatschappij	-	-	-
Gebruikersonderstuning Aardobservatie	-	-	-
Zaiprojecten EZ	-	-	-
ZonMw			
Doelmatigheidsonderzoek	-	-	-
Chronisch zieken en Pijn	-	-	-
RIDE 2	-	-	-
STW	-	-	-
Inkomsten derden	-	-	-
ACTS			
Koepelorganisatie	-	-	-
H2	-	-	-
IBOS	-	-	-
ASPECT	-	-	-
POAC	-	-	-
B-BASIC	-	-	-
Avantium	-	-	-
ICTRegie			
ICT	-	-	-
ING		207	
NSCR	691		
FOM			
CWI			
ASTRON			
SRON			
NIOZ			
Stichting NBIC			
Stichting CSG			
CWI-WIC			
Totaal bijdragen van derden	726	5.417	1.142

Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke ordening en Milieubeheer	Ministerie van Verkeer en Waterstaat	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport	Ministerie van Economische Zaken	Ministerie van Sociale Zaken	Industrie	Overige	Totaal
-	-	-	817	-	-	-	817
-	-	-	394	-	248	32	674
-	-	-	40	-	18	-	58
-	-	-	-	-	47	-	47
-	-	-	-	-	-	-	1.066
1.010	-	-	-	-	-	-	1.010
-	-	-	-	-	-	61	61
100	1.613	-	-	-	-	-	1.713
-	-	-	3.401	-	-	-	3.401
-	-	9.893	-	-	-	-	9.893
-	-	745	-	-	-	158	903
-	-	400	-	-	-	-	400
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18.176	-	-	1.450	19.626
-	-	-	7	-	60	-	67
-	-	-	677	-	756	-	1.433
-	-	-	465	-	496	-	961
-	-	-	382	-	1.028	-	1.410
-	-	-	795	-	53	-	848
-	-	-	2.832	-	1.072	-	3.904
-	-	-	859	-	-	-	859
-	-	-	400	-	-	-	400
						32	239
		24				261	976
			434		4.657	5.940	11.031
			2.473		129	785	3.387
					4.076	5.904	9.980
						3.129	3.129
						2.301	2.301
						147	147
						450	450
						15	15
1.262	1.659	11.056	35.310	160	12.651	24.490	93.873

Bijlage II Verloop bestemde fondsen 2005

In deze bijlage is een specificatie opgenomen van het verloop van de bestemde fondsen in 2005, waarin verwerkt de specifieke subsidies van OCW en de bijdragen van de andere financiers.

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
Stimuleringsprogramma's					
Verantwoorde voeding (MW)	1.238	-	2	-	-
Innovatief geneesmiddelenonderzoek STIGO (MW)	414	-	-	-	-
Innovatief geneesmiddelenonderzoek STIGON (MW)	1.181	-	3	(83)	-
ICT in de zorg (MW)	73	-	-	-	-
Succesvol ouder worden (MW)	727	-	114	-	-
Task Force Veroudering RIDE 1 (MW)	125	-	1	-	-
Weesgeneesmiddelen (MW)	405	-	-	-	-
Revalidatieonderzoek (MW)	687	-	1	-	-
Softlink (CW)	576	-	75	319	-
Corpus gesproken Nederlands (GW)	47	-	-	16	-
Bodemarchief in behoud en ontwikkeling (GW)	1.069	-	7	59	-
Biodiversiteit (ALW)	1.032	-	2	170	-
Ecotoxicologie (ALW)	125	-	1	439	-
IPO LOICZ (ALW)	50	-	200	-	-
Kustonderzoek (ALW)	1.556	-	204	45	-
Informaticaonderzoek (EW)	227	-	-	-	-
ITeR (MaGW)	(1.615)	-	-	270	-
Milieu en economie (MaGW)	411	-	2	-	-
Sociale cohesie (MaGW)	553	57	13	-	-
Sociale grondslagen van het recht (MaGW)	1.596	-	-	-	-
Versterking universitair energieonderzoek (MaGW)	1.414	-	229	408	-
Lange termijngevolgen economische snelweg (MaGW)	183	-	46	290	-
Verkeer en vervoer (MaGW)	(301)	-	-	-	-
Prioriteitenprogramma's en matchingsprogramma's					
Verslavingsonderzoek (MW)	1.018	-	-	-	-
Voeding en chronische ziekten (MW)	(317)	-	-	(204)	-
Klinisch wetenschappelijk onderzoek (MW)	(19)	-	16	-	-
Geheugenprocessen en dementie (MW)	431	-	-	-	-
Ethiek, onderzoek & bestuur (GW)	214	-	1	-	-
Nederlandse cultuur in Europese context (GW)	190	-	(182)	1	-
Grenzen aan welzijn en dierlijke productie (ALW)	542	-	-	-	-
Sustainable Use of Marine Living Resources (ALW)	380	-	-	204	-
Biodiversity in Disturbed Ecosystems (WOTRO)	276	-	1	-	-
Zonnecellen in de 21ste eeuw (EW)	-	-	-	-	-
Materialenonderzoek (centrale middelen) (CPI)	2.861	-	6	-	-
Materialenonderzoek (programmabureau)	-	-	1.584	368	-
Human Genome Analyses (MW)	(20)	-	-	-	-
Scholing, arbeidsmarkt en econ. ontwikkeling (MaGW)	63	-	3	-	-
Psychische vermoeidheid in de arbeidssituatie (MaGW)	323	-	1	-	-

Bij/Af: Overige correcties	Totaal baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl. beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	2	(810)	174	(12)	-	-	-	(648)	592
-	-	(141)	11	(5)	-	-	-	(135)	279
-	(80)	(377)	44	(52)	-	-	-	(385)	716
-	-	(41)	(31)	-	-	-	-	(72)	1
-	114	(279)	6	(49)	-	-	-	(322)	519
-	1	(88)	-	-	-	-	-	(88)	38
-	-	(3)	15	-	-	-	-	12	417
-	1	(263)	5	-	-	-	-	(258)	430
-	394	(486)	41	(18)	-	-	-	(463)	507
-	16	(38)	337	(8)	-	-	-	291	354
-	66	(386)	21	(36)	-	-	-	(401)	734
-	172	(350)	39	(6)	-	-	-	(317)	887
-	440	(324)	9	(9)	-	-	-	(324)	241
-	200	(250)	-	-	-	-	-	(250)	-
-	249	(654)	-	(47)	-	-	-	(701)	1.104
-	-	(227)	-	-	-	-	-	(227)	-
-	270	(533)	21	(16)	-	-	-	(528)	(1.873)
-	2	(209)	10	(53)	-	-	-	(252)	161
-	70	(211)	-	(59)	-	-	-	(270)	353
-	-	(894)	42	(38)	-	-	-	(890)	706
-	637	(873)	-	(53)	-	-	-	(926)	1.125
-	336	(446)	-	(57)	-	-	-	(503)	16
-	-	(727)	-	(44)	-	-	-	(771)	(1.072)
-	-	(207)	(22)	-	-	-	-	(229)	789
-	(204)	(6)	203	-	(8)	-	-	189	(332)
-	16	-	3	-	-	-	-	3	-
-	-	(79)	-	-	1	-	-	(78)	353
-	1	(53)	83	(5)	-	-	-	25	240
-	(181)	(8)	(1)	-	-	-	-	(9)	-
-	-	(355)	1	-	-	-	-	(354)	188
-	204	(128)	31	(27)	(1)	-	-	(125)	459
-	1	(6)	41	(20)	(11)	-	-	4	281
-	-	-	12	-	-	-	(12)	-	-
-	6	(1.584)	-	-	-	-	(1.283)	(2.867)	-
-	1.952	(419)	-	-	-	-	-	(419)	1.533
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(20)
-	3	-	-	-	-	-	-	-	66
-	1	(68)	10	(2)	-	-	-	(60)	264

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1 jan 2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
WOTRO					
MoU Indonesia (Teluk Banten)	(125)	–	–	(75)	–
Kennis verrijkt: MW	146	–	–	–	–
SHARED/PIN	–	–	156	200	–
IDPAD 5de fase	76	–	–	1.450	–
East Kalimantan Programme	1	–	250	250	–
Joint Activity Programmes	(4)	–	–	–	–
NACCAP	1.949	–	50	–	–
PRIOR	–	–	385	–	–
PROTA	–	–	–	–	–
GHANA	–	–	410	–	–
BUZA (3075)	–	–	–	2.800	–
WOTRO exploitatie (bestemde reserve WOTRO)	–	–	–	–	–
IB					
EDTCP	24	–	–	–	–
PIN	212	–	545	–	–
OCW Task Force Voorzitterschap EU	13	(14)	–	–	–
CPI					
NAVO	27	–	–	–	–
Samenwerking NWO–DFG	1.352	–	717	–	–
Aspasia	1.274	1.500	1.803	–	–
Kleurrijk talent/Mozaiek	1.900	2.000	705	–	–
Casimir	–	–	–	1.500	–
Rubicon	–	4.000	–	–	–
EURYI	609	–	1.234	409	–
IISH, Vervangend onderhoud en nieuwbouw instituten	33	–	4.291	–	–
IISH, WCW grondexploitatie	7.852	–	–	–	–
FOM AMOLF huisvesting	5.955	–	1.501	–	–
Nederlands Franse samenwerking / Van Gogh	215	–	–	–	–
ESRF DUBBLE	–	–	2.729	142	–
Publicatiebijdragen	–	–	–	25	–
GW					
TANAP	42	–	272	58	–
Vlaams Nederlandse samenwerking	(280)	–	760	–	–
Kennis verrijkt: Dyslexie	56	–	243	–	–
Kennis verrijkt: MPS	(15)	–	227	–	–
PIONIER	39	–	600	–	–
NMPS Digitaal	–	–	195	–	–
Cultureel erfgoed	–	–	–	–	–
Van der Leeuw-hoogleraren	662	–	–	–	–
De oogst van Malta	1.080	454	227	–	–
Bedreigde talen	345	–	546	–	–
Future of the Religious Past	716	–	1.034	–	–
Interactieve multimodale informatie extractie	199	–	450	–	–
Ethiek, onderzoek & bestuur	837	–	800	455	–
EUROCORES OMLL	–	–	–	–	–
ISIM	–	–	900	–	–

Bij/Af: Overige correcties	Totaal baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl. beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	(75)	-	4	-	-	-	-	4	(196)
-	-	(113)	61	-	-	-	-	(52)	94
-	356	(323)	-	-	-	-	-	(323)	33
-	1.450	(1.090)	24	32	-	-	-	(1.034)	492
-	500	(45)	24	-	-	-	-	(21)	480
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)
-	50	(1.311)	4	(138)	-	-	-	(1.445)	554
-	385	(102)	-	-	-	-	-	(102)	283
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	410	(50)	-	-	-	-	-	(50)	360
-	2.800	(2.384)	-	-	-	-	-	(2.384)	416
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	545	(331)	9	-	-	-	-	(322)	435
-	(14)	-	1	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
-	717	(544)	(17)	-	-	-	-	(561)	1.508
-	3.303	(1.251)	64	-	-	-	-	(1.187)	3.390
-	2.705	(1.318)	-	(100)	-	-	-	(1.418)	3.187
-	1.500	-	-	(6)	-	-	-	(6)	1.494
-	4.000	-	-	(50)	-	-	-	(50)	3.950
-	1.643	(734)	-	-	-	-	-	(734)	1.518
-	4.291	(4.609)	-	-	-	-	-	(4.609)	(285)
-	-	(2.200)	-	-	(17)	-	-	(2.217)	5.635
-	1.501	-	-	-	-	-	-	-	7.456
-	-	(146)	34	(1)	-	-	-	(113)	102
-	2.871	(2.908)	-	-	-	-	37	(2.871)	-
-	25	-	-	-	-	-	(25)	(25)	-
-	330	(304)	-	(18)	-	-	-	(322)	50
-	760	(648)	19	(68)	-	-	-	(697)	(217)
-	243	(422)	-	(25)	-	-	-	(447)	(148)
-	227	(103)	(2)	(56)	-	-	-	(161)	51
-	600	(594)	-	-	-	-	-	(594)	45
-	195	(195)	-	-	-	-	-	(195)	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	(662)	(662)	-
-	681	(507)	-	(43)	-	-	-	(550)	1.211
-	546	(407)	-	(16)	-	-	-	(423)	468
-	1.034	(601)	-	(38)	-	-	-	(639)	1.111
-	450	(511)	-	(15)	-	-	-	(526)	123
-	1.255	(903)	-	(41)	-	-	-	(944)	1.148
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	900	(900)	-	-	-	-	-	(900)	-

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
Urbanisatie & stadscultuur	88	–	100	–	–
STEVIN Batavo	60	–	1.362	–	–
MaGW					
Wetenschappelijk Statistisch Agentschap	553	–	–	177	–
De bindende kracht van familierelaties	(31)	–	182	158	–
PIONIER	(106)	–	759	–	–
Kennis verrijkt: PROFETAS	60	–	–	–	–
BOPO	526	891	–	–	–
PROO	410	–	4.185	–	–
NICIS	–	1.500	–	–	–
NETSPAR	–	1.500	–	–	–
Effectiviteit van duale leerwegen in het HBO	–	40	–	–	–
Arbeidsvoorwaardengelden	704	–	–	–	–
Bestuur in beweging	116	–	1.000	–	–
Netwerken van netwerken	(691)	–	–	601	–
VAM (Vulnerability, Adaptation and Mitigation)	225	–	250	–	–
GAMON	157	–	290	164	–
ESS (European Social Survey)	–	–	–	–	–
STIP	(109)	–	700	960	–
RVT (Ruimte voor tijd)	–	–	–	60	–
HIIL	55	1.500	420	–	–
Dynamisering van innovatie	–	–	150	–	–
EW					
TOKEN	625	–	140	917	–
PIONIER	683	–	1.036	–	–
Arbeidsvoorwaardengelden	144	–	–	–	–
EURANDOM	–	–	760	–	–
JACQUARD	191	–	400	817	–
Peter Paul Peterich Beurs	–	–	–	33	–
CATCH	–	–	856	–	–
CLS	439	–	1.284	–	–
De Mayerne	179	–	278	–	–
FOCUS	–	–	395	–	2
Wiskundeclusters	2.000	–	196	79	–
PIN-gelden	60	–	–	–	–
ART en NOAG-i	–	–	267	–	–
JIVE	–	–	454	–	–
N					
ISIS	123	–	659	–	–
CW					
PPM	773	–	198	–	–
Duurzaamheid	74	–	17	58	–
Van der Leeuw-hoogleraren	9	–	38	–	–
PIONIER	1.592	–	136	–	–
Combinatorische chemie	(394)	–	91	674	–
Internationale programma's (EUROCORES, CERC3)	442	–	500	–	–
MEERVOUD	20	–	60	–	–
Scheidingstechnologie	357	–	700	48	–

Bij/Af: Overige correcties	Totaal baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl. beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	100	(2)	-	(20)	-	-	-	(22)	166
-	1.362	(820)	-	(53)	-	-	-	(873)	549
-	177	(328)	139	-	-	-	-	(189)	541
-	340	(257)	-	(43)	-	-	-	(300)	9
-	759	(756)	-	-	-	-	-	(756)	(103)
-	-	(61)	-	-	-	-	-	(61)	(1)
-	891	(1.517)	2	(82)	(3)	-	-	(1.600)	(183)
-	4.185	(4.301)	9	(54)	(21)	-	-	(4.367)	228
-	1.500	(1.500)	-	-	-	-	-	(1.500)	-
-	1.500	(1.500)	-	-	-	-	-	(1.500)	-
-	40	(40)	-	-	-	-	-	(40)	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	704
-	1.000	(1.188)	-	(41)	-	-	-	(1.229)	(113)
-	601	(376)	12	(100)	-	-	-	(464)	(554)
-	250	(243)	-	(39)	(2)	-	-	(284)	191
-	454	(851)	-	(64)	(7)	-	-	(922)	(311)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1.660	(993)	-	-	-	-	-	(993)	558
-	60	(75)	-	-	-	-	-	(75)	(15)
-	1.920	(538)	-	-	-	-	-	(538)	1.437
-	150	(153)	-	(16)	-	-	-	(169)	(19)
-	1.057	(1.655)	-	(76)	-	-	-	(1.731)	(49)
-	1.036	(836)	-	-	-	-	(27)	(863)	856
-	-	-	-	-	-	-	(144)	(144)	-
-	760	(760)	-	-	-	-	-	(760)	-
-	1.217	(778)	-	(121)	-	-	-	(899)	509
-	33	(33)	-	-	-	-	-	(33)	-
-	856	(856)	-	-	-	-	-	(856)	-
-	1.284	(1.273)	-	(12)	-	-	-	(1.285)	438
-	278	(396)	-	-	-	-	-	(396)	61
-	397	(501)	-	(4)	-	-	-	(505)	(108)
-	275	(321)	-	-	-	-	-	(321)	1.954
-	-	-	-	-	(12)	-	-	(12)	48
-	267	(267)	-	-	-	-	-	(267)	-
-	454	(454)	-	-	-	-	-	(454)	-
-	659	(730)	1	-	-	-	-	(729)	53
-	198	(432)	1	-	-	-	-	(431)	540
-	75	(228)	9	-	-	-	-	(219)	(70)
-	38	(47)	-	-	-	-	-	(47)	-
-	136	(901)	-	-	-	-	-	(901)	827
-	765	(553)	-	(5)	-	-	-	(558)	(187)
-	500	(483)	-	-	-	-	-	(483)	459
-	60	(76)	-	-	-	-	-	(76)	4
-	748	(684)	-	(68)	-	-	-	(752)	353

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
ALW					
Antarctica	80	–	445	1.166	–
Zaiprojecten EZ	(462)	–	800	3.401	–
Van molecuul tot cel	(284)	–	1.989	–	–
VAM (Vulnerability, Adaptation and Mitigation)	400	–	350	300	–
PIONIER	122	–	846	–	–
Gebruikersondersteuning aardobservatie / microgewichtonderzoek	5.062	908	271	1.713	24
TRIAS	843	–	22	–	–
Van der Leeuw-hooglerarenb	962	–	–	–	–
Vlaams Nederlandse samenwerking	449	363	34	–	–
IPO	–	–	377	50	–
Zuid-Afrika uitwisseling	(10)	–	17	–	–
Stichting Biowetenschappen en Maatschappij	114	–	182	61	–
Internationale act Systeem aarde	–	–	6	10	–
Klimaat	1.523	–	1.352	250	–
Samenwerking GB-Chemie	–	–	10	–	–
Bio-geosfeer	30	–	1.750	–	–
EUROCORES	510	–	1.845	–	–
Water	744	–	500	300	–
Herinvestering ASP	–	–	50	–	–
East Kalimantan Programme	–	–	50	–	–
NFS	–	–	7	–	–
NEBROC	–	–	124	–	–
(Zon)Mw					
GGZ	2.950	–	2.495	–	–
AGIKO	568	–	1.361	–	–
Kwaliteit van zorg	246	–	–	–	–
Doelmatigheidsonderzoek	2.918	–	–	9.893	27
Doelmatigheidsonderzoek (apart fonds ZonMw)	–	–	400	–	–
Stimuleringsprogramma Gezondheidsonderzoek (SGO)	85	–	–	–	3
Nederlandse Hartstichting	(1)	–	–	–	–
ACS	(10)	–	–	–	–
Legaten	3	–	–	–	–
PIONIER	–	–	990	–	–
Kennis verrijkt: Gen-omgevingsinteracties	163	–	–	–	–
Infectieziekten	853	–	347	–	–
Cel en weefsel	890	–	240	–	–
Chronisch zieken en Pijn	(76)	–	50	903	7
Weesgeneesmiddelen	63	–	–	–	–
Investeringen	–	–	100	–	–
PIN	60	–	–	–	–
Eurostells	–	–	145	–	–
INSERM	–	–	19	–	–
Ride 2 (MW)	315	–	500	400	–

Bij/Af: Overige correcties	Totaal baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl. beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	1.611	(1.489)	31	(207)	-	-	-	(1.665)	26
-	4.201	(3.917)	83	(165)	-	-	-	(3.999)	(260)
-	1.989	(2.359)	-	(53)	-	-	-	(2.412)	(707)
-	650	(250)	-	-	-	-	-	(250)	800
-	846	(802)	-	-	-	-	-	(802)	166
-	2.916	(1.801)	-	(241)	-	-	-	(2.042)	5.936
-	22	(723)	2	-	-	-	-	(721)	144
-	-	(405)	-	-	-	-	-	(405)	557
-	397	(360)	-	(31)	-	-	-	(391)	455
-	427	(426)	68	-	-	-	(69)	(427)	-
-	17	(17)	-	-	-	-	-	(17)	(10)
-	243	(249)	-	-	-	-	-	(249)	108
-	16	(16)	-	-	-	-	-	(16)	-
-	1.602	(1.290)	-	(118)	-	-	-	(1.408)	1.717
-	10	(10)	-	-	-	-	-	(10)	-
-	1.750	(1.779)	-	-	-	-	-	(1.779)	1
-	1.845	(1.419)	-	-	-	-	-	(1.419)	936
-	800	(621)	-	(55)	-	-	-	(676)	868
-	50	(50)	-	-	-	-	-	(50)	-
-	50	(50)	-	-	-	-	-	(50)	-
-	7	-	-	-	(7)	-	-	(7)	-
-	124	(124)	-	-	-	-	-	(124)	-
-	2.495	-	-	-	-	-	-	-	5.445
-	1.361	(1.382)	5	-	-	-	-	(1.377)	552
-	-	(54)	-	-	-	-	-	(54)	192
-	9.920	(11.485)	468	(1.230)	-	-	-	(12.247)	591
-	400	-	-	-	-	-	-	-	400
-	3	(50)	6	(20)	-	-	-	(64)	24
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-	10	10	-
-	-	-	-	-	-	-	(3)	(3)	-
-	990	(940)	(50)	-	-	-	-	(990)	-
-	-	(29)	(29)	-	-	-	-	(58)	105
-	347	-	-	(25)	-	-	-	(25)	1.175
-	240	-	-	(22)	-	-	-	(22)	1.108
-	960	(548)	8	(150)	-	-	-	(690)	194
-	-	-	-	-	-	-	-	-	63
-	100	(100)	-	-	-	-	-	(100)	-
-	-	-	-	-	-	-	(60)	(60)	-
-	145	(145)	-	-	-	-	-	(145)	-
(6)	13	(13)	-	-	-	-	-	(13)	-
-	900	(848)	-	(86)	-	-	-	(934)	281

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
STW					
Bestemd fonds geoormerkte investeringen NWO	-	-	-	-	-
Medea	-	-	-	133	-
Speciale zaken STW	-	-	50	-	-
ITEA	-	-	-	52	-
Freeband Impuls	-	-	-	1.308	-
Monitoring Freeband Impuls	-	-	-	16	-
Nanoscience	-	-	-	126	-
Grenzen aan welzijn en dierlijke productie	-	-	60	-	-
Prioriteitsprogramma materialen	-	-	243	-	-
Scheidingstechnologie	-	-	17	-	-
Sentinels	-	-	250	-	-
PROGRESS II	-	-	397	-	-
Cognitie	-	-	45	-	-
NCF					
NCF Supercomputing (F&C)	5.808	-	5.733	-	-
GRID	-	-	1.800	-	-
NGI					
Regieorgaan Genomics	54.434	14.518	2.001	-	-
Functional Genomics P (ALW)	4.195	-	472	-	-
BMI (CW)	1.256	907	908	-	-
MCG (GW)	479	2.020	-	-	-
Fellowships	980	-	-	-	-
Horizon (MW)	1.437	3.000	-	-	-
Netherlands Proteomics Centre (NPC) (Bsik)	-	4.940	-	-	-
ICTRegie					
Regieorgaan ICT	4.311	3.185	-	400	-
Vernieuwingsimpuls					
Vernieuwingsimpuls	62.302	28.431	28.060	-	-
CPI	49.486	5.732	9.063	-	-
GW	2.529	3.042	2.716	-	-
MaGW	2.700	4.180	3.530	-	-
EW	1.019	1.461	1.730	-	-
N	1.135	1.478	1.272	-	-
CW	-	2.226	2.061	-	-
ALW	2.052	2.888	2.885	-	-
MW	3.381	5.314	4.803	-	-
STW	-	2.110	-	-	-
ACTS					
Koepelorganisatie, bureau, PIN	592	-	60	67	-
IBOS	1.360	-	670	962	-
Duurzaam waterstof	2.751	-	600	1.434	-
ASPECT	1.418	-	357	1.409	-
Avantium	(377)	-	-	859	-
B-BASIC	532	-	-	3.904	-
POAC	13	-	-	848	-

Bij/Af: Overige correcties	Totaal baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl. beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	133	(133)	-	-	-	-	-	(133)	-
-	50	(50)	-	-	-	-	-	(50)	-
-	52	(52)	-	-	-	-	-	(52)	-
-	1.308	(1.308)	-	-	-	-	-	(1.308)	-
-	16	(16)	-	-	-	-	-	(16)	-
-	126	(126)	-	-	-	-	-	(126)	-
-	60	(60)	-	-	-	-	-	(60)	-
-	243	(243)	-	-	-	-	-	(243)	-
-	17	(17)	-	-	-	-	-	(17)	-
-	250	(250)	-	-	-	-	-	(250)	-
-	397	(397)	-	-	-	-	-	(397)	-
-	45	(45)	-	-	-	-	-	(45)	-
-	5.733	(4.258)	382	(488)	-	-	-	(4.364)	7.177
-	1.800	-	-	-	-	-	-	-	1.800
-	16.519	(19.332)	2.468	(1.901)	-	-	-	(18.765)	52.188
-	472	(2.534)	-	(27)	-	-	-	(2.561)	2.106
-	1.815	(739)	-	(41)	-	-	-	(780)	2.291
-	2.020	(1.572)	2	(90)	-	-	-	(1.660)	839
-	-	(69)	21	(6)	-	-	-	(54)	926
-	3.000	(1.827)	5	(202)	-	-	-	(2.024)	2.413
-	4.940	(4.940)	-	-	-	-	-	(4.940)	-
-	3.585	(400)	-	(810)	-	-	-	(1.210)	6.686
-	56.491	(44.771)	3	(65)	-	-	(57)	(44.890)	73.902
-	14.795	(5.428)	-	(16)	-	-	-	(5.444)	58.837
-	5.758	(4.755)	3	-	-	-	-	(4.752)	3.535
-	7.710	(7.806)	-	(36)	-	-	(57)	(7.899)	2.511
-	3.191	(3.019)	-	-	-	-	-	(3.019)	1.191
-	2.750	(2.226)	-	-	-	-	-	(2.226)	1.659
-	4.287	(4.287)	-	-	-	-	-	(4.287)	-
-	5.773	(5.712)	-	(13)	-	-	-	(5.725)	2.100
-	10.117	(9.428)	-	-	-	-	-	(9.428)	4.070
-	2.110	(2.110)	-	-	-	-	-	(2.110)	-
-	127	-	-	(129)	-	-	-	(129)	590
-	1.632	(1.285)	-	(127)	-	-	-	(1.412)	1.580
-	2.034	(996)	-	(171)	-	-	-	(1.167)	3.618
-	1.766	(998)	-	(113)	-	-	-	(1.111)	2.073
-	859	(561)	-	(18)	-	-	-	(579)	(97)
-	3.904	(2.871)	-	(720)	-	-	-	(3.591)	845
-	848	(605)	-	(136)	-	-	-	(741)	120

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
Beheerskosten en voorlichting					
Kunst	14	-	-	-	-
Kennislink	28	(12)	-	-	-
Overige					
Cognitie	5.251	-	820	-	-
Evolutie en gedrag	438	-	1.150	-	-
Arbeidsvoorwaardengelden	982	-	2.930	-	-
Arbeidsvoorwaardengelden, SoFoKles	13	-	-	-	-
Van der Leeuw-hoogleraren (centrale verdeling) (AB)	1.201	-	(1.201)	-	-
MTI (centrale verdeling)	-	7.200	-	-	-
Geestelijke gezondheidszorg (AB)	1.815	-	(1.815)	-	-
PIONIER (onverdeeld) (AB)	1.815	-	(1.815)	-	-
Federatie Russische Republieken (IB)	2.362	-	530	-	-
MoU Nederland-Hongarije (IB)	75	209	-	-	-
Vening Meinesz Fonds	76	-	-	-	21
ING					
Digitalisering (voorgenomen beleid)	21	-	-	-	-
Repertorium ambtsdragers en ambtenaren (RAA II)	54	-	-	-	-
Vervangend onderhoud, bestede investeringssubsidies	79	-	-	-	-
Upgrade BMGN	61	-	-	-	-
NSCR					
Ernstige daders	-	-	-	20	-
Intergenerationele overdracht	11	-	-	27	-
Pedagogisch historisch	-	-	-	10	-
Criminele carrières	29	-	-	-	-
Differential Validity of Assessment Methods	-	-	34	-	-
Scholen en sociale cohesie	-	-	40	-	-
Regiopolitie Haaglanden	2	-	-	34	-
Vervangend onderhoud, bestede investeringssubsidies	17	-	-	-	-
Schoolproject	57	-	-	-	-
FOM					
Bufferfonds garantiefonds pensioenverplichtingen	342	-	-	-	-
Doelsubsidies grote investeringen, nog te besteden	8.497	-	-	-	158
FOM groot onderhoud	(31)	-	1.709	-	-
CWI					
Decentrale arbeidsvoorwaardengelden	54	-	-	-	-
Vervangend en groot onderhoud	443	-	123	-	-
ASTRON					
Vervangend en groot onderhoud	115	-	-	-	-
SRON					
Mask Alligner, bestede investeringssubsidies	93	-	-	-	-
Upgrade cleanroom	1.000	-	1.700	-	-
NIOZ					
Gebouwencomplex	22.244	-	692	-	67
Investeringen NWO-groot en NWO-middelgroot	5.751	-	94	-	113
MRF Investeringen	2.911	-	418	-	74
RV Pelagia	2.467	-	-	-	(151)

Bij/Af: Overige correcties	Totaal Baten	Af: Verstrekte subsidies of onderzoekskosten	Bij: Afwikkelingen op projecten	Af: Overhead (incl beheerskosten)	Af: Overige kosten	Af: Afschrijvingskosten en desinvesteringen	Af: Vrijval fonds	Totaal lasten	Saldo fonds 31-12-2005
-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	(12)	-	-	-	(16)	-	-	(16)	-
-	820	(2.241)	42	(108)	-	-	-	(2.307)	3.764
-	1.150	(516)	20	(53)	-	-	-	(549)	1.039
-	2.930	-	-	-	(2.206)	-	-	(2.206)	1.706
-	-	-	-	-	(23)	-	-	(23)	(10)
-	(1.201)	-	-	-	-	-	-	-	-
-	7.200	-	-	-	-	-	-	-	7.200
-	(1.815)	-	-	-	-	-	-	-	-
-	(1.815)	-	-	-	-	-	-	-	-
-	530	(1.910)	294	(30)	-	-	-	(1.646)	1.246
-	209	(34)	71	-	-	-	-	37	321
-	21	-	-	-	-	-	-	-	97
-	-	(21)	-	-	-	-	-	(21)	-
-	-	(54)	-	-	-	-	-	(54)	-
-	-	-	-	-	-	(9)	-	(9)	70
-	-	(23)	-	-	-	-	-	(23)	38
-	20	-	-	(3)	-	-	-	(3)	17
-	27	-	-	(20)	-	-	-	(20)	18
-	10	-	-	(2)	-	-	-	(2)	8
-	-	-	-	(9)	-	-	-	(9)	20
-	34	-	-	(34)	-	-	-	(34)	-
-	40	-	-	(2)	-	-	-	(2)	38
-	34	-	-	(39)	-	-	-	(39)	(3)
-	-	-	-	-	-	(17)	-	(17)	-
-	-	-	-	(69)	-	-	-	(69)	(12)
-	-	-	-	-	-	-	(342)	(342)	-
-	158	(2.910)	-	-	-	-	-	(2.910)	5.745
-	1.709	-	-	-	-	(1.350)	-	(1.350)	328
-	-	-	-	-	-	-	(54)	(54)	-
-	123	-	-	(23)	-	(13)	-	(36)	530
-	-	-	-	-	-	-	-	-	115
-	-	-	-	-	-	(15)	-	(15)	78
-	1.700	-	-	(131)	-	(22)	-	(153)	2.547
-	759	-	-	-	-	(1.386)	-	(1.386)	21.617
-	207	-	-	-	-	(702)	-	(702)	5.256
-	492	-	-	-	-	(546)	-	(546)	2.857
-	(151)	-	-	-	-	(122)	-	(122)	2.194

Verloop bestemde fondsen (bedragen x € 1.000,-) (vervolg)	Saldo fonds 1-1-2005	Bij: Specifieke subsidies OCW	Bij: Subsidies NWO	Bij: Subsidies van derden	Bij: Overige baten
Upgrade netwerk	57	-	-	-	-
Nereis	561	-	-	-	-
Stichting NBIC					
Eigen vermogen	777	1.847	2.200	-	164
Stichting CSG					
Eigen vermogen	872	-	-	450	-
Stichting WCW					
Projectbureau	729	-	2.200	-	48
Totaal	274.123	80.944	110.429	44.768	557
Overige bijdragen derden STW (geen bestemde fondsen)				17.991	
Overige bijdragen derden en inkomsten contractresearch Instituten				31.114	
Totaal aansluiting op OCW rijksbijdragen en derden		80.944		93.873	

Bijlage III Specifieke subsidies ministerie van Economische Zaken

In deze bijlage is een specificatie opgenomen van de subsidies aan NWO van het ministerie van Economische Zaken.

Verplichtingen en baten (Bedragen in k €)		Verplichtingen- nummer	(1) Verplicht cumulatief eind 2005	(2) Totaal ontvangsten t/m 2005	(3)=1+2 Restant verplichting eind 2005
ACTS koepelactiviteiten	DGI	1113	435,0	22,8	412,2
ACTS Gratema-workshop 2003	DGI	1299	10,0	10,0	0,0
ACTS ASPECT	DGI	1374	5.000,0	1.301,8	3.698,2
Dynamisering van innovatie MaGW	DGI	2541	750,0	0,0	750,0
Wiskundeclusters EW	DGI	3008	2.000,0	0,0	2.000,0
STIGO MW	DGI	61630	907,6	907,6	0,0
Softlink CW	DGI	63763	2.268,9	1.549,4	719,5
STIGON MW	DGI	64057	1.815,1	1.305,2	509,9
Zaiprojecten ALW beheerskosten	DGI	66886	0,0	874,5	-874,5
Zaiprojecten ALW projecten	DGI	67014	11.344,5	8.131,0	3.213,5
Combichem CW	DGI	67141	1.134,5	617,2	517,3
JACQUARD EW	DGI	68530	5.445,2	816,7	4.628,5
ACTS IBOS	DGI	68572	4.537,8	1.560,1	2.977,7
ACTS Duurzaam waterstof	DGI	68585	7.261,6	2.982,6	4.279,0
ACTS POAC	DGI	1-940	3.950,0	1.768,0	2.182,0
ACTS Avantium	DGI	67080/5-6274	1.231,3	985,0	246,3
ACTS B-BASIC	OK	BSIK03067	25.000,0	2.832,3	22.167,7
Milieu en economie MaGW	DGI	67596/59710	272,3	272,4	-0,1
ITeR MaGW	DGTP	59858	1.215,3	1.215,3	0,0
MES MaGW	DGTP	65237	1.815,1	1.212,9	602,2
ToKeN2000 I EW	DGTP	65738	453,8	433,5	20,3
ToKeN2000 II EW	DGTP	67220	4.130,2	2.026,3	2.103,9
NAP IB	DGTP	68429	820,0	820,0	0,1
ITeR II MaGW	DGTP	65868/67165/68504/900	4.289,5	2.285,6	2.003,9
Totaal			86.087,6	33.930,1	52.157,5

Afkortingen

A

AB, Algemeen Bestuur
 ACTS, Advanced Chemical Technologies for Sustainability
 ACEnet, Applied Catalysis Europe Network
 ALW, Aard- en Levenswetenschappen
 AMOLF, FOM-instituut voor Atoom- en Molecuulfysica
 ASPECT, Advanced Sustainable Processes by Engaging Catalytic Technologies
 ASTRON, Stichting Astronomisch Onderzoek in Nederland
 ASTRONET, Coordinating Strategic Planning for European Astronomy
 AZ, ministerie van Algemene Zaken

B

B-BASIC, Bio-based Sustainable Industrial Chemistry
 BIG-facilities, Budget voor Investerings in Grootchalige onderzoeksfaciliteiten
 BIG GRID, Global Resource Information Database
 BiodivERSA, An ERA-Net in Biodiversity Research
 BiZa, minister(ie) van Binnenlandse Zaken
 BMI, Biomoleculaire Informatica
 BOPO, Beleidsgericht onderzoek primair onderwijs
 BSIK, Besluit Subsidies Investerings Kennisinfrastructuur

C

CATCH, Continuous Access to Cultural Heritage
 CECAM, Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire
 CERC, Chairmen of the European Research Councils Chemistry Committee
 CERN, Europese organisatie voor kernfysica (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire)
 CKO, Centrum voor Klimaatonderzoek
 CLS, Computational Life Sciences
 CNCC, Consciousness in a Natural and Cultural Context
 COMPERA, ERA-NET on National and Regional Programme and Initiatives Dedicated to the Creation and Support of 'Competence Research Centres'
 COMPLEXITY-NET, Developing ERA-NET on Complexity
 CO-REACH, Coordination of Research between Europe and China
 COS, Commissie Overleg Sectorraden
 CSG, Centre for Society Genomics
 CW, Chemische Wetenschappen
 CWI, Centrum voor Wiskunde en Informatica

D

DANS, Data Archiving & Networked Services
 DARE, Digital Academic Repositories
 DC, Developing Countries
 DEISA, Distributed European Infrastructure for Supercomputing Applications
 DESC, Dutch Experiment Support Center
 DFG, Deutsch Forschungsgemeinschaft
 DGIS, Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking
 DILIGENT, Digital Library Infrastructure on Grid Enabled Technology
 DUBBLE, Dutch-Belgian BeamLine

E

EC, Europese Commissie
 ECORD-net, European Consortium of Ocean Research Drilling
 ECRH, Electron Cyclotron Resonance Heating
 ECRP, European Collaborative Research Programmes in the Social Sciences

ECT, Pan-European Clinical Trials
 EDCTP, European and Developing Countries Clinical Trails Partnership
 EEG, European Economic Interest Grouping
 EKP, East Kalimantan Programme
 ERA, European Research Area
 ERA-AGE, European Research Area in Ageing Research
 ERA-Chemistry, Implementation of Joint Bottom-up European Programmes in Chemistry
 ERA-IB, Towards an ERA in Industrial Biotechnology
 ERA-PG, European Research Area Plant Genomics
 E-RARE, ERA-Net for Research Programmes on Rare Diseases
 ERA-SAGE, Ethical Legal and Societal Aspects of Genomics Research in the EU, Canada and the US
 ERASysBio, Systems Sciences
 ERC, European Research Council
 ERCH, European Research Council in the Humanities
 ESA, European Space Agency
 ESO, European Southern Observatory
 ESF, European Science Foundation
 ESFRI, European Scientific Forum on Research Infrastructure
 ESRF, European Synchrotron Radiation Facility
 EU, Europese Unie
 EUR, Erasmus Universiteit Rotterdam
 EURANDOM, European Research Institute for the study of stochastic phenomena
 EuroCLIMATE, Climate Variability & (Past, Present & Future) Carbon Cycle
 EUROCORES, European Co-operative Research Programs
 EuroDEEP, Ecosystem Functioning and Biodiversity in the Deep Sea
 EuroDIVERSITY, Challenges of Biodiversity Science
 EuroDYNA, Dynamic Nuclear Architecture and Chromatin Function
 EuroHORCS, European Heads of Research Councils
 EuroMARC, Challenges of Marine Coring Research
 EUROMARGINS, Processes at the Passive Continental Margins
 EuroPOLAR, The European Polar Consortium, Strategic Coordination and Networking of European Polar RTD Programmes
 EuroSCOPE, EUROCORES on Science of Protein Production for Functional and Structural Analysis
 EuroSTELLS, Development of a Stem Cell Tool Box (Non-human)
 EURYI, European Young Investigators
 EW, Exacte Wetenschappen
 EZ, ministerie van Economische Zaken

F

FES, Fonds Economische Structuurversterking
 FOCUS, reinFORcing CompUter Science
 FOM, Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie
 fte, fulltime equivalent

G

GAMON, Gamma-onderzoek Milieu, Omgeving, Natuur
 GB, Gebiedsbestuur
 GBIF, Global Biodiversity Information Facility
 GGF, Global Grid Forum
 GLANCE, GlobAl computer scieNCE
 GRID, Global Resource Information Database
 GW, Geesteswetenschappen

H

HERA, Humanities in the European Research Area
 HGL, hoogleraar
 HIIL, Hague Institute for the Internationalisation of Law

I

IB, Internationale Betrekkingen
 IBOS, Integration of Biosynthesis and Organic Synthesis
 ICES KIS, KennisInfraStructuur - werkgroep van de Commissie Economische Structuurversterking
 ICT, Informatie- en Communicatietechnologie
 ICTRegie, Nationaal Regieorgaan ICT-onderzoek en –innovatie
 IDPAD, Indo-Dutch Programme on Alternatives in Development
 IISH, International Institute of Social History
 ILL, Institut Laue-Langevin
 ING, Instituut voor Nederlandse Geschiedenis
 ING, Isaac Newton Group of Telescopes
 INK, Instituut Nederlandse Kwaliteit
 IOP, Innovatiegericht Onderzoeksprogramma
 ISO, Infrared Space Observatorium
 ITeR, Nationaal Programma voor Informatietechnologie en Recht
 ITER, International Thermonuclear Experimental Reactor
 IWT-Vlaanderen, Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen

J

JACQUARD, Joint Academic and Commercial Quality Research & Development
 JET, Joint European Torus
 JIVE, Joint Institute for Very Long Baseline Interferometry in Europe

K

KB, Koninklijke Bibliotheek
 KCGS, Kenniscentrum Grote Steden
 KNAW, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
 KNMI, Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

L

LNV, minister(ie) van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 LOICZ, Land-Ocean Interactions in the Coastal Zone
 LOFAR, Low Frequency Array
 LUMC, Leids Universitair Medisch Centrum

M

MaGW, Maatschappij- en Gedragwetenschappen
 MarinERA, Coordination of National and Regional Activities in Marine RTD Activities in Europe
 MEERVOUD, Meer Vrouwelijke Onderzoekers als Universitair Docent
 MES, Maatschappij en de Elektronische Snelweg
 MKB, Midden- en Kleinbedrijf
 MPS, de Nederlandse multiculturele en pluriforme samenleving
 MTI, Maatschappelijk Topinstituut
 MW, Medische Wetenschappen

N

N, Natuurkunde
 NACCAP, Netherlands-African Partnership for Capacity Development and Clinical Interventions against Poverty-related Diseases
 NanoSci-ERA, Nanoscience in the ERA
 NBIC, Netherlands Bioinformatics Centre
 NCF, Stichting Nationale Computerfaciliteiten
 Netspar, Netherlands Studies on Pensions Aging and Retirement
 NGI, National Genomics Initiative (voorheen National Regie-orgaan Genomics)
 NICIS, Netherlands Institute for City Innovation Studies
 NIKHEF, Nationaal Instituut voor Kernfysica en Hoge Energie Fysica

NIOZ, Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee
 NOAG, Nationale Onderzoeksagenda
 NORFACE, New Opportunities for Research Funding Co-operation in Europe – A Strategy for Social Sciences
 NOVEM, Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu, opgegaan in SenterNovem
 NPC, Netherlands Proteomics Centre
 NROG, Nationaal Regie-Organ Genomics, zie NGI
 NSCR, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving
 NWO, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
 NWP, Niet-wetenschappelijk personeel

O

OCW, minister(ie) van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 OMLL, Origin of Man, Language and Languages

P

PD, postdoc
 PIONIER, Persoonsgerichte impuls voor onderzoeksgroepen met nieuwe ideeën voor excellente research
 POAC, Process on a Chip
 PRIMA, Programma voor onderwijsonderzoek - cohortonderzoek primair onderwijs
 PRIOMEDCHILD, Coordination of Research on Priority Medicines for Children
 PRIOR, Poverty Related Infection Oriented Research
 PROFETAS, Protein Foods, Environment, Technology and Society
 PROGRESS, Programme for Research on Embedded Systems & Software
 PROO, Programma(raad) voor Onderwijsonderzoek
 PROTA, Plant Resources of Tropical Africa

R

RIDE, Research Institute of Diseases in the Elderly
 RIVM, Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu
 RU, Radboud Universiteit Nijmegen
 RUG, Rijksuniversiteit Groningen

S

S3T, Smart Structural Systems Technologies
 SAF/NIKHEF, zie NIKHEF
 SARA, Stichting Academisch Rekencentrum Amsterdam
 SHARED, Scientists for Health And Research for Development
 SNOWMAN, Sustainable Management of Soil and Groundwater under the Pressure of Soil Pollution and Soil Contamination
 SONS, Self-Organised Nanostructures
 SRON, SRON Netherlands Institute for Space Research
 STARE, STAR E-Science
 STEVIN, Spraak- en Taaltechnologische Essentiële Voorzieningen in het Nederlands
 STIGO, Stimuleringsprogramma voor Innovatief Geneesmiddelenonderzoek
 STIGON, Stimuleringsprogramma voor Innovatief Geneesmiddelenonderzoek en Ondernemerschap in Nederland
 STIP, Stedelijk Innovatieprogramma
 STW, Technologiestichting STW (Stichting Technische Wetenschappen)
 SZW, minister(ie) Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T

TANAP, Towards a New Age of Partnership
 TECT, The Evolution of Cooperation and Trading
 TNO, Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
 ToKeN, Toegankelijkheid van kennissystemen en kennisontsluiting

TRIAS, TRIpartite Approach to Soil System Processes
TQM/INK Total Quality Management, Instituut Nederlandse Kwaliteit
TUD, Technische Universiteit Delft
TU/e, Technische Universiteit Eindhoven
TW, Technische Wetenschappen

U

UD, Universitair docent
UHD, Universitair hoofddocent
UL, Universiteit Leiden
UM, Universiteit Maastricht
UT, Universiteit Twente
UU, Universiteit Utrecht
UvA, Universiteit van Amsterdam
UvT, Universiteit van Tilburg

V

VIEW, Visual Interactive Effective Worlds
VNO*NCW, Verbond van Nederlandse Ondernemingen-Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
VROM, minister(ie) van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSNU, Vereniging van (Samenwerkende Nederlandse) Universiteiten
VU, Vrije Universiteit
VWS, minister(ie) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

W

WIC, Wiskunde en Informatica Conferenties
WOTRO, Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen en Ontwikkelingslanden
WP, Wetenschappelijk personeel
WUR, Wageningen Universiteit en Researchcentrum
WVOI, Werkgeversvereniging Onderzoeksinstituten

Z

ZonMw, ZorgOnderzoek Nederland en NWO-Medische Wetenschappen
ZWO, Nederlandse Organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek

